

spániában

zágában hamarosan
s legfiatalabb kor-
ol Szocialista Mun-
Pártja — és ezzel a
ratott, amely min-
enti egy olyan or-
gháború véres fő-
ancisco Bahamonde
hatalomra, és ezzel
ársaság romjain —
és csendjét.
gyűlésben (ismert
evesebb, mint szá-
a szocialista párt,
alakíthatja meg a
recsegve-ropogva

Ronald Reagan, az
aret Thatcher ke-
propagandagépezet
detésére, hogy „vi-
és a jövő a kon-
zatok”.

harsány ébresztő
Mitterrand szemé-
először választottak
bizonyosság egy má-
Királyság választási
tatták a bársony-
ezért.

ent jobbra tolódás,
sok, hanem belső
és az emlékezetes
em támasztott alá
kapcsolatos jóslá-

a hispaniai föld-
minisztere, Fraga
is alaposan meg-
az NSZK-ban is
y nem jobboldali
széteséséről van

ent, nem túlzás a
ata. Ezt pontosan
reakció is, és a tét
közéssel megpróbál-
népszavazást és be-
nyaszt munkáját.
hispania közeljövő-
Harmat Endre

alista olországi on

353 996 élt szavazati
A leadott szavazatok
a november végén
elő új parlament
le a következő lesz
en az 1979-es ered-

6) 201 (121) képviselő

12 (8)

1 (168)

3)

5) 2 (0)

(—)

nisítő vereséget
tt, a jobboldal vá-
ányú előretörése pe-
egében két pólusúvá
olitikai harcot.

tt ista Párt sa

megnyilvánulások
rtására vonatkozott.
olitikai kérdésekről
dokumentum
között megállapítja:
k szocialisták ismé-
ást foglalnak a
sok békés úton tör-
lezése mellett, és
k az európai konti-
mányait, hogy térje-
a béke és az eny-
itkájához.

XXVII. kongressz-
d Sinowatz alelnök
tal ért véget.

El

en hazaérkezett
Mehes Lajos ipari
aki Ladislav Ger-
ségi kormányelnök-
vendégeként tar-
és tárgyalta a cseh-
városban.

en elutazott a szov-
ri küldöttség, amely
baráti látogatást
nkban. A Nyikolaj
hadserégtábornok,
nyszer vezette szov-
áció tárgyalásokat
a magyar Belügy-
um vezetőivel.

Már meghonosodott az ipar

A MUNKÁSSÁ VÁLÁS FOLYAMATA MÉG NEM FEJEZŐDÖTT BE

Megyénk egyik legnagyobb, egyben leg-
mostohább körülmények között levő és gaz-
dálkodó területe a berettyóújfalui járás. Mis-
kolczi János járási-városi első titkár egyszer
azt mondta, hogy itt sokkal nehezebb ter-
melni, gazdálkodni, mint megyénk egyéb ré-
szein, s ezt akkor elsősorban a mezőgazda-
ságra értette. E megállapítás alátámasztására
egyetlen adatot hozott fel: a járás mezőgaz-
dasági üzemének termésmérete 20—30 szá-
zálékkal marad alatta a megye átlagnak.

Az is tény, hogy a járás alapvetően mező-
gazdasági jellegű. Erre nemcsak hagyomány-
nyai predestinálják, hanem területi elhe-
lyezkedése, adottságai is. A járásban lakó,
élő emberek 41 százaléka ma is a mezőgaz-
daságban talál munkalehetőséget. És mégis:
ma a járás összerelési értékének nagyobbik
hányada az ipari tevékenységből fakad.

Az ipar vezet!

A kettősség tehát jól érzékelhető. Hagyo-
mányos mezőgazdasági jellegű terület, ahol
már az ipar átvette a vezetést — legalábbis
a termelési értéket tekintve.

És ez nem véletlen! Sokkal inkább egy
már évtizedekben mérhető következetes po-
litika, célkitűzés eredménye. Annak az el-
gondolásnak, hogy a járásban is kell ipari
munkalehetőségeket teremteni az itt lakók-
nak.

De ez is összefügg a mezőgazdasággal.
Még hozzá úgy, hogy a mezőgazdaság eleinte
nem volt képes minden embernek biztos
megélhetést nyújtani, tehát az e térségben
élők jelentős hányada arra kényszerült, hogy
elvándoroljon városokba, ipari körzetekbe
dolgozni, munkát keresni. Ugyanakkor —
Szabó László járási titkár szerint — még
ezen túl is volt körülbelül 1500—2000 munkát
kereső ember a járásban.

Az ipar megjelenésének, illetve fejleszté-
sének ez egyik indítéka volt. A másik indí-
ték már szélesebb körű és általánosabb érve-
nyű. Az tudniillik, hogy az ipar megjelenése
és belépése a termelésbe örök érvényűen
maga után vonz egy sor olyan következmé-
nyet, amelyet egyébként nem tudnánk
megvalósítani. Például az urbanizációt, a
foglalkoztatottság átrétegződését, a munkás-
sá válás folyamatát, az ifjúságnak új pers-
pektívákat, szakképzettség-emelkedést, álta-
lános életszínvonal-emelkedést stb., hogy
csak a legkézenfekvőbbeket mondjuk.

Az ipar a berettyóújfalui járásba is úgy
került, mint más vidéki településekre (leg-
alábbis az az ipar, amely a fejlődést is je-
lentette). A fővárosban megunt, rosszul me-
nő, elavult üzemeket, úgymond, kitelepítet-
tek. (Tisztelet a kivételnek természetesen.)
Az ipartelepítési koncepció központi elgondo-
lása persze nem egészen ez volt, hanem egy-
részt a főváros túlzásfoltosságának megszünté-
se, másfelől pedig bizonyos területi elvek
megvalósítása.

— Sokat szidtuk, s olykor még ma is ezt
tesszük, hogy tudniillik vidékre a legrossz-
szabb, a legelavultabb gépek, berendezések
kerültek ipartelepítés címszó alatt — mondja
Szendrői Árpád, a járási pártbizottság munkatársa. — Pedig a dolog nem ilyen egyszerű.
Mert például vegyük a fordítottat — képzet-
letben. Tegyük fel, hogy például ide hozzánk
is a legkorszerűbb termelési eszközöket ad-
ták volna, hogy termeljünk vele. Mit tehet-
tünk volna? Sem hozzáértés, sem szellemi
kapacitás, sem gyakorlat nem volt abban az
időben. Tehát a kezdéshez nem is lett volna
célszerű ez a módszer. Tulajdonképpen arról
volt szó, hogy az ipart itt meg kellett hono-
sítani, ide kellett hozni, az induláshoz val-
miféle lehetőséget teremteni. Példát mondok:
az ELZETT a legnagyobb gyárunk. Az ele-
jén örültünk, ha a gyárkapun belülről tud-
tunk vinni embereket.

Mert hát az igazság az — folytatja a gon-
dolatot Szabó László —, hogy az eredeti el-
képzelés nem jött be itt sem. Ugyanis arra
számítottak a járás vezetői — teljes joggal
—, hogyha itt ipar lesz, akkor majd az eljá-
rók, elvándorlók kapva kapnak a lehetősé-
gen, s nem mennek tovább. Nem ez történt.
Legalábbis nem olyan módon, ahogy elkép-
zelhető volt. Így aztán a munkaerőt a mező-
gazdaságból kellett biztosítani, nagy részben.
Erre meg az adott lehetőséget, hogy a mező-
gazdasági termelés azért ebben a járásban is
korszerűsödött, a technikai elemek egyre na-
gyobb jelentőségre tettek szert, miáltal kézi
munkaerő szabadult fel.

S volt még egy másik réteg is, a nőké. Az
ő foglalkoztatásukat is meg kellett oldani.
Ezért is kellett az ipar.

Folyamatos átrétegződés

Az első lépéssel indult el az a változás,
amely ma már meghatározója a járás fejlő-
désének, s amely a legtöbb munkát, felada-
tot jelentette és jelenti még hosszú ideig a
járás vezetőinek is: a munkássá válás folya-
mata, a munkásosztály kialakulása. Az 1975
februárjában tartott járási pártértekezleten
erről így számoltak be: a járás társadalmá-
nak osztályszerkezetében tovább folytatódott
az átrétegződés. A X. pártkongresszus idején

a járásban 35 százalékos volt a foglalkozta-
tottság, 1975-ben már 41 százalékos. Az 1970-
ben foglalkoztatottak több mint 51 százaléka
dolgozott a mezőgazdaságban, ez 1975-ben 48
százalék alá süllyedt.

Ahogy a pártértekezlet beszámolója is meg-
állapította, 1975-ben: az ipari munkásság lét-
száma növekedett, s az ötéves terv végére
már mintegy négyezres munkáslétszámmal
számolt. Azt is megállapították akkor, hogy
a társadalmi szerkezet változásának folya-
mata ezzel korántsem mondható befejezett-
nek, mert a következő években továbbra is
a nagyüzemi ipari munkásság és ipari értele-
miség számszerű arányának növekedése vár-
ható.

Miskolczi János első titkár ma is úgy em-
legeti a munkássá válás problematikáját,
mint élő és megoldandó feladatot. Mint ahogy
a járási pártbizottság is ezt tartja elsőszámú
munkafeladatának.

Gondok bőven adódnak e folyamatból. Ne-
héz, sok munkát adó gondok ezek, de mégis
olyanok, amelyek meglétének örülnünk kell.
Mert éppen a változást jelzik. Ahogy az első
titkár mondja: nem egyértelmű a munkássá
válás folyamata még ma sem. Például az
ELZETT-ben volt olyan év, amikor a mun-
káslétszám 50—60 százaléka kicserélődött.
Tehát az újakkal kezdeni kellett előlről az
egészet. De ez meg a termelésre is kihatót.
Viszont Berettyóújfaluban ma már az ipari
munkások számaránya 51 százaléka, a mező-
gazdaságban dolgozóké pedig 14 százalék.
Szóval, változik, forr, alakul nap mint nap a
helyzet, de ez a változás egyértelműen a fej-
lődés irányába hat.

A járásban ma már kialakultak az ipar
jellegzetes bázisai, amelyek Berettyóújfalui
— mint központ — mellett erőteljesen érez-
tetik hatásukat. Ilyen bázis például Komádi,
Biharkeresztes, Derecske. Ezen túlmenően
azonban — ahogy a járási pártbizottság ve-
zetői mondják — szinte minden községben
található már valamilyen ipari bázis. Még
akkor is figyelemre méltó ez, ha éppen a
mezőgazdasági üzem melléküzemágaként
működik. Jelenleg a járásban a vegyipar ki-
vételeivel úgyszólván minden iparág megta-
lálható, természetesen különböző nagyság-
rendben. Azzal kell számolni, hogy a mező-
gazdaságból az iparba való nagyobb mérvű
átáramlás befejeződött, s ebben nem várható
változás a jelenlegi ötéves terv során sem.

A járási pártbizottságon felelősséggel álla-
pították meg, hogy a járás munkásosztálya
lenyegesen fejlődött. Létszámának jelentős
növekedése, összetételének kedvező alakulása
tovább erősítette a munkásosztály befolyását,
vezető szerepét a város-járási politikai, gaz-
dasági és társadalmi életében. Ma már bá-
táran mondhatjuk, hogy politikai, szakmai és
általános műveltség tekintetében és minőse-
gileg magasabb szintű nagyüzemi munkásság
tevékenykedik a járásban. Fegyelmeltsége,
szemlélete, példamutató és kezdeményező-
készsége más rétegekre is kedvező befolyás-
sal van.

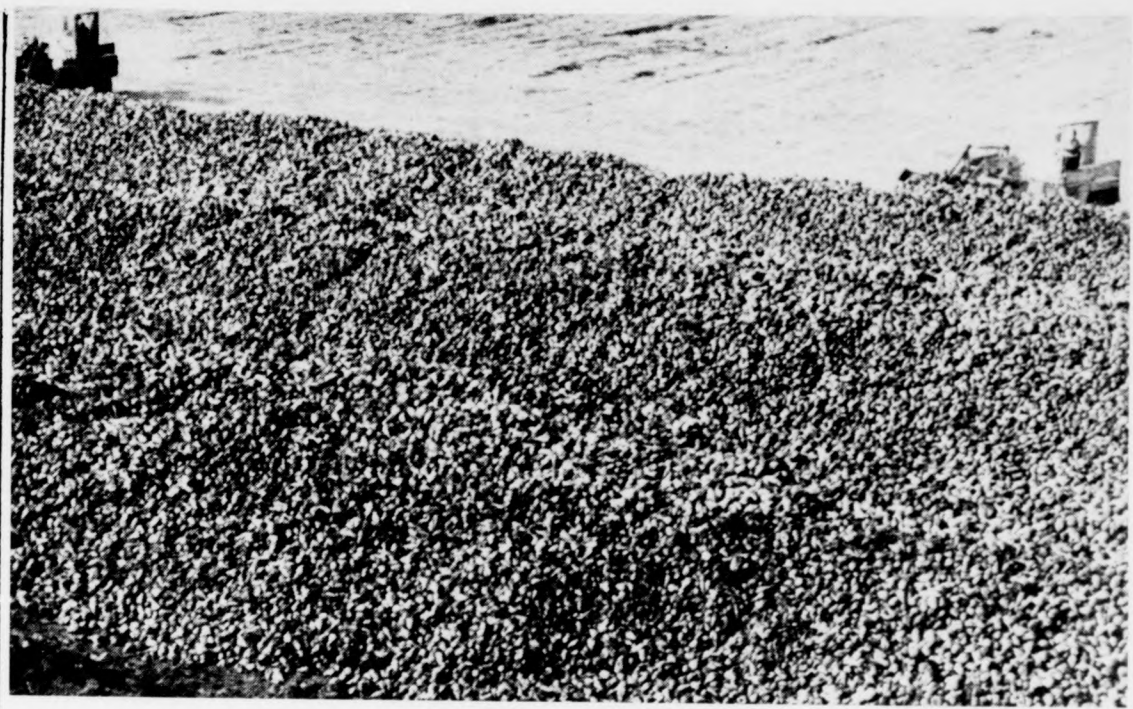
Tájégséget formálnak

Ez örvendetes, ez volt a cél is mindenek-
előtt. Azt sem szabad elvitatni, hogy az ered-
mény elsősorban az itt dolgozó politikai, gaz-
dasági és társadalmi vezetők, irányítók elkö-
telezett, céltudatos munkájának következmé-
nye, ugyanakkor a munkahely formáló hatá-
sának gyümölcse. De mivel az újak nagyobb
része a mezőgazdaságból érkezett a munkás-
sá válás küszöbéhez, így korábbi osztály- és
rétegbeli sajátosságaik még hatnak gondol-
kodásmódjukban, szemléletükben. Ez nem
baj, ez természetes. De a velük való foglal-
kozás irányát, módját ez is meghatározza.

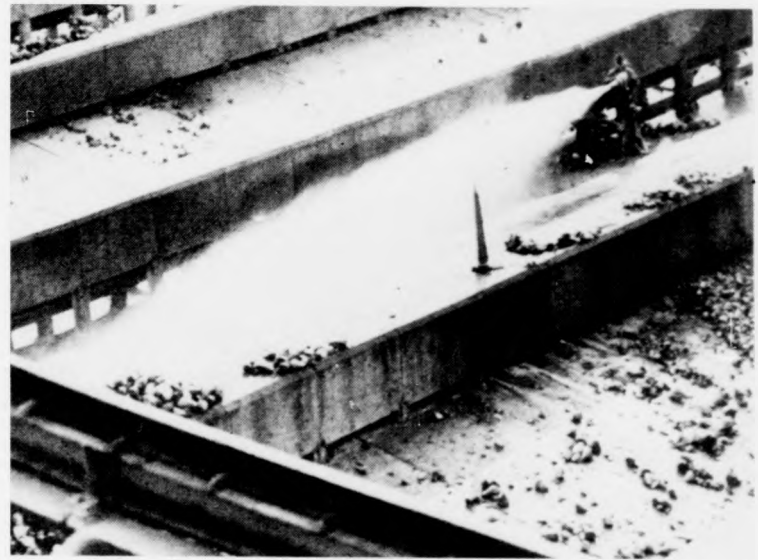
A járásban jelenleg 42 ipari, illetve ipari
jellegű tevékenységet folytató üzem, gyár
működik. (Ebből Berettyóújfaluban 19.)
Többségükben országos vagy megyei vállala-
tok, trösztök gyáregységei, telephelyei. Az
ipar termékszerkezete alapvetően kialakult,
ebben változás nem következett be az utóbbi
időben. Ma a járás vezetői azt mondják:
területünkön befejezettek tekinthető az
ipartelepítés, újabb üzemek létrehozására
nincs lehetőség, elsősorban mobilizálható
munkaerő hiányában. A termelést a jövőben
az intenzív fejlődésnek kell jellemezni.
A termelésnövekedés az 1975—79-es években
volt a legnagyobb, ez az országos és megyei
átlagokat is meghaladta az évi 14—15 szá-
zálékos felfutásával. A nagyarányú fejlődés
összefügg magával az ipartelepítéssel, illetve
a végrehajtott rekonstrukciókkal. Ahogy a
járási pártbizottság az év szeptemberében
megállapította — vizsgálva az 1980. februári
járási pártértekezlet óta végzett munkát —,
az ipartermelés-növekedés az előző ötéves
terv időszakához viszonyítva mérséklődött.
1980—82 között az évi növekedés 3—4 szá-
zálék volt.

Számottevő ipar követel teret magának a
mezőgazdasági jellegű járásban, hiszen jelen-
léte ma már meghatározó. Mindenképpen
döntő a megléte. Sokat tettek ezért illetékes
vezetők és irányítók, sokat tettek ezért az
ipari munkások. Ma már tájégséget befo-
lyásolnak és alakítanak.

Boda László

Készül a cukor

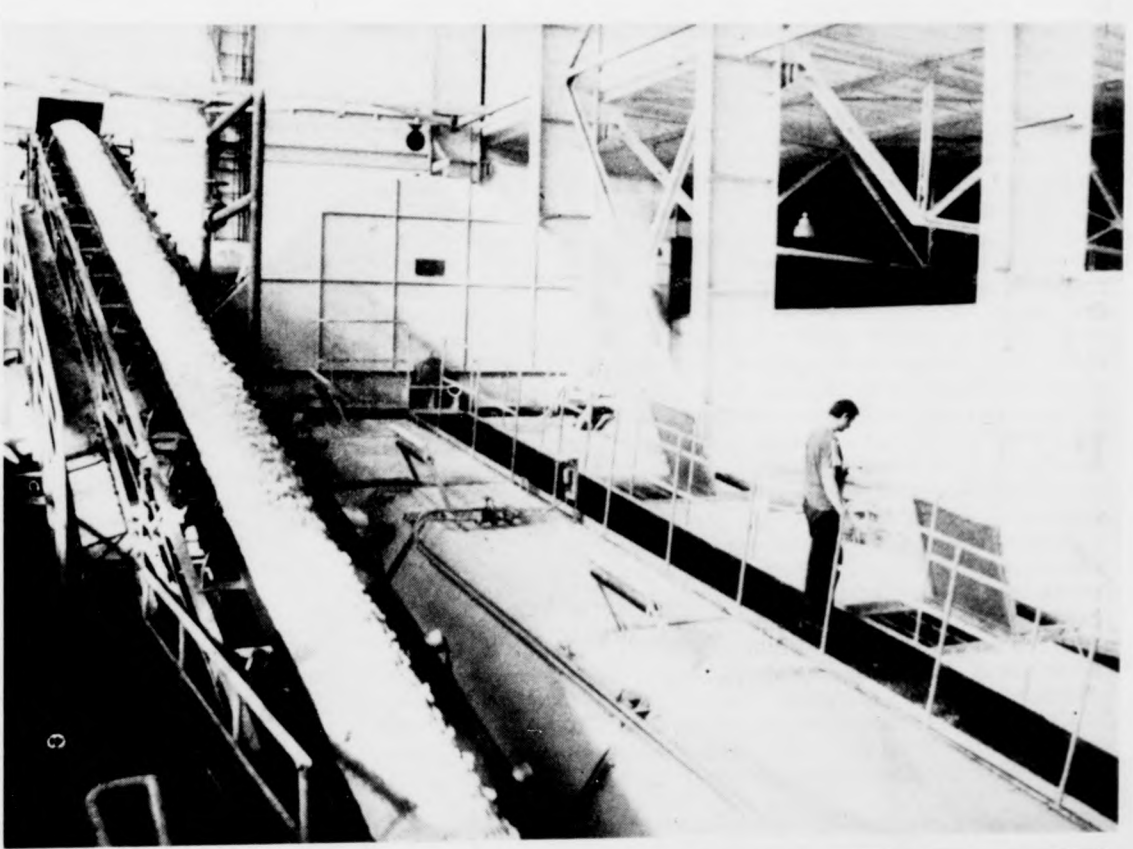
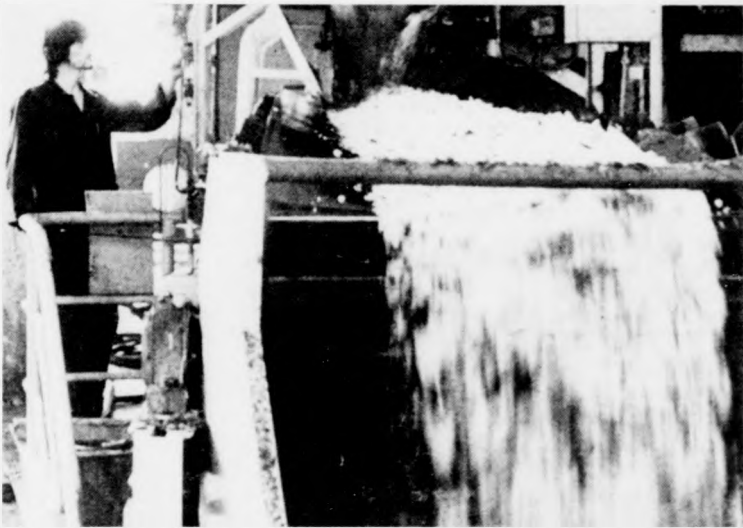

A várakozásnak megfelelő,
sőt valamelyest annál is jobb
üzemű feldolgozás, az utóbbi
évekhez viszonyítva gyen-

gebb cukorfok — röviden így
jellemezhetnénk a Hajdúsági
Cukorgyár jelenlegi kampá-
nyát, amelyre rendkívül ala-

posan készült fel a vállalat
mind szervezetével, mind
technikai apparátusával. A
mezőgazdálkodás oldaláról is
minden bizonnyal a simább
lefeljárú évszámok közt tart-
ják majd számon az ideit: a
zavartalan betakarítás, szál-
lítás, átvétel, a nagyobb pré-
mium egyaránt erre vall. Di-
csérik a gazdaságokat a gyár-
ban azért is, hogy tisztább,
gazmentesebb nyersanyagot
szállítanak, mint más eszten-
dőkben. A Hajdúsági Cukor-
gyárban készült felvételek
egyebek közt azt is tanúsít-
ják, hogy ma már, miként a
földeken is, csak a hatalmas
teljesítményekre képes tech-
nikát közbeiktatva tud meg-
birkózni az ember a roppant
tömeggű cukorrépával.

(Kalmár István fotói.)

New York gondjai

Edward Koch polgármester borús ábrázattal lépett a mikrofonok elé. „Kérem szépen, nem tudunk mit tenni. Akinek nem tetszik, költözzön jobb kerületekbe” — mondta s arra célzott, hogy New York egyes területein elviselhetetlenné vált az élet. A helyi szervek képtelenek rendelkezésre bocsátani azt a 10 milliárd dollárt, amivel helyre lehetne hozni az épületeket és közműveket. Nem marad más hátra: aki teheti, elköltözik a romtelepekről — ezek között is Harlemben alakult ki a legelviselhetetlenebb helyzet — a még viszonylag jobb környékekre.

Edward Kochot aligha irigylik az Egyesült Államokban. Helyzete nem hasonlítható elődjeihez — különösen nem Fiorello La Guardiához akit manapság — Roosevelttel egyetemben — oly sokat emlegetnek a világvárosban. Guardia hajtotta végre New Yorkban azokat a társadalmi-gazdasági változásokat, amelyeket országos méretekben Roosevelt, s ezzel a két világháború közötti időszakban hozzájárult a város fejlődéséhez. Nem véletlen, hogy kétszer is polgármesternek választották.

Koch filléres gondokkal küzd. New Yorknak egyszerűen nincs pénze — pedig egyre több a megoldatlan kérdés. Ezek között is első helyen áll a bűnözés. Sokat írtunk már erről ezen a hasábon is. Keves a rendőr, így egyes területeken a bandák szabadon garázdálkodhatnak. New York már ott tart, hogy az elítélteket nem tudja lakat alatt tartani. Az ok: nincs elegendő hely a börtönökben. Újakat pedig nem tudnak építeni. (Az Arbeiter Zeitung című bécsi lap New York-i tudósítója úgy értesült, hogy napjainkban 43 000 bűnöző van szabadlábon, mert egyszerűen nem találtak számukra helyet a börtönökben. Ez egyébként nem kifejezetten New York-i jellegzetesség: más amerikai nagyvárosok is hasonló gondokkal küzdenek. Természetesen, hogy ilyen körülmények között egyre kevesebb embert riasztanak vissza a bűn útjára lépestől a bírósági ítéletek.)

Egyébként sem igen tisztelik a törvényeket a felhőkarcok városában. Erre jó példa, hogy a kisebb kihágások és bűncselekmények miatt feljelentett minden tíz emberből hét nem jelenik meg a bíróság előtt. Ugy kell őket előállítani — feltéve, ha sikerül. Mert Amerikában nem kötelező a bejelentkezés, így a rendőrség sokszor nem is tudja, hol keresse az illetőt. (New Yorkban egyébként évente átlagban 500 000 feljelentést tesznek a rendőrségen, leggyakrabban közlekedési kihágások miatt. Csak hogy a bíróság elé hívottak kétharmada egyszerűen nem vesz tudomást a figyelmeztetésről, és a kiszabott büntetést sem fizeti be. A behajtás ebben az esetben is bonyolult, mert legalább 10 000 gépkocsit „feketen” üzemeltetnek — tehát bejelentés és biztosítás nélkül. A parkolási gondok olyan méretűek, hogy a helyi tanácsok bevételeinek legnagyobb része még így is a tilosban várakozók megbüntetéséből ered — annak ellenére, hogy csak kevesen fizetnek...)

Irtuk már: kevés a rendőr, így aztán szászors is meggondolják, mikor vonuljanak ki. New Yorkban sürgős esetekben a 911-es számot kell hívni. Riadóköcsit azonban csak akkor küldenek, ha a bejelentő hitelt érdemlően igazolni tudja, valóban súlyos bűncselekmény történt. Így aztán sokszor értékes percek telnek el az illetékes tisztek meggyőzésével. A rendőrség szerint az utóbbi időben rendkívül sok volt a vaklármá, ezért kényszerülnek az információk kontrollálására.

Koch polgármesternek — akit először 1978-ban választották a város élére — azonban nemcsak a bűnözőkkel van dolga, hanem azzal a ténnyel is, hogy New York előregedett. Amerikai értelemben valóban idős város. 1626-ban Peter Minewit holland telepes vásárolta meg az indiánoktól a Hudson folyó torkolatvidékét — potom 24 dollárért! A mai Manhattant foglalta magába ez a terület, amelyet Nieuw Amsterdammak neveztek el.

Rögtön ugrászerű fejlődésnek indult, hiszen a kikötőnek nagy forgalma volt. Terjeszkedett a város, kisvártatva kialakult Nieuw Harlem — a mai Harlem — és Breukelen — a mai Brooklyn — is, a holland gyarmatosítók mellé pedig megérkeztek a németek. (1654 fontos dátum a kereskedelemben: ekkor telepedtek le az első zsidó családok. Mint ismeretes, a világ nagyvárosai közül ma New Yorkban él a legtöbb zsidó származású.)

1664-től kezdve az amerikai történelem írja a város fejlődésének forogatókönyvét. A támadó angolok napok alatt beveszik — Sir Nicols tábornok pedig átkereszteli, New York lesz belőle — York hercegtől kapja a nevét, aki később II. Jakab neven vonul be az angol történelembe. (Egy évszázad múlva, az amerikai polgárháború végén New Yorkban tett le a hivatali esküt az Egyesült Államok első elnöke, George Washington, 1789-et irtak, de egy év múlva már Philadelphia az új államszövetség fővárosa.)

New York azonban a kereskedelmi és ipari életben fontos szerepet játszik. No és természetesen a bevándorlók fogadásában. A környező területeket is hamar benépesítik, a város nem tud tovább terjeszkedni. A telkek ára csillagászati magasságokat ér el — ezt igazi amerikai megoldással hidalják át. Megkezdődik a magasházak építése, az elsőt 1870-ben húzzák föl. Századunk első évtizedeiben már 50 emeletnél is magasabbak készülnek: 1931-ben az Empire State Building, amely 102 emeletével sokáig a világ legmagasabb lakóháza volt.

Ma már nem New Yorkban található az Egyesült Államok legmagasabb épülete, hanem Chicagóban, a Sear's torony. Ez is jelképes: a város vesztett vonzerejéből. Viszont változatlanul sokat köszönhet annak az 1946-os döntésnek, amelynek értelmében az Egyesült Nemzetek székhelyévé vált. (Az ENSZ-székházat 1952-ben építették föl.) Gazdaságilag ez azért fontos, mert a diplomaták évente legalább 7-10 millió dollár jövedelemhez juttatják a várost.

Kochéknak minden centre szükségük van. A város ugyanis szó szerint szétmállik: nemcsak az elhanyagolt lakónegyedek házai, hanem az úttestek is. New Yorkban 6200 mérföld betonozott út van, ezek közül 2000 mérföldnyinek a minőségére jelzöt is alig találni. Egymást követik a félméteres mélyedések — sok a tengelytörés, „Potholes” — így nevezik a helybeliek ezeket a lyukakat. Az illetékes szervekhez évente 93 000 levelet küldenek, amelyekben a rossz útfelületek kijavítását követelik. (A hidak is kétségbeesett állapotban vannak: 758 van belőlük a városban. A fő gondot az jelenti, hogy vasból készültek; rombol a korrózió.)

Rosszak a vízvezetékek is: becslések szerint minden nap 400 millió liter víz szivárog el a hajszálrepedéseken. A szennyvizet szállító vezetéknek legalább egyharmadát ki kellene cserélni, de nincs rá pénz. Van aki így fohászodik New Yorkban: „Csak nehogy saját „nedünkbe” süllyedjünk egyszer.”

Oltványi Tamás

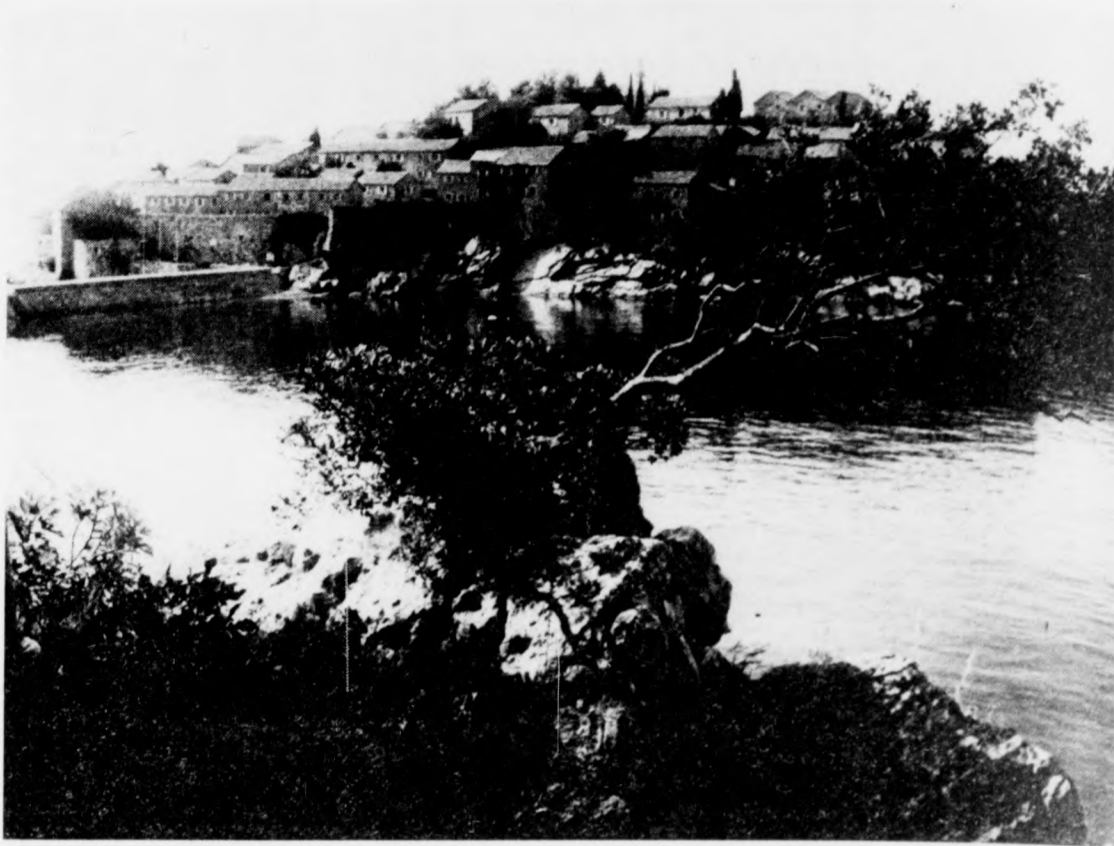
Ahogy beszámolóink első részében próbáltam érzékeltetni, kétségtelenül kellemes elfoglaltság a miloceri — bár lehet, Pržno településhez tartozik; ez nem derült ki egyértelműen — Maestral Hotel teraszán üldögélni. Néha hasznos is, hisz — ha nem is a legfinnyesebb, de — valamilyen gondolatokat mindenképpen kelt a környezet kék, zöld, s alkalmasint sárga szinkavalkádja.

El lehet gondolni például azon, hogy ez a csodálatos környék csak ma, a világméretű turizmus korában ad igazi hasznát az itt élőknek, s örömet a látogatóknak. Korábban nem sok „bambér termett” erre felé. S ezt akár vehetjük szó szerint is, hisz a zord hegyvidék talán még a betevő falatot sem tudta nyújtani lakóinak.

Hajózni kell

Így aztán a montenegróiak is hamar megtanulták, hogy „navigare necesse est”, bár korántsem biztos, hogy erre felé így fejezték ki a hajózás és kereskedés szükségességét, de annyi bizonyos, hogy a helybeliek évszázadokon keresztül nemigen tehettek mást. Mindenesetre csodálatos életere lakozhatott a „fekete hegység” népében, hogy egyáltalán fennmaradhatott. A csak felületesen megismert történeti emlékeken túl bizonyítják ezt azok a hajdan-volt halász-kereskedő falucsukák is, amelyek egykor — legalább — elviselhető életkörülményeket teremtettek a pusztá sziklákön, s amiket ma olyan turistaparadicsommá varázsolta a jugoszláv turisztai par, mint amilyen a világhíres Sveti Stefan.

Utóbbi minden bizonnyal a montenegrói tengerpart — méltán — legfinnyesebb gyöngyszeme. Egykor halászfalu volt ez is, megtelepülve a szinte csak sziklából álló

Hotel — rendhagyó szobákkal

Tengerparti varázslatok II.

EGY HÉT CRNA GORÁN

szigeten, ma pedig szálloda a félsziget. A századok során ugyanis a földnyelv, ami időszakonként összekötötte a szárazfölddel, állandósult, így most már száraz lábbal foglalhatják el helyüket az igazán tehetős turisták. Ide ugyanis gazdagság kell, s a magyar turista, akárhogyan is számolhat, nemigen tölthetne el itt egy éjszakát.

Annak viszont, hogy bejárja, csupán századnányi akadály van, s ez igazán nem nagy pénz, különösen, ha beszámítjuk, hogy a belépődíj felét el is lehet „fogyasztani” a félsziget hangulatos ivójában. Az aprócska sziget egykori házai ma egy-egy szobát adnak a hotelben. Nem tudom, valóságos léte idején hogy nézhetett ki ez a tengerparti terület, ma amolyan földi paradicsom. (A kifejezés talán turistacsalogató reklámszóvegekben szerepel.) A kocka alakú közházak amúgy is sűrítik a romantikát, köztük zézuzogos járókát, pálmá- és fügefá borította lugások, cseppnyi kápolna, égszínkéék úszómedence, kávézó, teraszok, dús szubtrópusi virágillat, körben a tenger felcsapódó hullámai. Talán nem is kell itt lakni ahhoz, elég egy látogatás, hogy az

ember élvezni tudja az ember kez és a természet találkozásának ritka szerencsés pillanatát. Így elmondható mindentelje irigység nélkül, hogy bármennyire a gazdagabb turisták kényelmét szolgálja a Stevi Stefan, mégis egyedülállóan szerencsés alkotás a maga nemében.

A félsziget-hotel vagy szálloda sziget alig egy kilométerre volt az előzőekben leírni próbált lakhelyünktől, amit — most már talán illik elmondani — a Napló titográdi testvérlelappja, a Pobjeda szerkesztősége biztosított számunkra. Néhány száz méternyi út csupán, mégis annyi látvány — legalábbis a tengerparthoz nem szokott magyarnak —, hogy órákig tudnánk mesélni rólok. Igyekezem rövidbe lenni.

Út Szent István szigetére

Néhány lépésre a szállodától volt egy másik is, amelyhez hasonló szépségű épületet valóban ritkán látni. Egykor királyi nyaraló volt, még a valamikori montenegrói királyság idejéből. Az épület úgy alakították át, hogy ha akarom, régeinek, ha akarom, vadonatújnak látom. Vakítóan fehér, szelídén hajló idomok mindenütt, maga a megtestesült izlés. Nem messze tőle a másik szálló, szerényebb talán, de ugyanolyan kényelmes. Ha a másik úton jövünk, akkor a falu házai közt is mehetünk, amelyek ha más módon is, de szintén a múltba vezetnek. Ha nem nézzük persze, hogy a szerencsés tulajdonosok már átalakították vagy a felhalmozott építőanyagok tanúsága szerint renoválni ké-

szülnek a régi házakat, a szállóvendégek kényelmét biztosítandó. Aztán a Sveti Stefan felé tartva lemehegni. Egykor királyi nyaraló volt, még a valamikori montenegrói királyság idejéből.

A növényeket azonban nyugodtan bámulhatod és ajánlatos is. A citromfát ugyan szívesen megnézem, mert bizonyára itt sem dicsérik meg azt, aki csak úgy szakajt egyet a citromfáról, de talán nem okoztam olyan nagy kárt. A füge miatt lelki-furdalásom sem volt, lévén sokkal több belőle, és a maga természetes állapotában a magyar számára úgyis csak ilyen turistautak alkalmából fogyasztható. A gránátalma még zöld volt ezen a buja sétányon, de egyébként sem igen kóstoltam volna meg, mert akkor még nem tudtam, hogy fogyasztható. (Később a dubrovnikai piacon lehetett éretten is látni.) Aztán még elnézegettük a pálmá természetét, az olajfa bogóját, s egy-két negyedóra ismét gyermekékké válva tulajdonképpen minden növényt megismertem közelebbről. Talán alig hihető, de idegen tájakon elsőrangú szórakozás az ilyesmi.

Ezért — nem tagadom — az időközben beszélt magyar őszből most is nagyon szívesen sétálnék át néhány órára ismét a pálmákkal szegélyezett tengerparti útra, ha tehetném.

T. Szűcs József
(A szerző felvétele)

Ezt látja, akit a jó sorsa ebbe a szállodába visz

Sveti Stefan is sziklán nőtt

Biza

A Debreceni Ruhagyári közel 270 választott szakszervezeti tisztviselői termelést segítő, a érdekét képviselő tevé-

A szakszervezeti címlíttán sokan hi- sak vagyunk viselőjü- pán a bélyegek elad- vagy a segélyek odaít- foglalkozók személyé- nosítani. A kissé ha- ám felelősségteljes cím-

A biza

— A bizalmi felad- igen sokrétű — mond- va Mihályné. — Kapo- a munkatársakkal r- napos, így példamutá- kájuk, magatartásuk- tározó. Rendszeres- képzéseken vesznek- bizottság tagjai tartá- s az ott hallottak- korlatban hasznosítják- Megbízatusuk valób- korlátozódik a segély- előlegek odaítésér- tesznek javaslatot a- Dolgozó kitüntetésre- van a munkaverve- mium elosztásánál, m- tanak a tervfeladatok-

Mit mond

Mi erről a bizalmi- menyé?

Matkó Lászlóné az- generáció képviselője- dolgozik a gyárban. T- rós kiváló dolgozó és- cialista munkaverve- tese. A vállalati- testületben a Vörös- munkatereim dolgozó- dekéit képviseli.

— Néha időhátrán- rülünk a munkánk s- mondja — Pédálul- említett, egyszerűen- bélyegelés miatt- szép számmal megér- zók, de bizony néha- oda kell menni a- árérték. Es mivel a- éközben halad, egy- kel kell hajtani, hogy beh- lemaradást.

Egyébként nagyon- és természetesen- hogy szakszervezeti- végez, 27 dolgozó pre- oldja meg, segély- és- kérelmét intézi.

— Újabbban az utaz- vezmény iránt érde- legzőbbet a dolgozó- sokan vidékről járna- mondja.

Matkóné úgy érzi,

társai, feleltess meg- a munkáját, értékel- ügy érdekében végze- dozásait.

Egés

Azt is jelezhettem- alcimben, hogy fiatal- zókról van szó, m- útítársaim mind ifjú- rek voltak. De a kor- nyeges most, hisz öre- talok sorsa ugyanaz- token.

Tudom, hogy min- folt a 17 óra 17 per- dülő nagykeréki von- órával előbb felléte- szerelvényre, hogy ü- tehessen szert. Néze- utasokat, kik lehetne- lük bejárók. Hamar- mert ezek az emberek- szírók köszöntik- mindenki mindenkit- kocsi közönsége ossz- társaság, rutinos utaz- szembeötölő otthon- veszik birtokukba a- ket, szemükből szin- donosi jogot olvasok- söbb érkező társáit- lalják a helyeket, így- értem, hogy Szilágyi- miért engedi, ho- szemben letelepedjen- inkább, mert csak- mondom meg neki, h- járásban vagyok. Ha- „lekáderzem”: a- Gyógyszergyárban- anyagkiadó. Elmond-

Bizalom a bizalminak

A Debreceni Ruhagyárban közel 270 választott szakszervezeti tisztségviselő végzi a munkát. A dolgozók érdekeit képviselő tevékenységét.

A szakszervezeti bizalmi cím hallatán sokan hajlamosak vagyunk viselőjüket csupán a bélyeg eladásával, vagy a segélyek odaítélésével foglalkozók személyével azonosítani. A kissé hangzatos, ám felelősségteljes cím azonban

ban jóval többet takar ennél. Igaz, munkájuk nem látványos, és százalékban sem mérhető, mint a szalagok értékesítése, ahol ők maguk is dolgoznak.

Arva Mihályné főbizalmival a feladatokról, három bizalmivai pedig arról beszélgettünk, milyen megbecsülésben van részük azoknak, akik a dolgozók bizalmát élvezve teljesítik a kötelezettségeket.

A bizalmik feladatai

A bizalmik feladatköréig igen sokrétű — mondja Arva Mihályné. — Kapcsolatuk a munkatársakkal mindennapos, így példamutató munkájuk, magatartásuk meghatározó. Rendszeres továbbképzéseken vesznek részt — melyeket a szakszervezeti bizottság tagjai tartanak —, s az ott hallottakat a gyakorlatban hasznosítják. Megbízatusuk valóban nem korlátozódik a segélyek vagy előlegek odaítélésére; ők tesznek javaslatot a Kiváló Dolgozó kitüntetésre, szavuk van a munkaverseny-premium elosztásánál, mozgósítanak a tervfeladatok teljesítésére.

tésére, s a szocialista brigádközvetítővel karöltve a brigádmozgásban is jelentős részt vállalnak. Ugyanakkor mint gép mellett dolgozóktól, tőlük is megkövetelik, hogy a munkában is példamutatóan vegyék ki részüket. Ez azonban nemcsak rajtuk múlik, sok függ attól, hogy éppen milyen reszorton dolgoznak, hiszen a műveletek között akad könnyebb és nehezebb is.

Úgy érzem, a bizalmik munkáját nemigen lehet pénzben megfizetni. Természetesen az erkölcsi mellett azért anyagi megbecsülést is élveznek.

Mit mondanak a bizalmik?

Mi erről a bizalmik véleménye?

Matkó Lászlóné az idősebb generáció képviselője, 29 éve dolgozik a gyárban. Többes kivaló dolgozó és a szocialista munkaverseny győztese. A vállalati bizalmi testületben a Vörös Lobogó munkatere dolgozóinak érdekeit képviseli.

Néha időhátrányba kerülünk a munkánk során — mondja — Például a már említett, egyszerűnek tűnő bélyegelés miatt. Vannak szép számmal megértő dolgozók, de bizony néhányukhoz oda kell menni a bélyeg áráért. És mivel a termelés ekközben halad, egy kicsit rá kell hajtani, hogy behozzuk a lemaradást.

Egyébként nagyon szereti és természetesen tartja, hogy szakszervezeti munkát végez. 27 dolgozó problémáit oldja meg, segély- és előlegkérőket intézi.

Ujabbban az utazási kedvezmény iránt érdeklődnek legtöbbször a dolgozók, mivel sokan vidékről járnak be — mondja.

Matkóné úgy érzi, munkatársai, felettesei megbecsülik a munkáját, értéklik a jó ügy érdekében végzett fáradozásait.

Tajti Sándorné és Pusztai Árpádné a Vörös Csillag teremben dolgozó kollektíva bizalmi.

A gazdaságvezetés egyre inkább igényli és kéri a véleményünket egy-egy fontosabb döntéskor — mondja Tajtiné. — Igen jó együttműködés alakult ki közöttünk az elmúlt évek során.

Csoportjának zömét fiatalok alkotják.

Egyre kevesebb a régi dolgozó, s a fiatalok az elején nehezen veszik át a tempót — mondja. — Az új dolgozókat három hónap eltelte után „agítjuk” a szakszervezetbe. Munkánk eredménye: a teremben valamennyien szakszervezeti tagok.

Tajtiné igen rátermett, harcos egyéniségnek tartják, ezért is választották bizalmi. Valamennyi fórumon kiáll megbízói érdekében.

Orvendetes, hogy az utóbbi időben egyre kevesebb a probléma az üdülőjegeket elosztásával, szinte minden igénylőnek tudunk adni — mondja. — Változatlanul gondot okoz viszont a segélyek odaítélése, hiszen egy évben csupán egy vagy két alkalommal kaphat segítséget ugyanaz a dolgozó. Sajnos,

van, akit gyakran kell táppénzes állományba venni, meg is értjük, hogy ez anyagiilag visszaveti, segítyt azonban nem adhatunk valamennyi alkalommal.

Kinek a jó hír, kinek a rossz

A művezető és a főbizalmi segítségével valamennyi problémát meg tudunk oldani — mondja Pusztai Árpádné. — Az tény, hogy sokszor valóban ki kell állni a dolgozók érdekében, különösen a bérfeltételkor kell harciasnak lenni, hogy az akciónál többet, aki valóban megérdemli. Mert előfordul, hogy valakinek kevesebb ugyan a százaléka, viszont jóval nehezebb reszortot végzett, mint az, aki könnyebb reszorton magasabb eredményt ért el. Sokszor kétségbe menő viták alakulnak ki emiatt, az eredmény azonban mindig megnyugtató. Tulajdonképpen érdekes feladat a miénk. Örömet és néha bánatot is okozunk a dolgozóknak, attól függően, hogy jó vagy kevésbé kedvező híreket, döntéseket közlünk velük. Ha mondjuk bér-emelésről adunk hírt, vagy a versenybizottsági tárgyalás után magasabb jutalom kitüntetéséről számolhatunk be, a hangulat természetesen sokkal jobb, mint amikor kis tételről, sok áttalással járó, s emiatt kevésbé jól fizető modellek programba állítását közöljük. De hát ez is, az is a mi feladatunk.

Kenyeres Ilona

A BAGAMÉRI DOMBOKON (Fotó: Berki István)

Nem csak a nőkről van szó

A legutóbbi országos nőkonferencia óta eltelt öt esztendő alatt a Magyar Nők Országos Tanácsának is több nehézséggel kellett szembenéznie, mint a korábbi időszakokban. A feszültebb nemzetközi helyzet, a gazdaság romló feltételei nálunk is nehezítették azt a fontos tevékenységet, amit a nők teljes egyenjogúsításának megvalósításáért folytatunk. Ha sok minden hátráltatja is ezt, de háttérbe nem szorítható. A magyar nőmozgalom az utóbbi öt esztendőben is jól példázta a világnak a nőkérdés szocialista értelmezését és gyakorlatát. Azért is, mert nálunk a nőmozgalom szükségessége — Leninrel szólva — „nem plátói szólam”; e mozgalom valóban „fontos része a párt tevékenységének, mondhatni, a fele az általános pártmunkának”. A nők teljes egyenjogúsítása a Magyar Szocialista Munkáspártnak is „állandó gondja és kötelessége”.

A XII. pártkongresszusunk ennek szellemében foglalta határozatba, hogy „a Magyar Nők Országos Tanácsa... kísérje figyelemmel a nők társadalmi helyzetének alakulását, egyenjogúságának érvényesülését, vegyen részt a munkahelyi, lakóterületi szociális, kulturális, gyermek- és családvédelmi feladatok megoldásában”. És ezért kérte a párt a Magyar Nők Országos Tanácsát, hogy „bátrabban éljen javaslattevő és véleményező jogával”.

Most, a hónap utolsó napjaiban tanácskozó III. országos nőkonferencián voltaképpen erről a tevékenységről ad számot az országos tanács; a konferencia résztvevői pedig e munka értékelésére hivatottak. A résztvevők felelősségteljes feladata lesz egyben mérlegelni a nők mai magyarországi helyzetét, megítélni a magyar nőmozgalom hazai és nemzetközi szerepét, s megszabni e mozgalom teendőit. De bármiről essék is szó ezen a tanácskozáson, ami itt elhangzik, az nemcsak a nőkre, hanem valamennyiünkre tartozik. Az úgynevezett nőkérdésnek ugyanis nincs olyan eleme, amely elválasztható lenne az egész társadalomtól.

Nem mellékes tényező, hogy a nők milyen mértékben és milyen arányban vesznek részt a társadalmilag szervezett munka különböző területein. Mint ahogyan a személynél a népgazdasági és társadalmi igény, túl a munkavállalók s közöttük a nők, mind képzetlenebb legye-

nek. Sajnos a jelenlegi érdekeltségi rendszer még mindig nem minden esetben ösztönöz kvalifikáltabb munkára, márpedig ez egyaránt hátráltatja az egyenjogúsítás és a gazdasági fejlődés folyamatát.

Sok-sok témakör szerepel majd e fontos tanácskozáson, mint ahogyan napi életünkben is élő problémákról van szó. Egyebek között változatlanul igen fontos kérdés, hogy a nők relatív bérhátrányát sikerült-e ugyan az elmúlt években csökkenteni, de az abszolút különbségek változatlanok maradtak. Márpedig gazdaságunk nehezedő helyzete csakis a szubjektív eredetű bérkülönbségek megszüntetését teszi lehetővé. Már amennyiben sikerül egyáltalán feldehíteni. Vagy egy másik gond a sok közül, ami látszólag speciálisan nőprobléma, mégis kihat az egész társadalomra. Ez pedig a több műszakban dolgozó nők helyzete. Ami azért is megkülönböztetett fontosságú, mivel az újszülöttek kilencven százalékát munkát vállaló anya hozza a világra, s bár a kormányintézkedések hatására csökkent a több műszakban foglalkoztatott nők aránya, éppen a fizikai munkások csaknem fele még mindig több műszakos munkarendben dolgozik. Az idén január elsejétől éjszakai munkakört már nem vállalhatnak 18 éven aluli lányok, de sok terhes nő dolgozik még mindig éjszaka.

Az ilyen jellegű problémák mellett változatlanul és folyamatosan előtérben áll, hogy miként tehető még szélesebb körűvé a nők közéleti aktivitása, művelődése, részvétele az állami és gazdasági életben, hogyan növelhető számuk érdemlegesen a különféle választott testületekben, miként segíthető elő a családon belüli helyzetük javítása, mert az egyenjogúság gyakran a legszűkebb körben talán még lassabban érvényesül, mint a társadalom más szintjein. Am éppen ez a lassú változás nehezíti a családon kívül is a nők helyzetét...

Minden témakörben egyetlen mondatban megfogalmazható politikai feladatok lesznek a nőkonferencián: segíteni, még jobban feltárni a társadalom, a család, és a lányok, asszonyok közös érdekeit. Mindannyiunk harmonikus emberi életének igénye követeli meg ezt.

És ez márcsak ezért sem csupán nőpolitikai feladat...

Aczél Gábor

Egész úton hazafelé

BEJÁRÓ DOLGOZÓK KÖZÖTT

Azt is jelezhettem volna az alcímemben, hogy fiatal dolgozókról van szó, merthogy utitársaim mind ifjú emberek voltak. De a kor nem lényeges most, hisz öregek, fiatalok sorsa ugyanaz a vonatokon.

Tudom, hogy mindig zsúfolt a 17 óra 17 perckor induló nagykereseti vonat, jó fél órával előbb felléptem hát a szerelvényre, hogy ülőhelyre tessenek szert. Nézegettem az utasokat, kik lehetnek közülük bejárók. Hamar rájövök, mert ezek az emberek mesztől-közönségtől egymást mindenki mindenki ismer. A közös közönsége összeszokott társaság, rutinos utazók, akik szembeötöl onthossággal veszik birtokukba az üléseket, szemükből szinte tulajdonosi jogot olvasok ki. Később érkeztek társaiknak foglalták a helyeket, így nem is értem, hogy Szilágyi István miért engedi, hogy vele szemben letelepedjem. Annál inkább, mert csak később mondom meg neki, hogy mi járóban vagyok. Hamarosan „lekáderem”: a BIOGAL Gyógyszergyárban dolgozik anyagiadó. Elmondja, hogy

a bátyja is ott keresi a kenyeret, de jelenleg katona. — Mikor kell felknevelni, hogy eléred a reggeli vonatot? — térek rá a témára. — Fél ötkor ébredek, megmosdom, kávét főzök, elszívok vagy két szál cigit, majd kiballagok az állomásra. Reggelizni nem szoktam, azt már bent a csejélt ejtem meg. Nem is igen esne jól olyan korán, meg időm se marad rá.

Csakhamar feltűnedeznek a cimborák, az ingázó „sejt” további tagjai: *Dajnoki Imre, Varga Károly, Fekete Zoltán* és az üdítő megjegyzésű *Kató Erika*. Ő az Autójavító Ipari Szövetkezet gyors- és gépirója, s még csak egy hónapja kóstoltgatja a bejárást. Fekete Zoltán és Varga Károly az AGROSZER Közös Vállalatnál szervizszerelők, Dajnoki Imre pedig a VIKER 11. számú üzletében segédmunkás.

„Rossz dolog a bejárást, de legalább van benne valami visszatartó” — hallottam járóban vagyok. Hamarosan „lekáderem”: a BIOGAL Gyógyszergyárban dolgozik anyagiadó. Elmondja, hogy

mindent kibíró humor, nevetés, hogy a szempillák csukva ne maradjanak, mikor le kell szállni, s kell ahhoz is, hogy meggyorsítsák az ólomszárnnyú idő múlását.

Reggel alig beszélgetünk, alszunk inkább. Nincs se cigi, se kártya. Megpróbáljuk kicsit meghosszabbítani az éjszakai nyugodalmat.

Verjük a blattot

Nem zavartatják magukat, elökeverül a kártya, kever az első osztó, s már mehet is a fájl. Invitálnak, kérjek én is a lapokból. Szabadkozok, hogy járatlan vagyok, de biztosítanak: ez a világ legkönnyebb dolga. Em mindenestre nem úgy érzem, nehezen jövök bele. Tán azért, mert több szólamban magyarázzák a blattverés fortélyait. Ez az a helyzet, amikor kevesebb több lenne, de jól esik az igyekezetük.

Számold ki: a mi műszakunk valójában 14 óras. Reggel fél ötör kezdődik és fél hétkor van vége, akkor érkezünk haza. A debreceniek már el is felejtették az

hogy legyen erő, kedv a munkához — mondja a legbővebb szavú, Fekete Zoltán.

A bejárást sokkal fárasztóbb, mint az egész napi munka. Csak ül itt az ember, és nem csinálhat semmit. Unalmas és kimerítő ez a semmittevés — toldja meg Szilágyi István.

Mit csinálnátok, ha visszakapnátok a bejárással eltöltött időt?

Mit? Hát termelnék! Biztosan nem hanyelnék. Dolgoznánk otthon a kertben, a ház körül, vagy barikácsolnánk. Talánlánk munkát.

aznap munkát, amikor mi még hazafelé vándorunk — méltatlankodik Fekete Zoltán.

Ráadásul a saját pénzünkön utaztatunk, egy fillet sem térít a vállalat — tetézi Varga Károly.

Nem gondoltatok arra, hogy albérlébe költözzetek? — Hogyne gondoltunk volna, de letettünk róla hamar. Sokat kell fizetni a szobáért, meg aztán drága kis élel ez itt bent — mondja egyikük.

A későbbiekben hol szeretnétek élni, dolgozni? — Nem vágyom mindenáron a városba, jó nekem falun is, csak kényelmesen

megélhessek a keresetemből. De még nem értem révbé, bármire elvetődhetek — gondolkodik el Szilágyi István.

En Debrecenben szeretnék majd lakni — mondja Kató Erika.

Elhagytuk Sárándot, odakint már tökéletes a sötét. Ki tudja, hányadik lesz a következő leosztás.

Ki így, ki úgy

Othtagynátok a debreceni munkahelyet, ha otthon találnátok munkát a szakmátokban?

Ott bizony, de még akkor is, ha nem a szakmában dolgozhatnánk, de jobb pénz adnának a mostani 3800-nál — „terít” Fekete Zoli.

Dajnoki Imre nemigen látzong a sorsa ellen. Meg kell szokni a bejárást, ha nehéz is — mondja. Ő sem vállalja az albérléti díj fizetésére, nem telik rá. Kató Erika néha hűteni igyekszik a fiúk elégedetlenségét, nem is tudja, hogy ezzel a nők békegyógyító, óvatosabb szerepét produkálja.

Időközben megcsappan a kártyázási kedv, ami érthető, hisz már 16 óra tart a „műszak”. Ha hazamennék, megeszik a vacsorát, váltanának néhány szót az otthoniakkal, majd nézik egy ideig a tévét. De igen izgalmasnak

Vakon vagyok, terítsd ki, huszonegyre mentél... — kapkodom a fejem a kártyaterminológiában, vajmi keveset fogok fel belőle. Közben, ha alkalom nyílik, kirukkolok a kérdésemmel. Vissza-fogottan adom az érdeklődőt, nehogy terhes kikérdésnek, erőszakos faggatózásnak bizonyuljon a kíváncsiságom.

keell lennie ahhoz a filmnek, hogy ébren tudja tartani őket. Kilenc óra után csaknem mindgyükük számára vége az adásnak.

Na, oszd el még utólag! Mindenki vakon van — hangzik az utasítás. — Benn vagyok, terítsd ki! Affene...

Megint csak egyikük nyert. A kártyában is úgy van, mint az életben: a nagy többség vesztes marad. Kattog a fék a síneken, szinte zihál a vonat, ahogy megáll: mintha nehezeze esne. Az állomás homlokzatán nincsenek neonbetűk, egy százas égő világítja meg a feketével rajzolt falunevet: KONYÁR. Utitársaim — a sarat kerülgetve — egymás után tűnnek el a ködös, fekete homályban. A hunyorgó utcai lámpák fénye még meg-megmutatja távolodó alakjukat...

Erdei Sándor

ok II.

ezni tudja az em- a természet talál- ritka szerencsés Igy elmondható irigység nélkül, annyira a gazdaság- sták kényelmét a Stevi Stefan, edülállóan szeren- s maga nemé-

at-hotel vagy szál- alig egy kilomé- az előzőekben le- lakhelyüinktől, st már talán illik — a Napló titog- erlapja, a Pobjeda ege biztosított szá- hány száz méter- upán, mégis annyi legalábbis a ten- nem szokott ma- hogy órákig tud- róluk. Igyekszem nni.

etére

regi házakat, a nek kényelmét. Aztán a Sveti te tartva lemehe- gerpartra, hogy csodáknak adhas- tunkat. Az eddig is parányibb öb- esipkéssé szikla- ott, még több fel- jó néhány mezte- Utcái ruhában, géppel a nyakad- közéjük, s olyan nül érzed magad, nagad lennél mez- fél szemmel mersz, amit — magam bevallhatok — sajnálász is.

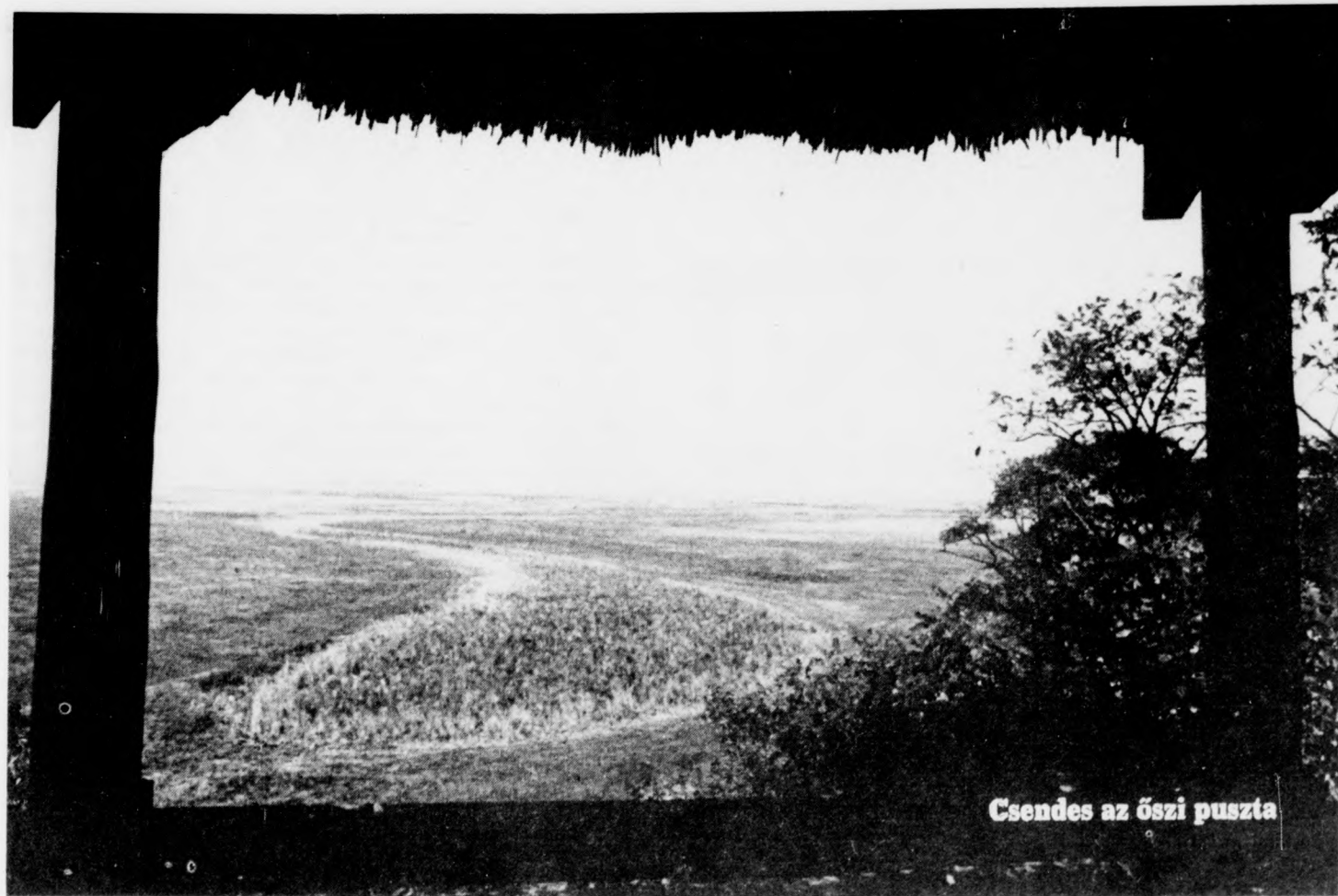
nyeket azonban bámulhatod és is. A citromért egyenkezem, mert itt sem dicserik csak úgy szakajt romfáról, de talán an olyan nagy e miatt lelki- sem volt, lé- több belőle, és a szetes állapotár számfárz úgys turistautak alkal- yasítható. A græg zöld volt ezen ányon, de egyéb- en kóstoltam vol- bert akkor még n, hogy fogyaszt- óbb a dubrovnik- tett éretten is lát- még elnézegettük ermését, az olajfa egy-két negyed- gyermekké válna pen minden nő- szemléltetm közé- tán alig híhető. tájakon elsőrangú z ilyesmi.

nem tagadom — nem beszökött ma- álnek át néhány a pálmákkal tengerparti útra.

T. Szűcs József
szerző felvételei)

Sziki ősziróza

Csendes az őszi puszta

Függő cinege fészke

Ősz a Hortobágyon

Megtört fényű vizek jelzik a közelgő telet

Október végi kirándulásunk során Hortobágy-szerte látjuk, hogy a nyár végérvényesen elköszönt. Noha még nyílik néhány elkesve kibomlott virág, az egész tájon a késői őszi hangulata uralkodik. Az egyre gyakoribbá váló lehülésektől a vörösre csipett nádlevelek, a kifakult, megritkuló gyeppel mind fázósabb takaróba burkolózó puszták látványa, s a szokatlanul nagyra nőtt csend az elkövetkező pihenés idejét sejteti közeledni.

A szákhalmi kilátóból elénk táruló ködös vidék néptelen. Valahol, a távolból felhangzó, és a láthatatlan messziségben elhaló pulzáló még emlékeztet a korábban itt nyugtázó életre. Nyári madarainkat már nem idézi egy fecskeszivitelés sem, és a vonuló szárnyasok seregének várt érkezését csak a bomló gyékénybuzogányt cibáló, hideget hozó szelek, a feketére száradt, ökörnnyállal béklyózott mácsosnya dermedt bugái, s a megmaradt pókháló szövedékével átkötözött sziki ősziróza elvirágzott törpe bokrai sejtetik.

A csendes, hűvös párakkal megült pusztát csak lovastúrázó járják már. Mind kevesebb a még be nem hajtott juhnyáj, hol a birkák hátán az Észak-Európából délnek vándorló, későre maradt seregélyek utaznak, hogy a jószág lábala alól felkelő rovarok utolsóit szedjék csőrüvégre mozgó leszállásukról végleges útrakelésük előtt.

A nemrég még kéken csillogó víztükrök fénye csak szokásos alvásuk idejére tört meg. A függő cinege meleg pihékből font fészke, jóllehet, most ugyan elárvultan leng a fűzfa lehajló ágvegen, mégis záloga az elkövetkező tavasz mindig annyira óhajtott s mindig elkövetkező zsendülésének.

(Fintha István)
Iklódy János felvételei

A nádas is télre készül

Szelek cibálják a gyékénybuzogányt

Ökörnnyál szövedéke bogyozza össze a szikések elalvó virágait

Törékenyre száradt a mácsosnya

Darassa pusztán, hazafelé

Bölöni Gy

Száz éve született Szeged közvélemény-első mérte meg, s méltán. E örökségét már a két hálították. Az igazi Ady-Ady-szakirodalom egy...

A Kölcseyvel is távol Zilahon járt iskolába, talon szakit. Jogot végül ki Párizsba, ahonnan Adyt Párizsban ismeri. rátságuk. Említett kor Ady-értelmezés, mert E szinte szemtanúja. Elejtják be a kort, a költ...

Bölöni a forradalom ményeknek, ezért a T. rációba kényszerült. A az élettársa, akit még France titkárnője néha is tudósítja a haladó láció egyik vezéralakja,...

A felszabadulás után hatvanhárom éves, így bácsinak" ismerhette. latot teljesít (Hágában) gatója az Irodalmi Akad...

Az irodalmi életben dalom után meginduló dalmi hetilap főszerke az irodalmi élet konzna is elnöke az Irósz...

Bölöni György tevé felének haladó mozgaljutott a kommunista p...

Táncsics Mihályról szeti tanulmányai, pub becsült értékei irodalmi kormánykitüntetés me...

Szigligeten az általa ösparkjában mellszobrtvészetű Alap irodalmi György-émlékplakette, más alkotása).

Emlékét természetesen hanem elsősorban saj épültek szocialista kul...

Me

A Debreceni Orvmanyi Egyetem ha nyához híven isme könyvben ad száma 1980/81-es tanévről.

Dr. Szegedi Gyula rektorhelyettes ismer évfolyamok tanulmányait, a hallgatók let megoszlását és azt, diákok milyen anyagot kaptak Bemutató tudományos diákkör kutató diákkör munkájában az ebben elért eredményeket.

Dr. Székely György mányos rektorhelyettes kinti át a tudományok kát. A gazdasági program csökkentették az emi kutatók aktivitát, ezt számos eredményérés, új tudományterület, előadás és közbeszámolója. Fejlődte egyetem nemzetközileg latalai — ezen belül zódéses kutatócsere továbbra is jó az egkötés hazai kutatói körkel és termelő vállalat Gyarapodott az egyetem szerparkja és eredményesen segíti a kutatásokat.

Dr. Lampé István rektorhelyettes a munkáról ad száma egészségügyi miniszter szágban működő hétnális egészségügyi

Bölöni György emlékezete

1882

Száz éve született Szilágyosmlyén Bölöni György. A magyar közvélemény elsősorban mint Ady Endre barátját ismeri meg, s méltán. Hiszen egyike volt azoknak, akik Ady örökségét már a két háború között a megfelelő értékrendbe állították. Az igaz Ady című könyve (Párizs, 1934) máig az Ady-szakirodalom egyik alapműve.

A Kölcseyvel is távoli rokonságban levő Bölöni György Zilahon járt iskolába. Dzsentrí-értelmiségi családjával fiatalon szakít. Jogot végez, de újságíróként dolgozik, így kerül ki Párizsba, ahonnan a hazai radikális lapokat tudósítja. Adyt Párizsban ismeri meg igazán, itt szövődik legendás barátságuk. Említett könyve azért is az egyik legfontosabb Ady-értelmezés, mert Bölöni az egyes versek keletkezésének szinte szemtanúja. Elemzései, környezetrajzai hitelesen mutatják be a kort, a költő élettrajzi részleteit.

Bölöni a forradalom idején cselekvő részese lesz az eseményeknek, ezért a Tanácsköztársaság leverése után emigrációba kényszerül. A hosszú emigrációban Márkus Otilia az élettársa, akit még Ady nevezett el Itókának. (Anatole France titkárja néhány évig.) A Bölöni házaspár továbbra is tudósítja a haladó lapokat Párizsból, s Bölöni az emigráció egyik vezéralakja, szervezője.

A felszabadulás után tér haza Magyarországra. Ekkor már hatvanhárom éves, így a hazai irodalmi élet már „Bölöni bácsinak” ismerhette meg közelebbről. Diplomáciai szolgálatot teljesít (Hágában követ), majd megalapítja, első igazgatója az Irodalmi Alapnak 1950-től.

Az irodalmi életben több funkciót is betölt; az ellenforradalom után meginduló *Elet és Irodalom* című politikai, irodalmi hetilap főszerkesztője, a Magyar Pen Club elnöke, s az irodalmi élet konszolidációját elindító Irodalmi Tanácsnak is elnöke az Irószövetség újjáalakulásáig.

Bölöni György tevékenységével végigkísérte a század első felének haladó mozgalmait, s a radikális baloldaliságtól eljutott a kommunista párt eszméinek vállalásáig.

Táncsics Mihályról írott könyve, irodalmi és képzőművészeti tanulmányai, publicisztikai írásai és műfordításai megbeszélte értékei irodalmunknak. Munkásságáért — sok magas kormánykitüntetés mellett — Kossuth-díjat kapott.

Szűligetesen az általa létesített Irók Alkotóházának szép ősparkjában mellszobra áll, Martsa István alkotása. A Művészeti Alap irodalmi jutalmait ez évtől kezdve a Bölöni György-emlékplakettel együtt adományozzák (Asszonyi Tamás alkotása).

Emlékét természetesen nemcsak szobrok és érmekek őrzik, hanem elsősorban saját életműve, alkotásai szervesen beépültek szocialista kultúránkba, irodalmunkba.

Funk Béla

CSOKONAI-DÍJASOK

Dr. Balogh István

Dr. Balogh István több évtizedes néprajzi, helytörténeti tudományos kutatómunkájáért, a még korántsem lezárt, de mégis teljesebben tekinthető életműve elismeréseként kapta meg a Csokonai-díjat.

Ecsedi István, a neves etnográfus indította el tudományos pályáját. Egyetemi hallgatóként hívta őt 1933-ban a Déry Múzeumba gyakornoknak. Ettől kezdve egymás után jelentek meg néprajzi tárgyú főleg a Hortobágy világvégi kapcsolatos írásai a Déry Múzeum évkönyveiben és a különböző folyóiratokban. A múzeumban dolgozott mint napidíjas, később mint tudományos munkatárs 1945-ig. Ebben az időszakban rendszeresen jelentek meg tanulmányai az Etnográfiában. Többek között *A hortobágyi pásztorok történeti múltja* című írása.

A Debrecen felszabadulása utáni napokban *Sőregi Jánossal* együtt dolgozott a bombatalalatot kapott múzeum rendbe hozásán. Őt is magával fogadta az új ország építészeti láza. *Erdői Ferenc*nel együtt dolgozott a Nemzeti Parasztpártban. Szatmár, majd Hajdú megye főispánja volt. 1950-ben tért vissza a tudományos kutatómunkához a Déry Múzeum igazgatója lett. Ő rendezte a múzeum felszabadulás utáni első állandó kiállítását. 1957—63 között Nyíregyháza múzeumigazgatója, majd 1963-tól 68-ig nyugdíjazásáig a Szabolcs-Szatmár megyei Levéltár igazgatója. Nyugdíjas-ként is állandóan dolgozik.

F. T.

Csenki Imre

A Kossuth-díjas kiváló művész a debreceni és Hajdú-Bihar megyei énekkari kultúráért kapta meg a megyei tanács Csokonai-díját.

Csenki Imre 1912-ben Püspökábrányban született. Zongoratanulmányokat a debreceni Zenedében folytatott, majd a Zeneakadémia növendéke lett. 1940-ben kinevezték a debreceni tanítóképző tanárává, s azonnal bekapcsolódott a város kóruséletébe. A református fiúgimnázium karnagyának tevékenységéről már kinevezése után egy évvel ezt írta az *Éneklő Ifjúság* című folyóirat: „Új szelek, meglepő jó hírek érkeznek ebből a nevezetes intézetből. Már rég várunk ilyenekre.” Az Énekszó így méltatja a karnagyot és kórusát: „A kórus jeles karmesterével, Csenki Imrével az énekkari művelődésnek valóságos apostoli lelkiületű terjesztője.”

Új idők új dalaival érkezett Csenki Imre Debrecenbe, s az egy évtized alatt, amit a városban töltött, rengeteget tett Bartók és Kodály műveinek bemutatásáért. A fiúgimnázium kórusával alig fél éves munka után lemeze veszik *Kodály* Kit kéne elvenni című művét, *Bárdos* három népdalkórusát és *Bartók* Bolongyását. A kórus a rádióban is szerepelt. Közben Csenki a Kossuth egyetem zenei lektori tiszteletét is betöltötte, s az egyetemi énekkart is vezette.

A háború szétzilálta Debrecen kulturális életét. Az újjáéledéskor a vegyes karrá ala-

kult Kollégiumi Kórus élén találjuk Csenki Imrét. A Református Kollégium és a Dóczy-intézet növendékeiből szervezett énekkar fennállásának következő öt esztendeje kiemelkedő fejezet a debreceni kóruskultúra történetében. A kórus első jelentősebb előadásáról így írt *Járdányi Pál* a Szabad Szó 1946. június 26-i számában: „Csenki... hatalmas munkára vállalkozott: a Kollégiumi Énekkarnak betanította Kodály talán legmonumentálisabb kórusművét, a Jézus és a kufárokat. Hogy a karmester és az énekkar milyen odaadó lelkesedéssel vettek részt a munkában, hogy a közönség milyen tomboló tapsorokban tört ki a mű elhangzása után: önmagában is öröndetes. Csenki Imre... munkája a legreményteljesebb sugár Debrecen zenei életében”.

Országos sikereket hozó be-mutatósorozat vette ezzel kezdetét. A budapesti fellépések, a svájci turné, a Cantata profana és a Székely fonó előadása, s a tucat számra megjelent, lelkesítő kritikák mérték a kar diadalútját. Magas szintű énekutás, igényes repertoár, őszinte, lelkes előadómód jellemezte a kórus működését. *Ujfalussy József* szavaival: „Műsoruk hajszálpontosan tükrözte, hogy mivel kell a közönséget zenére nevelni: a reneszánsz kórusmesterekkel, Bartók és Kodály műveivel, a szomszéd népek zenéjének ismertetésével.” A svájci turnén Er-nest Ansermet, a neves karmester kijelentette, hogy bármikor és bárhol hajlandó ve-zényelni a kórust.

Csenki Imre 1950-ben el-hagyta Debrecenét: az Állami Népi Együttes karnagya lett. Helyet igen, de szívet nem cserélt: ma is élete és mun-kássága legkedvesebb éveinek tartja debreceni működését. Emlékeztet a megye és a város is megőrzi, mert mint *Straky Tibor* írja a Debrecen zenei életét bemutató kötetben is szerepelt. Közben Csenki a Kossuth egyetem zenei lektori tiszteletét is betöltötte, s az egyetemi énekkart is vezette.

T. G.

Megjelent a DOTE új évkönyve

A Debreceni Orvostudományi Egyetem hagyományához híven ismét évkönyvben ad számot az 1980/81-es tanévről.

Dr. Szegedi Gyula oktatási rektorhelyettes ismerteti az évfolyamok tanulmányi adatait, a hallgatók létszámát, megoszlását és azt, hogy a diákok milyen anyagi támogatást kaptak. Bemutatja a tudományos diákköri és a kutató diákköri munkát és az ebben elért eredményeket, sikereket.

Dr. Székely György tudományos rektorhelyettes tekintő át a tudományos munkát. A gazdasági problémák nem csökkentették az egyetemi kutatók aktivitását, s ezt számos eredmény, elismerés, új tudományos fokozat, előadás és közlemény bizonyítja. Fejlődtek az egyetem nemzetközi kapcsolatai — ezen belül a szerződéses kutatócsoportok — és továbbra is jó az együttműködés hazai kutatóintézetekkel és termelő vállalatokkal. Gyarapodott az egyetem műszerparkja és eredményesen segíti a kutatásokat.

Dr. Lampé István klinikai rektorhelyettes a gyógyító munkáról ad számot. Az egészségügyi miniszter az országban működő hét regionális egészségügyi központ

egyikének jelölte ki a DOTE klinikát és betegellátó részleget — ennek értelmében Hajdú-Bihar, valamint Szabolcs-Szatmár megye lakosságát látja el. Ezenfelül minden klinikának van egy országos feladatokat ellátó osztálya is. A klinikákon kezelik még Debrecen fekvőbetegeit is.

Ebben a tanévben avatták az első fogorvosdoktorokat, ezzel a képzéssel Tiszántúl fogorvos-igényei talán megoldódnak.

Dr. Tardi Tibor gazdasági főigazgató foglalja össze az egyetem 1980/81. évi gazdálkodását. Az utóbbi évek gazdasági nehézségei az egyetemen is éreztetik hatásukat. Ennek ellenére az 1981. évi gazdálkodás fogyatékoságai-val együtt is megfelelt a követelményeknek. Erre az évre nem a látványos mutatók létrehozása, hanem az alapok gyarapítása volt jellemző. Az elért eredmények egyik forrása az „egyetemi fejlesztő” munka volt. A sikerek mellett lemaradást is számon tartanak azonban, a következő négy területen: 1. a klinikai ápolási napok, 2. a szív-műtétek, 3. óvodai és 4. bölcsődei ápolási napok teljesítése.

Gyarapodott az egyetemi vagyon: elkészült az új kol-

légium, tornaterem, műszerek, berendezések vásároltak. Nagyon jó az egyetem bér-gazdálkodása, bérpolitikája felfelé ível.

Dr. Lévai Géza a szakszervezeti bizottság titkára értékeli az egyetem szakszervezeti munkáját. Erre a tanévben esett az új szervezeti keretek kialakítása. Létrejött és dolgozni kezdett a 125 tagú bizalmi testület, így jobban érvényesül a dolgozók közvetlen képviselete a fontos kérdésekben. A szakszervezeti munka néhány eredményét külön kiemeli az összefoglalás, például: az egyetem elnyerte az Egészségügyi Dolgozók Szakszervezete és az Egészségügyi Minisztérium oklevelét a kongresszusi zászlóért folyó versenyben; több mint 800 dolgozó üdült jelentős anyagi támogatással; nyári napközis tábor szervezték a dolgozók gyermekei számára; minden óvodai és bölcsődei igényt ki tudtak elégíteni.

Dr. Bartha Iván, a KISZ-bizottság titkára az egyetem KISZ-szervezetének munkáját értékeli. A tagok száma 1977. Ebből 1289 hallgató, 688 dolgozó. A szervezetség 92,2 százaléka. Ismét szerveztek „0 éves” tábort és őszi mezőgazdasági munkán is vol-

tak a hallgatók — ez utóbbi új szervezésben nagyon jól sikerült. Az új kollégium lényegesen javított a hallgatók elhelyezésén és ezáltal a tanulmányi munkán is. A tanév első hónapjaiban a KISZ X. kongresszusára készültek, kritikusan és alaposan megvizsgálták saját munkájukat. A FIN keretében ebben az évben is rendeztek politikai plakátkiállítás-t.

Bolodár Alajos egyetemi főtitkár áttekinti a tanév főbb eseményeit, a személyi változásokat, külföldi utakat, tudományos üléseket. Ezt a fejezetet fényképek illusztrálják és itt olvasható az 1980-ban végzett orvosok és fogorvosok névsora is. Megtudhatjuk, kik kaptak kitüntetést és kik voltak népköztársasági ösztöndíjasok ebben a tanévben.

Az egyetem szép nekrológia fejezi ki tiszteletét *dr. Szodoray Lajos* professzor iránt. A magyar börtöngyászati nemzetközi hírű tudósa és tanára 1980-ban hunyt el. Végezetül *dr. Pongor Gyuláné* könyvtáros intézetet-ként ismerteti a tanév során megjelent tudományos közlemények jegyzékét.

Barna Ildikó

Kodály Zoltán ünneplése Finnországban

A legnagyobb példányszámú finn napilap, a *Helsingin Sanomat* szeptember 17-i számának 18. lapján egy viszonylag terjedelmes cikket közöl *Kodály Zoltán* ünneplésük címmel. Tekintve, hogy nagy zeneszerzőknak külföldi ünneplése hazai közönségünket is érdekelheti, és a cikknek debreceni vonatkozása is van, magyar fordításban közlöm:

A híres magyar zeneszerző és pedagógus, Kodály Zoltán születésnapjának századik fordulóját az egész világon megünneplik, így Finnországban is. A Kodály-emlék megrendezésére bizottság alakult nálunk *Jaakko Numminen* államtitkár elnökségével.

Az ünnepi év alkalmából számos hangverseny hangzik el, és szimfonikus zenekarunk a jubiláris szerző számos művét iktatta műsorába. A rádió szimfonikus zenekara a zeneakadémiai kórusal együttesen adja elő decemberben Kodály kórusművét, a Psalmus Hungaricus-t és a Páva-variációk sorozatot.

Einojuhani Rautavaara professzor Kodály tiszteletére egy zeneművet szerzett. Ösbemutatója a Sibelius Akadémia ünnepi hangversenyén lesz december 16-án.

Népi Kodály Zoltán kórusversenyt rendeznek három csoportban gyermek-, ifjúsági és vegyes kórusok közt. A döntőt a jövő év márciusában tartják. Mindhárom csoport nyertese részt vesz az 1984-ben rendezendő debreceni Bartók Béla kórusversenyben.

A helsinki Magyar Művelődés és Tudomány Házában megnyílt a zeneszerző életművét bemutató fényképtárlás. Az emlékvé ünnepelések hangszűrt kap a zeneszerző oktatási tevékenysége és kapcsolata az ifjúsággal. Erről a helsinki Junior és Gyermekeknél gondoskodnak. Ok már ez év elejétől kezdve terjesztették hangversenyeken Kodály üzenetét az ifjúságnak. Az említett együttesek vettek részt nemzetközi zenei összejöveteleken, szereplésüket otthon és külföldön szalagra vették a rádió és a televízió számára.

A zenekarok most éppen Ausztriában járnak, előtte Magyarországon és Svájcban léptek föl. Mindkét országban lelkes fogadtatásban részesültek az ifjú zenészek.

A helsinki Junior vonósok decemberi díszhangversenyükön adják majd elő Rautavaarának a már említett, erre az alkalomra komponált zeneművét: „Homage to Zoltán Kodály” címen. A művet szalagról közvetíti a televízió december 16-án, a nagy zeneszerző születésnapján.

Kálmán Béla

A Kodály-év eseményei külföldön

Számos országban már tavasszal, nyáron zajlottak rangos rendezvények. Elég ha csak az amerikai Kodály Musical Training Institute négyhetes nyári tanfolyamát, a detroiti Kodály-fesztivált, a franciaországi Kodály-hetet, vagy a japán Kodály-szemináriumot említjük. Számos zenei seregszemlén — a dubrovnikai, az athéni, a szaloniki, az isztambuli, a flamand fesztiválon — magyar előadóművészek, zenekarok közreműködésével hangzottak fel Kodály művei.

A december 16-i születésnap dátumához közeledve sűrűsödnek az események. Novemberben, decemberben valamennyi szocialista országban emlékeztetnek, kiállítás nyitnak. A Szovjetunió számos városában hangversenynek magyar és szovjet művészek Kodály-művekkel. Októberben a debreceni Kodály kórus, majd a Zeneakadémia kamarakórusa turnézik Moszkvában és más városokban. Ugyancsak a debreceni Kodály kórus lép fel az NDK hangversenytermeiben. Bemutatkozik Berlinben a kecskeméti Kodály Intézet a Kodály-módszerről szóló előadásokkal, konzultációkkal, koncertekkel és szakmai találkozók-kal. December 15-én a Komische Operben nagyszabású emlékhangversenyre kerül sor NDK-beli és magyar művészek közreműködésével.

A szófiai Magyar Intézetben, a prágai Magyar Kultúra Házában, a varsói Magyar Intézetben reprezentatív Kodály-emlékezteteket terveznek, Zágrábban a Kodály vonósnegyes vendégszerepel. A pozsonyi kamarakórus pedig a Psalmus Hungaricus magyarországi előadásán vendégszerepel.

A szomszédos Ausztriában nemrég járt az Allami Hangversenyzenekar, decemberben a Magyar Rádió és Televízió zenekara és kórusa lép fel Fischer Ádám karmester vezetésével. Franciaországban őszi program a Te Deum és a Psalmus párizsi bemutatója. Kiállítás és koncertet rendeznek a párizsi Espace Pierre Cardin hangversenyteremben, reprezentatív Kodály életrajzi kiállítást a Pompidou Központban. Észak-Franciaországban Nord-Pas-de Calais városaiban — Lille, Arras, Calais központokkal — kéthetes rendezvényt szentelnek a kortárs magyar zene ünneplésére. Az október–novemberi eseményre az ELTE Bartók-kórusát és több magyar előadóművészt hívtak meg.

December közepén Kodály-napok színhelye lesz az angol főváros. Ebből az alkalomból szimpoziumot tartanak, és ünnepi hangversenyen emlékeznek meg a jeles magyar zeneszerzőről. A londoni hangversenyen fellép a Győri leánykar, több magyar szóló, karmesterük a világhírű, magyar származású Doráti Antal lesz. Kodálynak szentelték Finnországban az idei zenei évadot. A tavasszal létrehozott Kodály-emlékbizottság számos koncertet és megemlékezést szervezett.

Köztudott, hogy a Kodály-módszer Japánban igen népszerű, japán zenészek, pedagógusok tanulmányozzák Magyarországon rendszeresen a zene- és énekképzés kodályi metódusát. Nagy érdeklődés kísérette a japán Kodály Társaság szervezte szemináriumot, amelynek számos magyar előadója is volt.

Méltó az ünneplés az Egyesült Államokban is. Szimpoziumok, fesztiválok, hangversenyek sokasága jelzi Kodály diadalútját. A vendégszereplő magyar művészek közül említsük meg Ferencsik János karmester, Onczay Csaba csellóművész, Szenthelyi Miklós, a Kodály vonósnegyes és a Takács vonósnegyes nevét. S. E.

KISS TAMÁS VERSEI:

Köszöntő Harsányi Zoltánnak

Hála legyen az egeknek Zoltán, ezt is elértük:
tempós X-ek után itt van a gyors hetedik.
Még nem is oly rég volt, hogy két társ útra elindult,
tegnap? tegnapelőtt? — s bár külön — lám ideért
Köszönt most a barát, feleség, unokák koszorúja,
érd meg a századikat, mint ahogy édesapád.
Addig is szép Maillol-könyvedhez és Rodin-edhez
kívánom, oda tedd harmadikul Gauguin-od.

Négysoros versek

EGY ALBARÁTHOZ

Néked a barátság olyan, mint a
le-fel libegő mérleghinta;
egyensúlyba csak akkor kerül,
mikor a deszkán te ülsz felül.

A TÁRS

Ne becézé tévedésedet,
társaddá válhatik.
Fütyentsz neki, fület hegyez,
s követ haláloádig.

HÁZIÁLLATOK

Van három háziállatunk:
óiban meleg fűrészbakunk,
jégen ugat a fakutyánk,
kútban egerész vasmacsánk.

HÓ

Ibolyántúli sugarat
tűz ránk a márciusi Nap.
Majd elborul, esik a hó.
Esik a sok H₂O.

CSONTTOLLÚ MADARAK

Ha dőlben derül, estére lehül,
foga lesz az időnek és harap.
Megjönnek a csonttollú madarak,
és itt van a tél menthetetlenül.

ÉRTSÜNK SZÓT!

Kátyúzás

A kátyú szó jelentését mindnyájan ismerjük a napi közlekedés gyakorlatából: mélyedés, kikopás, gödör az úttesten, amely esős időben vízzel, sárral telik meg, zökkenőket okoz, felcsapja sárral a belelépőt, behajtott. A szó kátyú származékát nemrég formálhatta ki nyelvünk: értelmező szótárainkban még nem szerepel.

Mit jelent a kátyúz ige? A rádió egyik nyári nyelvemlék műsorában egy rádióhallgató dicséretet és díjat kapott, mert egy vidéki újság cikkének címét durva hibaként beküldte. A cím ez volt: „Kátyúzzák az utakat”. A kifogás: az újságíró éppen az ellenkezőjét mondta, mint ami szándékában volt. Azt akarta megírni: *betömik, megszüntetik a kátyúkat*, de amit írt azt jelenti: *kátyúkat csinálnak, kigödrözik az úttestet*.

Felkapom a fejemet: hogy is van ez? El lehet követni ilyen durva hibát? Valóban igaza van a nyertesnek?

Maga az újságíró bizonyára nem marasztalható el: ő az útépítő szakemberektől vette a kifejezést, mint afféle szaknyelvi szót. Az természeteses lehetetlen, hogy a szaknyelvben azt jelentené: kátyút csinál, kigödröz. Arról viszont lehet szó, hogy a szaknyelv a közszokástól eltérő, azzal ellentétes jelentésben kezd használni egy kifejezést, s ha ez történik, az valóban nyelvhelyességi hiba, fel kell lépni ellene. Vajon itt erről van szó?

Azt hiszem, nem. A -z képző, amely itt a kátyú főnévből igét formál, egyik leggyakoribb és legszínesebb jelentésű szóalkotó eleme nyelvünknek. Legtöbbször valóban a „valamivel való ellátást” fejezi ki: *sóz, vízzel, aranyoz*. Igen sokszor valamilyen eszközzel való működést jelent: *megbotoz, ásó*. Kifejezheti azt is, hogy valaki valakit valaminek mond, nevez: *elvtársoz, uraz, lemarház*. Valamilyen tesz: *apróz, cifráz*. Valamilyen járművön közlekedik: *hajózik, kocszik*. További alcsoportokat fel sem sorolunk, ezekből is érezhető a képző gazdag jelentése.

De mi van a kátyúz esetében? A rádióhallgató mindenáron a „valamivel ellát” típusba akarta besorolni, ezért hibáztatta. Csak hogy a népi nyelvben ilyeneket is találunk: *fattyáz*. Ezt a nagy értelmező szótár is ismeri: „Azzal van elfoglalva, hogy (növényt) buján növö, túlbujráz, fölösleges hajtásait megfoszt”. Ez a *megfosztás* éppen ellentéte az *ellátás*-nak, pedig a képző azonos! És ilyen is van bőven nyelvünkben: aki tejet *fölöz*, megfosztja fölétől; aki fát *hernyöz*, lezedi a hernyót, nem rárakja; aki kukoricát *cimerez*, kitépi a címet; aki szilvát *magoz*, nem belerakja, kiszedi a magot; aki kamrárt *pókhálóz*, lezedi a pókhálót. Hát aki *tuszköz, tetejez, felez* vagy *bolház, tetvez, szöröz*?

Látni való, hogy a „valamivel bántik, működik” jelentésből nemcsak a „valamivel ellát”, hanem a „valamitől megfoszt” értelelem is kialakulhatott. Nyilvánvalóan ezt mutatja a kátyúz is: „kátyúval kapcsolatos munkát végez, mégpedig betömi a kátyút, megfosztja az utat a kátyúktól”.

Hiba volt tehát a kátyúz hibáztatása. Inkább örülnünk kell, ha valamilyen szaknyelv olyan új kifejezéseket hoz létre, amelyek a nép nyelvén régóta meglévő képzésmód új termékei. A kátyúz jobb, tömörebb, mintha pontoskodva azt mondanánk: *kátyútalánítják* az utakat; nem szolgált rá az elmarasztalásra.

Sebestyén Árpád

TÖBB FÉNYT!

Az iskolai, kórházi, könyvtári világítás helyzetéről és a további feladatokról volt anket a Magyar Tudományos Akadémián, a Magyar Elektrotechnikai Egyesület rendezésében.

A tanácskozáson az iskolai világítás jelentős fejlődéséről számolhattak be a szakemberek. 1982-ben csak központi keretből 50 millió forintot költöttek a világítás rekonstrukciójára. Ennek eredménye, hogy mind több az országban a korszerűen megvilágított tanterem, ahol a jól elhelyezett, megfelelő erősségű lámpák nem rontják a tanulók szemét.

A kórházak világításáról elhangzott, hogy Magyarországon évente 2 millió beteg 30 millió napot tölt kórházakban. Nem közömbös tehát, milyen fényben telnek a betegek napjai. Az Egyesült Ízzó világítástechnikai állomásának szakemberei néhány győgyintézetben olyan mintakörtermeket létesítettek, amelyek példáját követve a lehető legjobb világítás valósítható meg az újonnan épülő vagy rekonstrukcióra váró győgyintézetekben. Az intézet szakembereinek véleménye szerint a korszerű világítás a hagyományos árának egyharmadért elkészíthető.

Mint az előadásokból kitudt, rossz a helyzet a könyvtárakban. Elvéve található olyan olvasóterem, ahol a világítás megfelel az igényeknek.

Az anketán tervezők, kivétel nélkül és megrendelőik is meggyőződhetnek arról, hogy a hazai ipar már gyárt korszerű lámpatesteket, ezeket még nem mindig a megfelelő helyen használják. A gondok orvoslását nehezíti, hogy hazánkban nincs felsőfokú világítástechnikai képzés, és építészeink alig rendelkeznek ilyen ismeretekkel, s ezért sokszor készülnek energiapazarló világítási rendszerek. (MTI)

10. A gép és a technika a művészetben

Gépet rajzolt már Leonardo da Vinci is, de a gép, a technika, az ipar egyrészt mint téma, másrészt mint művészi munkaeszköz új jelenség a művészetek történetében. Az új technikai eszközök (szórópisztoly, elektromos gitár) a maguk képére át is formálták a művészeteket. A tárgyakat megtaláljuk minden idők művészetében, de hogy csak, s maga a tárgy legyen a téma, s a művészet a tárgyakra tükrözze keresse az embert (még az irodalomban is), ennek nincs előzménye. A tárgyas művészet nem emberi élményeket fejez ki, nem ábrázolja az embert, hanem önmagát a tárgyat tartalmazó értékű alkotásnak, anélkül azonban, hogy azokat használati eszközöknek vagy szerszámoknak tekintene. Sokan még megbotránkoznak azokon a tereken és kiállításainkon egyre sűrűbben előforduló szobrokon, melyek fogaskerekekből, csőtűzakkból állnak, esetleg mozognak is, sőt zenélnak, s ügyes megoldással, rejtett fényforrással színüket is változtatják. A kinetikus, a mozgó, a kibernetikus szobrászat világhírű mestereinek, a Kallósán született Schöffer Miklósnak már múzeuma van szülővárosában. Ezt a művészetet az alkotók világa már elfogadta, természetesen nem mint egyedüli, kizárólagos megformálási lehetőséget. Hogy megértjük, függetleníteni kell magunkat a művészetek régi megközelítésétől.

Dsuang Dzsai kínai bölcs mesélte két és fél ezer éve, hogy Dzsai Sung találkozott

Képzőművészeti irányzatok az impresszionizmustól napjainkig

UTAK, KERESZTUTAK

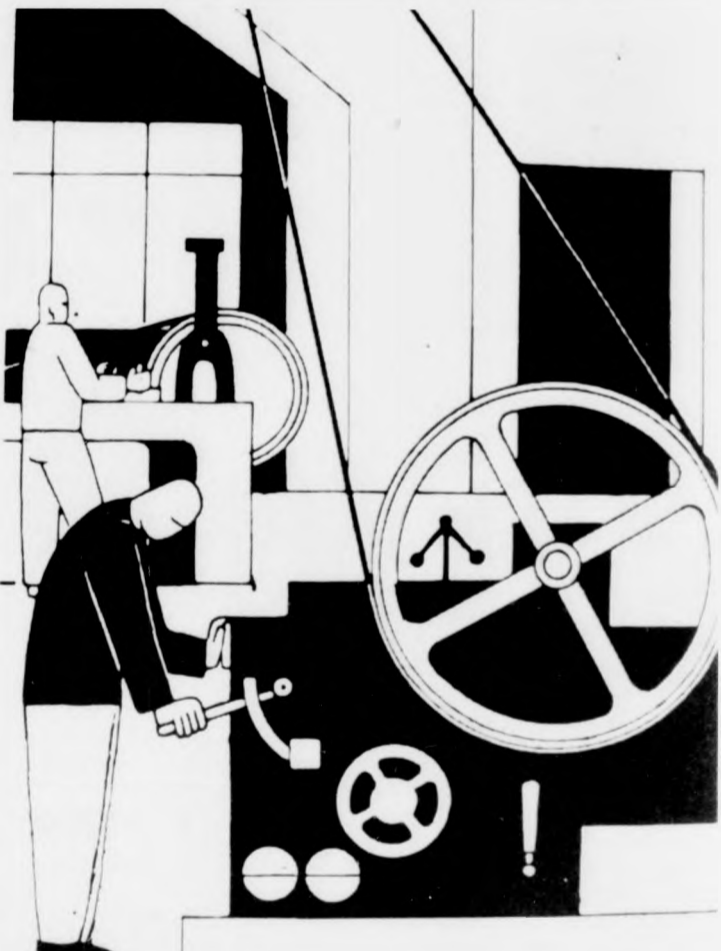
egy öreg emberrel, aki szorgalmasan meregette vödörrel kútjából a vizet. Azt tanácsolta neki Dzsai Sung, hogy szerkesszen magának egy gépet, vagyis építsen gémeskútot. Az öreg feldühödött s azt felelte, hogy aki a dolgait gépiesen végzi, annak gépszíve lesz, akinek gépszíve van, az elveszti az ép esztét, aki- nek pedig elhomályosodik az értelme, a cselekedetében bizonytalanává válik. Ezt a kis történetet sokan idézték már, ha a technika veszedelmére akartak figyelmeztetni vele.

Nem meglepő-e, hogy a kvantummechanika egyik alapítóját, Werner Heisenberg is elmondja Korunk fizikájának világegyetem című könyvében (1955) Dsuang Dzsai meséjét, azzal a következtetéssel, hogy a régi mese igen jelentős részében igaz, de az emberi faj felemelkedése együtt járt a szerszámok fejlődésével, így hát a technika önmagában nem lehet annak oka, hogy korunkban az összefüggés tudata sok helyütt elveszett. Talán közelebb jutunk az igazsághoz, ha a technika hírtelen és a régebbi változásokhoz képest gyors terjedését tesszük felelőssé a nehézségekért. A változás gyorsasága ugyanis — melyre viszont Marx György kitűnő tanulmánya, a Gyorsuló idő (1968) hívta fel a figyelmünket — szemben a régebbi századok fejlődésével, egyszerűen nem hagyott az emberiségnek időt arra, hogy az újabb életfeltételekhez alkalmazkodjék. Közrejátszott ebben az elmúlt század szüntelenül önmagát elmozdító em-

bere, a befelé forduló ember, aki hovatovább önmagán kívül nem talált egyebet, s elvesztette kapcsolatát a világgal, nem tudván kitörni személyisége börtönéből. A köztalálta kultúrázófusainak pesszimizmusa kétségtelen ebben gyökerezik. Míg kezdetben az ember technikai eszközeivel elsősorban védekezett a természettel szemben, s önmaga létét biztosította csupán, ma a technika cselekvően beavatkozik az ember és a természet életébe, formálja a világot s a létfenntartásnak nemcsak bizonyult struktúráját teremti meg, de a szellemi megnyilvánulásoknak is egyik eszköze.

A gép bevonult a képzőművészetekbe is. A mexikói forradalmi festő, Siqueiros monumentális falfestményeit úgy készíti, hogy főtöröl vetíti ki, majd szórópisztollyal festi át. Mások hegesztőpisztollyal érik el szobraik dekoratív szépségét, esetleg éppen gépkalkatrézekből, fogaskerekekből építenek szobrot. A francia Fernand Léger képein fekete kontúrokkal oly sajátosan hozta összhangba a gépek kemény, konstruktív szerkezetét az ember és a természet dallamosabb, lágyabb vonalaival, hogy gép, ember és természet közös nevezőre jusson festőleg.

„Egyszer hozzánk fog forrni az elektronikus agy is — írja Marx György. — A jövő század művészete úgy »játshat» majd a számítógépen, mint a mai fiatalok az elektronikus gitáron. Miközben betáplálja autókódba a prog-

Bortnyik Sándor: Ember és gép (1920)

ramot, fülében, képzeletében előre felcseng az a szimfónia, amelyet a gép az utasításhoz híven fog megkomponálni. A gépek ezerszeresére növelik az embert. Tudatunkat, idegrendszerünket az újjászabott »testhez» kell hangolnunk. Úrrá kell lennünk a pszichológiai indokolt idegenkedésen és idegességen, alsóbbrendűségi érzésen és hatalmi örületen.” Ennek a felülke-rekedésnek természetes, elsőrendű feltétele, hogy technikai eszközeinkben a humánus megkapja teljes értékű, teljes értékűt biztosító helyét.

Né féltsük a géptől a művészeteket, legfeljebb csak az elgépiesedéstől! Az elgépiesedés egyenlő a sémával, a frázisokkal, s ezektől minden idők óvtak. A technika fejlődése, az arányok megnövekedése igazolja, hogy a gépesedésnek nagy szerepe lehet a művészetekben, anélkül hogy megfosztaná őket érzelmi tartalmuktól. A gép mai fo-

kán éppúgy eszköze a művészeteknek, mint volt a kézművességgel előállított esztét, hangszer, vagy éppen a lúd-toll. A technika, a gép a tolmács szerepét tölti be a művészetek mellett. Más a gép és más az elgépiesedés. Könnyen összetéveszthetjük a művészi technikákat vagy technológiákat a művészet értelmével, céljával. Ma ez kísért legjobban: a tolmácsnak szegődött gépet célnak tekintjük, főleg a kritikusok értelmezése szerint. Az alkotóművészek már túl vannak ezen a reméleten. A szobrokat elektromos meghajtású közörrúkkal nagyolják, az orgonákat nem lábbal fűjtják, a képeket pedig szórópisztollyal vizik a falra, vászonra. A gépi technika nemcsak témája a művészetnek, de eszköze is.

Koczogh Ákos

(Következik: 11. Happendingek és szent tehének)

Ha Móricznak a Tü a számtalan ágú Tu Illyésnek a szelídebb-nyebb Kapos és a Sió ki a tájból a szülőhely- hetetlen szegletét. Az halban bő, Cséséné kristályvizű Tisza, a kereküket görgető cs kedves Túr, emitt a dombok között szal- kúzó barátságos Kar beléje igyekvő Koppa Balatont a Dunáva, kapcsoló Sió rajzolja lékezet térképére az o a szülőföldet, a gyé kort. S „boldog szí- „feledhetetlen szenev színhelei is voltak m tájon, mindkét író él. Ami Móricznak Csé szépség, a béke, a bizt érzet, az Illyésnek a tolnai pusztá, Rá nyomorú cseledházai a gyermeket mindenk ő, óvó szeretetével, gító szűfölságával, tó otthonosságával. Am fájdalom kohója, Túr di, s a megaláztatások ja, Prügy, az Illyésné Varsád, az első igaz amelyet az író életéb tott, és a kis „mezővá Dombóvár, ahol mély ket kapott a lélek, ve sen csorbult az amúg gatag önbecsülés, n dult a világbán va- gödt bizodalom.

A boldog

Illyés életének el- esztendeje a féktelen- ság idősza. Szeren- ha igaz, amit oly sok- lanak; hogy az ember első négy-öt évében fontos és lényeges tá- lason átesik, hogy- mindent, ami később- mébe épülve alakít- málja. 1902-től, szi- 1912-ig el Rácesges- dombok hajlatában, fűge is megterem, viharoktól védette- kedves, meleg kis- amelyből malac- és- vitás, ökörböges es- tisztok dohogása há- A pusztát kívülről lombosorú takarja- légmentesen, mint eg- fedő. Az országútr- keny, meredek csap- tunk le a pusztába. A keskeny, meredek út- főlzaladva pillar-

Hűszévesen, Páris

ZÓT!

nerjük a napi köz-
gödör az úttesten,
zökkenőket okoz,
A szónak kátyúz
velünk: értelmező

nyári nyelvművelő
díjat kapott, mert
hibaként beküldte,
kifogás: az újság-
ami szándékában
szüntetik a kátyú-
málnak, kigödrözik

El lehet követni
nyertesnek?
száltható el: ő az
mint afféle szak-
hogy a szaknyelv-
z. Arról viszont le-
eltérő, azzal ellen-
ezést, s ha ez tör-
el kell lépni ellene.

A kátyú főnévből
esebb jelentésű szó-
valóban a „valami-
nyoz. Igen sokszor
nt: megbotoz, ásóz,
aminek mond, ne-
renné tesz: apróz,
hajózik, kocszik.
ezekből is érezhető

allgató mindenáron
olni, ezért hibáztat-
s találok: fattyaz,
zzal van elfoglalva,
fólosleges hajtsái-
lentéte az ellátás-
n bőven nyelvünk-
ki fát hernyóz, le-
tát címerez, kitépi
kja, kiszedi a ma-
lót. Hát aki tuszók,

működik" jelentés-
a „valamitől meg-
valóan ezt mutatja
at végez, mégpedig
atyúktól".

Inkább örülnünk
jezéseket hoz létre,
képzésmod új ter-
a pontoskodva azt
nem szolgált rá az

Sebestyén Árpád

EV eszköze a művé-
mint volt a kéz-
gel előállított eset,
vagy éppen a lúd-
chnika, a gép a tol-
pét tölti be a mű-
nellett. Más a gép
elgépiesedés. Kőny-
szetevészthetjük a
technikákat vagy
ákat a művészet
l. céljával. Ma ez
gobban: a tolmács-
dott gépet célnak
főleg a kritikusok
se szerint. Az alkoi-
ek már túl vannak
műleten. A szobro-
romos meghajtású
el nagyolják, az or-
nem lábbal fűjtat-
peket pedig szőró-
viszik a falra, vá-
gépí technika nem-
ja a művészetnek,
e is.

Koczogh Ákos
ezik: 11. Happen-
szent tehének)

Köszöntjük a 80 éves Illyés Gyulát

ILLYÉS ÉS A SZÜLŐFÖLD

Ha Móricznak a Tisza és a számtalan ágú Túr, úgy Illyésnek a szelidebb-keskenyebb Kapos és a Sió jelöli ki a tájból a szülőhely feledhetetlen szegletét. Amott a halban bő, Csécsénéél még kristályvízű Tisza, a malomkerekeket görgető csöndes-kedves Túr, emitt a tolnai dombok között szalagként kúsó barátságos Kapos, a beléje igyekvő Koppány, a Balaton a Dunával egybe-kapcsoló Sió rajzolja az emlékezet térképére az otthon, a szülőföldet, a gyermekkort. S „boldog szigetek”, „feledhetetlen szenvedések” színhelyei is voltak mindkét tájon, mindkét író életében.

Ami Móricznak Csécsé, a szépség, a béke, a biztonság-érzet, az Illyésnek az apró tolnai pusztá, Rácegres: nyomorú cselédházaival, de a gyermeket mindenkor védő, óvó szeretetével, boldogító zsúfoltságával, tökéletes otthonosságával. Ami ott a fájdalom kohója, Túristván-dí, s a megaláztatások faluja, Prúgy, az Illyésnél talán Varsád, az első igazi falu, amelyet az író életében látott, és a kis „mezővároska”, Dombóvár, ahol mély sebeket kapott a lélek, vesztélyesen csorbult az amúgy is ingatag önbecsülés, megrendült a világban való nyugodt bizodalom.

A boldog sziget, Rácegres

Illyés életének első tíz esztendeje a féktelen boldogság időszaka. Szerencséjére: ha igaz, amit oly sokan valának, hogy az ember élete első négy-öt évében minden fontos és lényeges tapasztaláson átesik, hogy megélmindent, ami később a jellemébe épülve alakítja, formálja. 1902-től, születésétől 1912-ig él Rácegresen: „a dombok hajlatában, ahol a fűge is megterem, szélről, viharoktól védetten, egy kedves, meleg kis tenyér, amelyből malac- és gyermekvisítás, ökröbögés és gazdatisztek dohogása hangzik... A pusztát kívülről sűrű lombkoszorú takarja, szinte légmentesen, mint egy fazékfedő. Az országútról keskeny, meredek csapáson jutunk le a pusztába. Azon a keskeny, meredek úton föl-fölzaladva pillantgattam

szét a földön; hazámon, Európán... Most úgy látom, ma is abból írásbelizek, amit ott magamba szedtem.” A táj és lakói azonban sokáig furcsa kettősségben élnek a gyermek Illyésben. Az emberekkel, szűkebb és tágabb családjával nem volt semmi baja. A Puszták népe, az Ebéd a kastélyban önéletrajzi ihletésű darabjai már a józan felnőtt szemével térképezik föl a pusztai nyomor, a szegénység keserveit, a pusztai hierarchia szigorú, a nincstelenségből való kilábalás embertelen nehézségeit, a majdnem lehetetlen kiszakadási kísérleteket: de az író pontosan tudja azt is, hogy a gyermek számára a rácegresi nyomorúság a boldogság kora és helyszíne volt. A tájjal azonban csak akkor barátkozott tudatosan, amikor innen-on-

Húszévesen, Párizsban (MTI)

nan szerzett könyvekből, másékból a táj történetét is megismerte. A „pusztai történelem” törökökről, „éve pusztul” rációkról, kurucokról, a betyár Patkó Bandiról regél, a föld tatárjárás korabeli aranypénzeket vetett ki, egy Sió-parti marhadellettető Árpád-kori templom romjaira épült — a könyvek e tájon élt alakjai valóság-gal „megszépítették” szemé-

ben a vidéket. „Mint az előhívóba mártott fényképlemezek, úgy világosodtak, árnyalódtak, és színeződtek lelkemben a tájak egy-egy elképesztő juhászostett, betyárlegenda vagy történelmi tény vérpezsdítő hatása alatt.” A Pannon táj: az emberarcúan szelíd, halmos Tolna, „odaát” Somogy a múltja által lett Illyésé — de örökre.

Kívül a pusztán

A pusztáról Ozora és Cece, a nagyszülők lakhelye felé vezetett csak út. Anyai nagyanyám lángele volt — mondja Illyés, s abban, hogy 1912 után egyik iskola a másikat követte a gyermek életében, benne volt, jócskán az ő akarata is. Ozora „szoktató” év volt a pusztá után, de Illyés felsült mindennel: a saját nevét nem tudta helyesen leírni. „Nem tudtam, ott derült ki, hogy vannak hangok, amelyeket két betű jelöl, ezt ma sem helyeslem nagyon.” S azután elele „legboldogtalanabb és lepszaralóbb” éve következett Varsádon, a Sió és Ka-

pos összefolyása alatti könyökben, ahová német nyelvet tanulni adták a szülők. A dolog itt is kudarcra végződött. S közben az apa — minekelőtte megmosdott és megborotválkozott — sérelmelt megtorlandó nyakon vágott egy segédtszert. A család emiatt kénytelen volt otthagyni a pusztát: hosszas töprengés, tépelődés után Simontornyán telepedtek meg. „Nékem e kék folyó-völgyek mélyén rejtett el, ott zárult be a paradicsom” — a gyermek számára igazából már akkor bezárult, amikor csak időlegesen került el Rácegresről. Varsád

A dombóvári királyi katolikus iskola (Móser Zoltán felvétele)

ILLYÉS GYULA:

A TÉL ELLEN ÖRÖK FORRADALOMBAN

Látom a lelke: itt a fagy;
szemmel látom a lelkeket,
ahogy mellemből ki-kicsap.
Kardként küzd értem, úgy szeret.

Töményebb lettem, igazibb,
hogy a fény s meleg ithagyott.
Minden szervem viaskodik.
Szüntelen diadal vagyok.

Ölni akart? Éltet a Tél!
Rám rontott? Hátról a Halál!
Kard volt? — Most — ha nő a Veszély: —
tüzkigyót vet az orr, a száj.

Egész szívemmel dohogok
és forrongok és pörölkök.

Mint a teleirt szalagok,
szentek szájából libegők,
dől belőlem az érv örök
melegért, mihelyt vacogok.

És páncéltoronyként forog
szívem a hó és a jég fölött

isten-jussunkért, emberek:

ne haljon sose meg,
ki egyszer a világra jött.

rémületbe ejtette egymás mellé épített házaival, utcaival, a piaccal, az örült forgalommal, kerítései-vel. Simontornyán pedig végleg megszűnt a biztonságérzet: hogy a pusztát „talpuk alatt” érezhetik. Simontornya — ahonnan majd A kamaszizmok tündérszárnyán című novella hősenek fekeveszett korcsolyautja indul — 1913-tól lesz Illyésék otthona. Új világ, más világ, megint más iskola, ám biztató szellem-beli emelkedés: a komoly

A fájdalmak városa, Dombóvár

A „mezővároska” három megye csücskében fekszik. A Kapos ott folyik a baloldalon, a városba vezető híd egyik felén tábla: Baranya megye, a másik felén újabb tábla: Tolna megye. Följebb, a temető felőli részen újabb felirat: Somogy megye. Maga a város Tolnáé. Amikor Illyés 1913-ban odakerült — egy rangos nagybácsi segédlettel — van mindene, ami számít: gimnáziuma, megyeháza, kaszinója, zárdája. A dombra épült város szeléről a folyóvölgybe épült egykori várra, Dombó Pál várára látni. És persze ott a Kapos. Az egyetlen, ami ismerős, amitől védelmet remél, megértést és segítséget minde-
nént, ami már néhány napos ittléte során is éri. Öltözte nevetéses, nadragja szára olyan rövid, hogy kacagásra ingerli a szemlélőket, beszéde pedig félreért-
hetetlenül pusztai. S egy geometria órán kitor a tragédia. Az e hang nyílt pusztai ejtessel mindig á-ra sikeredik. A tanár javít, a gyermek új-
ra rosszul ejti, újabb javítás, újabb csödjé a hangformáló igyekezetnek: az osztály pedig harsányan röhög. Valahogy úgy, ahogyan a debreceni kollégiumban a szobatársak amikor Nyilas Misi pakkjából megeszik a cipőkenőcsöt: a paszta és az a rettenetesen „áff” pont kísértetiesen egyforma sebet hasít mindkét gyermek lelkébe. A kis „bregócs”, a hódítani, felszárnyalni zavart pusztai Illyés a Kapos parti fűzfabokrok között gyakorolja a helyes kiejtést — eredménytelenül. Másnap hazaszökik Simontornyára — ahonnan egy unokatestvér azonnal visszaviszi Dombóvárra: „Nem ellenkeztem. Mentem, ahova vittek.” A fájdalom azonban megmarad: a Puszták népe záró fejezete ennek a megaláztatásokkal teli dombóvári esztendőnek a története. Ami utá-

simontornyai iskolában ki-
tűnő tanulóknak bizonyul.
„Nagyanya Cecén fölfü-
llett!”

És akkor összeült a család. Az alig tízesztendő gyermek, mintha érezné, hogy most pecsételődik meg a sorsa, otthagya a töpren-
gő szülőket, a rokonokat, s lóháton nekivág a domboknak. „Semmi tudásszomjot nem éreztem.” Mi szeretnél lenni? — kérdezte tőle a nagymama. „Lovász — közöltem vele őszintén, s már húztam is ki az udvarra, hogy rátermetségemet be-
bizonyítsam. Nagymama végigmérte a lovat és két hét múlva eladta.”

A következő: Bonyhád, 1914 és 1916 között, majd 1916-tól a Munkácsy Gimnázium Pesten, 1917-től az Izabella utcai kereskedelmi az 1921-es érettségiig: a „csapások és sebek” tudatos elviselése. „Jó, hogy a csapásokat már gyerekkoromtól viselnem kellett: meg nem edzettek, de egy s más ellen beajtottak.”

Egy ősz végi, tél eleji napon, amikor a megáradt Kapos, a medréből kifolyt Sió vize hirtelen jéggédert, a kamasz Illyés, nyakába tekerve a bonyhádi, internátusi malaclopókópenyt, korcsolyával nekivágott a befagyott völgynek. A víz még zöldellő növényeket temetett maga alá, a jég megdermesztette a lenti világot: a fiú nádasok, talpon álló fűzfabokrok, még élő vadvirágok fölött szögöld. S a felnőtt író úgy véli: a múlt fölött. Saját múltja és a táj, a szülőföld története villan képekben a képzelete elé, miközben falvakon át száguld a jégen. Pannónia e „rejtjelmes österülete” kioldhatatlan befagyó maródi. Erre lát majd Párizsból is, s a Három öreg, a Nehéz föld, a Sarjúrendek versonai, a Kézfogások versei, a paraszti játékok — mind a Kapos, a Koppány és a Sió háromszögbe zárt „latifundiumok” lakóiról és lakóinak szólnak. Akik közé lélekben szüntelenül „visszahátrált”, „ragadt” és „tapadt”, mert: „... amennyi fájdalmat tudatosított a múltból, ugyanannyi örömet igényelhetnek a jövőtől... egy menet számára, amely a maga igazával valahol az idők legelején megindult egy cél felé, amelyben mi is benne vagyunk, nem csupán a magunk életével, hanem őseinkével is... mert ez a menet halhatatlan.”

Cs. Nagy Ibolya

A rácegresi szülőház előtt 1945-ben (MTI)

HUMOR

HUMOR

HUMOR

Hogyan szerezzünk „visszatartásdíjat”

A legutóbbi népszámlálás azt mutatta, hogy még mindig több a házasság, mint az elvált. A meglepő csak az, hogy milyen sokan vannak, akik még mindig házasságban élnek együtt.

Ismerek egy fiatalasszonyt, Marylounek hívják. Jó barátom, és a minap, amikor együtt ebédeltünk, elmondta, hogy Archie-vel már hét éve nem élnek együtt, de nem váltak el.

„Mert ha elválnék, Archie nem tudja megindokolni, miért nem veszi el azt a nőt, akivel együtt él.”

„Azt akarod mondani, Archie arra használ fel, hogy megvédje magát, hogy valaki mást el kelljen vennie?”

„Pontosan. Barátaimtól hallottam, hogy szelvényben-hosszban mindenkinek elmondja, hogy nem akarok elválni. Boszszuálló szörnynek fest le, aki nem akarja visszaadni a szabadságát.”

„És nem fizet neked ezért?”

„Persze, Felhasznál, hogy ne kelljen egy másik állandó kötelezettséget vállalnia. Ezért kárterítést kell kapnod.”

„Hogyan?”

„Visszatartásdíjat kell kérned.”

„Van ilyen?”

„Hát, a bíróságok meg nem ismerik el, de ez nem jelenti azt, hogy nem kérheted. Azt hiszem, jogos, hogy havonta 1500 dollár visszatartásdíjat fizessen Archie mindaddig, amíg a felesége vagy. Ez nem sok azért, hogy megmentsd egy másik házasságotól.”

„Gondolod, hogy 1500 dollár elég?”

„Megakudhatsz vele. 1500 dollárért hajlandó vagy hallgatni. De ha Archie biztos akar lenni a dolgában, fizessen 2000 dollárt, és akkor megígéred, hogy mindenkinek elmondod: csak akkor egyezel bele a válásba, ha megint férjhez akarsz menni. És ha meg akarod kapni a teljes összegű, vagyis a 2500 dolláros visszatartásdíjat, bejelentheted, hogy áttérsz a katolikus vallásra, és Archie csak a holttesteden keresztül válhat el.”

„Azzal fog vádolni, hogy zsarolom.”

„Ez nem zsarolás. Ez házastársi segítségnyújtás. Ha saját aljas céljai érdekében meg akar tartani feleségének, mint feleségét, támogatnia kell téged.”

„És na nem fizet?”

„Akkor elhíreszteled, hogy benyújtod a válókeresetet. Ha Archie valóban nem akar megint megházasodni, kölcsönkéri vagy ellopja a pénzt, csakhogy fizethessen, és te ne váltsd valóra a fenyegetésedet.”

„Ismersz már olyan feleséget, aki visszatartásdíjat kap?”

„Legalább egy fél tucatot. Mindegyikkel úgy bántak, mint a kapcaronggyal, amíg nem kértek visszatartásdíjat. Egy ismerős hölgy 3000 dollárt kap havonta, és ezért mindössze azt kell tennie, hogy minden hónapban ír egy ajánlott levelet a férjének, és ebben közli vele, hogy semmilyen körülmények között sem egyezik bele a válásba. Ez az egyik legboldogabb különleges, amelyet valaha is láttam.

Csak akkor kell vigyáznod, ha meglátogat a másik nő, és kéri, hogy mondj le a férjéről. Ismerek egy feleséget, aki engedett, és most ahelyett, hogy havi 2000 dollár visszatartásdíjat kapna, csak havi 750 dollár tartásdíjat ítélték meg neki, és a férj, minthogy el kellett vennie a másik nőt, azt állítja, hogy még ezt sem tudja fizetni.”

Art Buchwald

TANULSÁGOS

AZ ÚJ SEPRŰ

Nálam nincs kivétel, protekció, korrupció, bratyizás, klikkezés, sógor-komamaság, lógás, splichkedés — jelentette ki az Új Seprű, amikor a bejárónő beállította az íróasztal mögé. Később még azt is leszögezte, hogy legeslegjobban a kópönye-forgatókat, az elvtelen hízelgőket, a főnökökkel gondolkodás nélkül egyetértőket utálja.

Helyes — böltint az szőnyeg alatt a már most nyugdíjazásra váró fiatal Szemétkupac. — Végre egy igazi Seprű! Én bátran, a következményekkel nem törődve kijelentem, hogy mindenben igazam van a főnöknek — mondta az egész szobában jól hallhatóan.

Az Új Seprűnek ez természetesen a tudására jutott. S hogy már ténykedése legelején bebizonyítsa (igazi) elvhűségét, következetességét. Szemétkupac kartársat soron kívül jutalomban részesítette.

HOL HIDEG, HOL MELEG — Nyápic alak — gúnyolódott a hőember a felborzított tollú vacogó verében. — Ha-ha — nevetett volna a veréb, ha tud nevetni. Arra gondolt viszont, hogy jön még a kutyára dér, az-az majd eljönnek a jobb idők. Mire azonban olyan meleg lett, hogy a hőemberből megmaradt pocsolnyában a tüdőgyulladás kockázata nélkül megmártóztatott volna a veréb szerint most rendkívül antiszociális nap a vizet az

utolsó cseppig felszárította. RAVASZ A RÓKA Keservesen megbűnhődés még ezért — gondolta a róka, amikor az oroszlan álnoksága miatt kizavarta az állatok tanácsából. Hírehez illően a róka hízkeléssel, szép szóval a szűnyeg bizalmába férközt, s igyekezett meggyőzni, hogy bár kicsi, de ha akarja, akkor legyőzheti az állatok királyát. Nem kell más tennie, csak ha az oroszlan elalszik, szurkálja meg az orrát. Mindig csak álomban, s végül az oroszlan jajgatva, szűkülve fog kegyelemért könyörögni.

A szűnyeg igent zúmtöve elrepült az oroszlanhoz — jelenteni, hogy mire akarta rávenni a ravasz róka. LEHETŐSÉGEK Minden bátorságát összeszedte, és halkán bár, de kimondta: — Még most is rám tehenkedik, elegendő van magából. A fotel megnyikordult, amit azonban felhorkánásnak szánt. — Nem hallja?! Másszék le rólam — követelőzött a támlásszék. — Örüljön, hogy itt lehet mellettem, maga, maga, kis izé — mondta a fotel. — Nem tudja, hogy ki vagyok én?!

A támlásszék csikorgatta kilazult lábait. — Már hogye tudnám. Éveken át tanúja voltam

Hallottuk valahol

— Az a szándékom, hogy az idén kutyakiállításra viszem a foxterrieremet.
— Helyes. Hadd lássa, hogy néznek ki az igazi foxterrierek!

Larsen roppant sűrűn emelte szájához a pálinkásüveget.
Orvosi tanácsra jógázni kezdett, hogy megszabaduljon karos szenvedélyétől. Nehány hét múlva az orvos találkozik Larsen feleségével, s megkérdezte, hogy van a férje.

— Rosszul, doktor úr. Most már fejen állva is megmehüzza a pálinkásüveget!

Az étteremben a vendég így szól a pincérhez:
— A fene látott ilyet; autógumi-darabot találtam a bécsi szeletben!
— Mitévők legyünk, monsieur — vont vállat a pincér —; ez a haladás ára. A lovakat autók váltották fel...

— Hallottam, szombaton banketten voltál, és az asztal alatt aludtál.
— En is hallottam, hogy valaki az asztal alá mászott, és ott húzta a lóbort, de nem tudtam, hogy én voltam!

Kedves meglepetés

KÜLFÖLDI KARIKATÚRÁK

A nagyteremben beatkoncert lesz

Horváth Imre aforizmái

- A költőt először az anyja szüli, másodszor az anyanyelv.
- Sokan csak a levesükben értekelik a babért.
- A gondolataim szabadok, de én engem rabságban tartanak.
- Nem könnyű újat mondani, de hallgatni újszert még nehezebb.
- Ne akkor csapj az asztalra, mikor körülötte minden szék üres.
- A kerek asztalnál ülők ne legyenek kockafejűek.
- Az oroszlan tekintélyét tönkretenné a fészülködés.
- Eltemetett hibáink a legkitartóbb kiscittek.
- A gyengék bírják legjobban, ha valaki a fejükre ül.
- Önmagukat kicsinyelni a nagyok előjoga
- Az oktalan kétségbeesés felesleges, az indokolt hiábavaló.
- A bikának büszkesége, az ökörnek szégyene a szarv.
- A hatvány legnagyobb fájdalma, hogy a liba is fehér.
- Hannibál roppant türelmes: már évtizedek óta ácsorog a kapu előtt.
- Az igazság meg tud állni a fejetején.
- A rendteremtés okozza a legveszettebb zűrzavart.
- A „normális” ember nem tudja, hogy latinul sem dicséret a középszerű.
- A magunk elítélésével együtt jár a kegyelem.
- Van akinél emelkedést jelent, ha nem süllyed mélyebbre.
- A csillagok megférnek a csillagokkal, de a lámpás egyedül akar világítani.

... a beszéddel

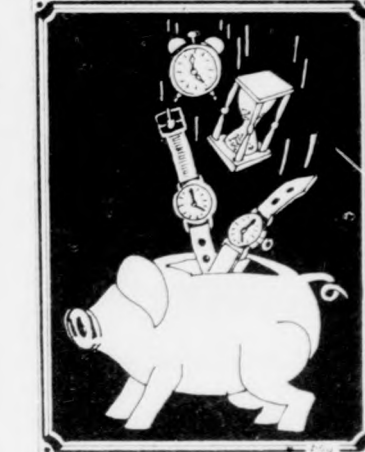

... az üzemenyaggal

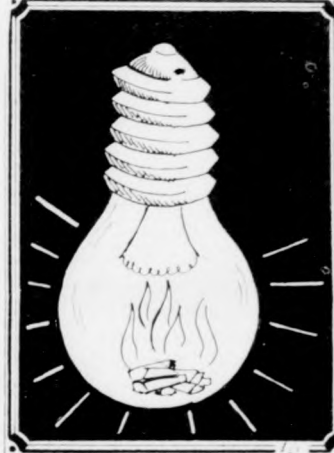
BODNÁR GYULA: Takarékoskodjunk

... az erővel

... az idővel

... a villannyal

... az acéllal

áldatlan tevékenységének... — Na, ne mondja. Hol volt maga tölem... En — s fölpuffadt huzatából porfelhő szállt föl —, én hoztam a döntéseket!

— Magán ülve hozták — javította ki a támlásszék. — Azaz, aki magán ült, az csak aláírta... — Vagy nem írta alá... — Ez igaz, de azokat a döntéseket az készítette elő, aki rajtam ült.

— Tehát magán is ült valaki. De én, én akár bársonyszék is lehettem volna, vagyis lehetnék, csak a huzatot kellene kicserélni.

— De nem cserélik. — Még megtehetik. Óriási távlatokat nyitott ez a kor!

— Ha magának, akkor nekem is — tette hozzá a támlásszék. — S talán még most is vitatkoznának, ha el nem vész a hangjuk ott a szeméttelen az éppen rájuk borított sok-sok limlom alatt.

— De én izletesebb vagyok. És táplálób! Száz gramm alma 126 joule energiát, 0,4 gramm fehérjét, 0,4 gramm zsírt és 7 gramm szénhidrátot tartalmaz. Ezzel szemben száz gramm körtében 209 joule energia, 0,4 gramm fehérje, 0,3 gramm zsír és 12 gramm szénhidrát van. A szépséged pedig mulandó és ehetetlen... — Nahát, ki hitte volna — gondolta az addig az almával kacérokodó kukac, és elkezdett araszolni a körte felé.

— De én izletesebb vagyok. És táplálób! Száz gramm alma 126 joule energiát, 0,4 gramm fehérjét, 0,4 gramm zsírt és 7 gramm szénhidrátot tartalmaz. Ezzel szemben száz gramm körtében 209 joule energia, 0,4 gramm fehérje, 0,3 gramm zsír és 12 gramm szénhidrát van. A szépséged pedig mulandó és ehetetlen... — Nahát, ki hitte volna — gondolta az addig az almával kacérokodó kukac, és elkezdett araszolni a körte felé.

— De én izletesebb vagyok. És táplálób! Száz gramm alma 126 joule energiát, 0,4 gramm fehérjét, 0,4 gramm zsírt és 7 gramm szénhidrátot tartalmaz. Ezzel szemben száz gramm körtében 209 joule energia, 0,4 gramm fehérje, 0,3 gramm zsír és 12 gramm szénhidrát van. A szépséged pedig mulandó és ehetetlen... — Nahát, ki hitte volna — gondolta az addig az almával kacérokodó kukac, és elkezdett araszolni a körte felé.

— De én izletesebb vagyok. És táplálób! Száz gramm alma 126 joule energiát, 0,4 gramm fehérjét, 0,4 gramm zsírt és 7 gramm szénhidrátot tartalmaz. Ezzel szemben száz gramm körtében 209 joule energia, 0,4 gramm fehérje, 0,3 gramm zsír és 12 gramm szénhidrát van. A szépséged pedig mulandó és ehetetlen... — Nahát, ki hitte volna — gondolta az addig az almával kacérokodó kukac, és elkezdett araszolni a körte felé.

— De én izletesebb vagyok. És táplálób! Száz gramm alma 126 joule energiát, 0,4 gramm fehérjét, 0,4 gramm zsírt és 7 gramm szénhidrátot tartalmaz. Ezzel szemben száz gramm körtében 209 joule energia, 0,4 gramm fehérje, 0,3 gramm zsír és 12 gramm szénhidrát van. A szépséged pedig mulandó és ehetetlen... — Nahát, ki hitte volna — gondolta az addig az almával kacérokodó kukac, és elkezdett araszolni a körte felé.

— De én izletesebb vagyok. És táplálób! Száz gramm alma 126 joule energiát, 0,4 gramm fehérjét, 0,4 gramm zsírt és 7 gramm szénhidrátot tartalmaz. Ezzel szemben száz gramm körtében 209 joule energia, 0,4 gramm fehérje, 0,3 gramm zsír és 12 gramm szénhidrát van. A szépséged pedig mulandó és ehetetlen... — Nahát, ki hitte volna — gondolta az addig az almával kacérokodó kukac, és elkezdett araszolni a körte felé.

— De én izletesebb vagyok. És táplálób! Száz gramm alma 126 joule energiát, 0,4 gramm fehérjét, 0,4 gramm zsírt és 7 gramm szénhidrátot tartalmaz. Ezzel szemben száz gramm körtében 209 joule energia, 0,4 gramm fehérje, 0,3 gramm zsír és 12 gramm szénhidrát van. A szépséged pedig mulandó és ehetetlen... — Nahát, ki hitte volna — gondolta az addig az almával kacérokodó kukac, és elkezdett araszolni a körte felé.

— De én izletesebb vagyok. És táplálób! Száz gramm alma 126 joule energiát, 0,4 gramm fehérjét, 0,4 gramm zsírt és 7 gramm szénhidrátot tartalmaz. Ezzel szemben száz gramm körtében 209 joule energia, 0,4 gramm fehérje, 0,3 gramm zsír és 12 gramm szénhidrát van. A szépséged pedig mulandó és ehetetlen... — Nahát, ki hitte volna — gondolta az addig az almával kacérokodó kukac, és elkezdett araszolni a körte felé.

— De én izletesebb vagyok. És táplálób! Száz gramm alma 126 joule energiát, 0,4 gramm fehérjét, 0,4 gramm zsírt és 7 gramm szénhidrátot tartalmaz. Ezzel szemben száz gramm körtében 209 joule energia, 0,4 gramm fehérje, 0,3 gramm zsír és 12 gramm szénhidrát van. A szépséged pedig mulandó és ehetetlen... — Nahát, ki hitte volna — gondolta az addig az almával kacérokodó kukac, és elkezdett araszolni a körte felé.

— De én izletesebb vagyok. És táplálób! Száz gramm alma 126 joule energiát, 0,4 gramm fehérjét, 0,4 gramm zsírt és 7 gramm szénhidrátot tartalmaz. Ezzel szemben száz gramm körtében 209 joule energia, 0,4 gramm fehérje, 0,3 gramm zsír és 12 gramm szénhidrát van. A szépséged pedig mulandó és ehetetlen... — Nahát, ki hitte volna — gondolta az addig az almával kacérokodó kukac, és elkezdett araszolni a körte felé.

— De én izletesebb vagyok. És táplálób! Száz gramm alma 126 joule energiát, 0,4 gramm fehérjét, 0,4 gramm zsírt és 7 gramm szénhidrátot tartalmaz. Ezzel szemben száz gramm körtében 209 joule energia, 0,4 gramm fehérje, 0,3 gramm zsír és 12 gramm szénhidrát van. A szépséged pedig mulandó és ehetetlen... — Nahát, ki hitte volna — gondolta az addig az almával kacérokodó kukac, és elkezdett araszolni a körte felé.

— De én izletesebb vagyok. És táplálób! Száz gramm alma 126 joule energiát, 0,4 gramm fehérjét, 0,4 gramm zsírt és 7 gramm szénhidrátot tartalmaz. Ezzel szemben száz gramm körtében 209 joule energia, 0,4 gramm fehérje, 0,3 gramm zsír és 12 gramm szénhidrát van. A szépséged pedig mulandó és ehetetlen... — Nahát, ki hitte volna — gondolta az addig az almával kacérokodó kukac, és elkezdett araszolni a körte felé.

— De én izletesebb vagyok. És táplálób! Száz gramm alma 126 joule energiát, 0,4 gramm fehérjét, 0,4 gramm zsírt és 7 gramm szénhidrátot tartalmaz. Ezzel szemben száz gramm körtében 209 joule energia, 0,4 gramm fehérje, 0,3 gramm zsír és 12 gramm szénhidrát van. A szépséged pedig mulandó és ehetetlen... — Nahát, ki hitte volna — gondolta az addig az almával kacérokodó kukac, és elkezdett araszolni a körte felé.

— De én izletesebb vagyok. És táplálób! Száz gramm alma 126 joule energiát, 0,4 gramm fehérjét, 0,4 gramm zsírt és 7 gramm szénhidrátot tartalmaz. Ezzel szemben száz gramm körtében 209 joule energia, 0,4 gramm fehérje, 0,3 gramm zsír és 12 gramm szénhidrát van. A szépséged pedig mulandó és ehetetlen... — Nahát, ki hitte volna — gondolta az addig az almával kacérokodó kukac, és elkezdett araszolni a körte felé.

— De én izletesebb vagyok. És táplálób! Száz gramm alma 126 joule energiát, 0,4 gramm fehérjét, 0,4 gramm zsírt és 7 gramm szénhidrátot tartalmaz. Ezzel szemben száz gramm körtében 209 joule energia, 0,4 gramm fehérje, 0,3 gramm zsír és 12 gramm szénhidrát van. A szépséged pedig mulandó és ehetetlen... — Nahát, ki hitte volna — gondolta az addig az almával kacérokodó kukac, és elkezdett araszolni a körte felé.

— De én izletesebb vagyok. És táplálób! Száz gramm alma 126 joule energiát, 0,4 gramm fehérjét, 0,4 gramm zsírt és 7 gramm szénhidrátot tartalmaz. Ezzel szemben száz gramm körtében 209 joule energia, 0,4 gramm fehérje, 0,3 gramm zsír és 12 gramm szénhidrát van. A szépséged pedig mulandó és ehetetlen... — Nahát, ki hitte volna — gondolta az addig az almával kacérokodó kukac, és elkezdett araszolni a körte felé.

— De én izletesebb vagyok. És táplálób! Száz gramm alma 126 joule energiát, 0,4 gramm fehérjét, 0,4 gramm zsírt és 7 gramm szénhidrátot tartalmaz. Ezzel szemben száz gramm körtében 209 joule energia, 0,4 gramm fehérje, 0,3 gramm zsír és 12 gramm szénhidrát van. A szépséged pedig mulandó és ehetetlen... — Nahát, ki hitte volna — gondolta az addig az almával kacérokodó kukac, és elkezdett araszolni a körte felé.

— De én izletesebb vagyok. És táplálób! Száz gramm alma 126 joule energiát, 0,4 gramm fehérjét, 0,4 gramm zsírt és 7 gramm szénhidrátot tartalmaz. Ezzel szemben száz gramm körtében 209 joule energia, 0,4 gramm fehérje, 0,3 gramm zsír és 12 gramm szénhidrát van. A szépséged pedig mulandó és ehetetlen... — Nahát, ki hitte volna — gondolta az addig az almával kacérokodó kukac, és elkezdett araszolni a körte felé.

— De én izletesebb vagyok. És táplálób! Száz gramm alma 126 joule energiát, 0,4 gramm fehérjét, 0,4 gramm zsírt és 7 gramm szénhidrátot tartalmaz. Ezzel szemben száz gramm körtében 209 joule energia, 0,4 gramm fehérje, 0,3 gramm zsír és 12 gramm szénhidrát van. A szépséged pedig mulandó és ehetetlen... — Nahát, ki hitte volna — gondolta az addig az almával kacérokodó kukac, és elkezdett araszolni a körte felé.

— De én izletesebb vagyok. És táplálób! Száz gramm alma 126 joule energiát, 0,4 gramm fehérjét, 0,4 gramm zsírt és 7 gramm szénhidrátot tartalmaz. Ezzel szemben száz gramm körtében 209 joule energia, 0,4 gramm fehérje, 0,3 gramm zsír és 12 gramm szénhidrát van. A szépséged pedig mulandó és ehetetlen... — Nahát, ki hitte volna — gondolta az addig az almával kacérokodó kukac, és elkezdett araszolni a körte felé.

— De én izletesebb vagyok. És táplálób! Száz gramm alma 126 joule energiát, 0,4 gramm fehérjét, 0,4 gramm zsírt és 7 gramm szénhidrátot tartalmaz. Ezzel szemben száz gramm körtében 209 joule energia, 0,4 gramm fehérje, 0,3 gramm zsír és 12 gramm szénhidrát van. A szépséged pedig mulandó és ehetetlen... — Nahát, ki hitte volna — gondolta az addig az almával kacérokodó kukac, és elkezdett araszolni a körte felé.

— De én izletesebb vagyok. És táplálób! Száz gramm alma 126 joule energiát, 0,4 gramm fehérjét, 0,4 gramm zsírt és 7 gramm szénhidrátot tartalmaz. Ezzel szemben száz gramm körtében 209 joule energia, 0,4 gramm fehérje, 0,3 gramm zsír és 12 gramm szénhidrát van. A szépséged pedig mulandó és ehetetlen... — Nahát, ki hitte volna — gondolta az addig az almával kacérokodó kukac, és elkezdett araszolni a körte felé.

— De én izletesebb vagyok. És táplálób! Száz gramm alma 126 joule energiát, 0,4 gramm fehérjét, 0,4 gramm zsírt és 7 gramm szénhidrátot tartalmaz. Ezzel szemben száz gramm körtében 209 joule energia, 0,4 gramm fehérje, 0,3 gramm zsír és 12 gramm szénhidrát van. A szépséged pedig mulandó és ehetetlen... — Nahát, ki hitte volna — gondolta az addig az almával kacérokodó kukac, és elkezdett araszolni a körte felé.

— De én izletesebb vagyok. És táplálób! Száz gramm alma 126 joule energiát, 0,4 gramm fehérjét, 0,4 gramm zsírt és 7 gramm szénhidrátot tartalmaz. Ezzel szemben száz gramm körtében 209 joule energia, 0,4 gramm fehérje, 0,3 gramm zsír és 12 gramm szénhidrát van. A szépséged pedig mulandó és ehetetlen... — Nahát, ki hitte volna — gondolta az addig az almával kacérokodó kukac, és elkezdett araszolni a körte felé.

— De én izletesebb vagyok. És táplálób! Száz gramm alma 126 joule energiát, 0,4 gramm fehérjét, 0,4 gramm zsírt és 7 gramm szénhidrátot tartalmaz. Ezzel szemben száz gramm körtében 209 joule energia, 0,4 gramm fehérje, 0,3 gramm zsír és 12 gramm szénhidrát van. A szépséged pedig mulandó és ehetetlen... — Nahát, ki hitte volna — gondolta az addig az almával kacérokodó kukac, és elkezdett araszolni a körte felé.

— De én izletesebb vagyok. És táplálób! Száz gramm alma 126 joule energiát, 0,4 gramm fehérjét, 0,4 gramm zsírt és 7 gramm szénhidrátot tartalmaz. Ezzel szemben száz gramm körtében 209 joule energia, 0,4 gramm fehérje, 0,3 gramm zsír és 12 gramm szénhidrát van. A szépséged pedig mulandó és ehetetlen... — Nahát, ki hitte volna — gondolta az addig az almával kacérokodó kukac, és elkezdett araszolni a körte felé.

— De én izletesebb vagyok. És táplálób! Száz gramm alma 126 joule energiát, 0,4 gramm fehérjét, 0,4 gramm zsírt és 7 gramm szénhidrátot tartalmaz. Ezzel szemben száz gramm körtében 209 joule energia, 0,4 gramm fehérje, 0,3 gramm zsír és 12 gramm szénhidrát van. A szépséged pedig mulandó és ehetetlen... — Nahát, ki hitte volna — gondolta az addig az almával kacérokodó kukac, és elkezdett araszolni a körte felé.

— De én izletesebb vagyok. És táplálób! Száz gramm alma 126 joule energiát, 0,4 gramm fehérjét, 0,4 gramm zsírt és 7 gramm szénhidrátot tartalmaz. Ezzel szemben száz gramm körtében 209 joule energia, 0,4 gramm fehérje, 0,3 gramm zsír és 12 gramm szénhidrát van. A szépséged pedig mulandó és ehetetlen... — Nahát, ki hitte volna — gondolta az addig az almával kacérokodó kukac, és elkezdett araszolni a körte felé.

— De én izletesebb vagyok. És táplálób! Száz gramm alma 126 joule energiát, 0,4 gramm fehérjét, 0,4 gramm zsírt és 7 gramm szénhidrátot tartalmaz. Ezzel szemben száz gramm körtében 209 joule energia, 0,4 gramm fehérje, 0,3 gramm zsír és 12 gramm szénhidrát van. A szépséged pedig mulandó és ehetetlen... — Nahát, ki hitte volna — gondolta az addig az almával kacérokodó kukac, és elkezdett araszolni a körte felé.

— De én izletesebb vagyok. És táplálób! Száz gramm alma 126 joule energiát, 0,4 gramm fehérjét, 0,4 gramm zsírt és 7 gramm szénhidrátot tartalmaz. Ezzel szemben száz gramm körtében 209 joule energia, 0,4 gramm fehérje, 0,3 gramm zsír és 12 gramm szénhidrát van. A szépséged pedig mulandó és ehetetlen... — Nahát, ki hitte volna — gondolta az addig az almával kacérokodó kukac, és elkezdett araszolni a körte felé.

— De én izletesebb vagyok. És táplálób! Száz gramm alma 126 joule energiát, 0,4 gramm fehérjét, 0,4 gramm zsírt és 7 gramm szénhidrátot tartalmaz. Ezzel szemben száz gramm körtében 209 joule energia, 0,4 gramm fehérje, 0,3 gramm zsír és 12 gramm szénhidrát van. A szépséged pedig mulandó és ehetetlen... — Nahát, ki hitte volna — gondolta az addig az almával kacérokodó kukac, és elkezdett araszolni a körte felé.

— De én izletesebb vagyok. És táplálób! Száz gramm alma 126 joule energiát, 0,4 gramm fehérjét, 0,4 gramm zsírt és 7 gramm szénhidrátot tartalmaz. Ezzel szemben száz gramm körtében 209 joule energia, 0,4 gramm fehérje, 0,3 gramm zsír és 12 gramm szénhidrát van. A szépséged pedig mulandó és ehetetlen... — Nahát, ki hitte volna — gondolta az addig az almával kacérokodó kukac, és elkezdett araszolni a körte felé.

— De én izletesebb vagyok. És táplálób! Száz gramm alma 126 joule energiát, 0,4 gramm fehérjét, 0,4 gramm zsírt és 7 gramm szénhidrátot tartalmaz. Ezzel szemben száz gramm körtében 209 joule energia, 0,4 gramm fehérje, 0,3 gramm zsír és 12 gramm szénhidrát van. A szépséged pedig mulandó és ehetetlen... — Nahát, ki hitte volna — gondolta az addig az almával kacérokodó kukac, és elkezdett araszolni a körte felé.

— De én izletesebb vagyok. És táplálób! Száz gramm alma 126 joule energiát, 0,4 gramm fehérjét, 0,4 gramm zsírt és 7 gramm szénhidrátot tartalmaz. Ezzel szemben száz gramm körtében 209 joule energia, 0,4 gramm fehérje, 0,3 gramm zsír és 12 gramm szénhidrát van. A szépséged pedig mulandó és ehetetlen... — Nahát, ki hitte volna — gondolta az addig az almával kacérokodó kukac, és elkezdett araszolni a körte felé.

— De én izletesebb vagyok. És táplálób! Száz gramm alma 126 joule energiát, 0,4 gramm fehérjét, 0,4 gramm zsírt és 7 gramm szénhidrátot tartalmaz. Ezzel szemben száz gramm körtében 209 joule energia, 0,4 gramm fehérje, 0,3 gramm zsír és 12 gramm szénhidrát van. A szépséged pedig mulandó és ehetetlen... — Nahát, ki hitte volna — gondolta az addig az almával kacérokodó kukac, és elkezdett araszolni a körte felé.

— De én izletesebb vagyok. És táplálób! Száz gramm alma 126 joule energiát, 0,4 gramm fehérjét, 0,4 gramm zsírt és 7 gramm szénhidrátot tartalmaz. Ezzel szemben száz gramm körtében 209 joule energia, 0,4 gramm fehérje, 0,3 gramm zsír és 12 gramm szénhidrát van. A szépséged pedig mulandó és ehetetlen... — Nahát, ki hitte volna — gondolta az addig az almával kacérokodó kukac, és elkezdett araszolni a körte felé.

— De én izletesebb vagyok. És táplálób! Száz gramm alma 126 joule energiát, 0,4 gramm fehérjét, 0,4 gramm zsírt és 7 gramm szénhidrátot tartalmaz. Ezzel szemben száz gramm körtében 209 joule energia, 0,4 gramm fehérje, 0,3 gramm zsír és 12 gramm szénhidrát van. A szépséged pedig mulandó és ehetetlen... — Nahát, ki hitte volna — gondolta az addig az almával kacérokodó kukac, és elkezdett araszolni a körte felé.

— De én izletesebb vagyok. És táplálób! Száz gramm alma 126 joule energiát, 0,4 gramm fehérjét, 0,4 gramm zsírt és 7 gramm szénhidrátot tartalmaz. Ezzel szemben száz gramm körtében 209 joule energia, 0,4 gramm fehérje, 0,3 gramm zsír és 12 gramm szénhidrát van. A szépséged pedig mulandó és ehetetlen... — Nahát, ki hitte volna — gondolta az addig az almával kacérokodó kukac, és elkezdett araszolni a körte felé.

— De én izletesebb vagyok. És táplálób! Száz gramm alma 126 joule energiát, 0,4 gramm fehérjét, 0,4 gramm zsírt és 7 gramm szénhidrátot tartalmaz. Ezzel szemben száz gramm körtében 209 joule energia, 0,4 gramm fehérje, 0,3 gramm zsír és 12 gramm szénhidrát van. A szépséged pedig mulandó és ehetetlen... — Nahát, ki hitte volna — gondolta az addig az almával kacérokodó kukac, és elkezdett araszolni a körte felé.

Tanács

A Magyar Népköztársaság legfontosabb népképviselői szerve az országgyűlés, a népszuverenitás és az államhatalom megtestesítője. A néphatalom gyakorlásának legkiterjedtebb szervezete a tanácsok rendszere. Mindkét szervezet tagjait az állampolgárok titkos szavazás útján jelölés alapján választják.

1950. október 22-én az első tanácsok a Tanácsköztársaság forradalmi hagyományait hasznosítva, az 1950. évi I. törvény alapján kezdték meg működésüket. Négyévi működés tapasztalatait figyelembe véve az újabb törvény olyan szervezeti kereteket hozott létre, amelyekben a tanácsok, mint a szocialista államszervezet részei eredményesen szolgálják a néphatalmat, a szocializmus építését és a lakosság érdekeit.

Ilyen előzmények után alkotta meg az országgyűlés az 1971. évi I. törvényt, a tanácsokról szóló törvényt. Azt a célt szolgálja, hogy a szocializmus teljes megvalósítása érdekében, mindinkább növekedjék a tanácsok szerepe a helyi feladatok elvégzésében és a lakosság ellátásában. Szélesedik a nép állandó, tevékeny közreműködése a tanácsok feladatok meghatározásában, végrehajtásában és ellenőrzésében. Fokozódik a tanácsok felelőssége és önállósága. Ugyanakkor erősödnek a központi állami irányítás hatékonysága is. A lakosságot közvetlenül érintő feladatok mind a tanácsok hatáskörébe tartoznak. Működésük során a lakosság jogait és kötelezeteit érintő magatartási szabályokat, tanácsrendeleteket hoznak.

A településeken — községekben és városokban — működő tanácsokat, helyi — a megyékben funkcionálókat területi tanácsoknak nevezik. Tanácsszervek, a végrehajtó bizottság, az egymástól jól megkülönböztethető szakbizottságok és igazgatási apparátus. E szervek a demokratikus centralizmus elve alapján működnek. A megyei tanácsok tagjait a helyi, a városi tanács tagjait a kerületi tanácsok választják, egyrészt saját soraikból, másrészt a választójogosult állampolgárok közül. A tanács minden tagja azonos jogokkal és kedvezményekkel rendelkezik, illetőleg egyforma kötelezettségeket visel, és egyben hivatalos személynek minősül. Alapvető joguk, hogy választóik képviselőiségében a tanács tevékenységében részt vegyenek. Bármely tisztviselő és bizottsági tag megválasztható. Megbízásuk társadalmi tisztviselő, melynek betöltéséért díjazásban nem részesülnek. Megbízásukkal kapcsolatos tevékenységük során, fokozott büntetőjogi védelemben részesülnek.

A helyi tanácsok tagjai — évenként legalább egy alkalommal — a tanács munkájáról és saját tanácsot tevékenységükről, külön egybehívott gyűlésen kötelesek beszámolni. Azt a helyi tanácsot, akinek magatartása, közéleti tevékenysége nem felel meg a vele szemben támasztható követelményeknek, tisztségéből visszahívhatják.

A tanácsok a lakossággal való szorosabb kapcsolat fenntartása és a társadalmi ellenőrzés hatékonyságának növelése érdekében, a Hazafront területi és helyi bizottságaival, a tömegszervezetekkel és a lakosság más társadalmi szervezeteivel rendszeresen és sokoldalúan együttműködnek.

A Tanács utca a Dobozi lakótelepi Landler Jenő utcába torkollik.

Dr. Borney József

* SZABAD IDŐ * SZABAD IDŐ * SZABAD IDŐ

AZ ORVOS TANÁCSA:

Szappanok és mosószeres használatáról

„A tisztaság fél egészség” — tartja a közmondás. A szappan és a mosószeres, mint a tisztaság eszközei segítenek egészségünk megőrzésében.

A legelső eszköz a szennyvezetésről, ruháról való eltávolítására a meleg víz. A művelethez a víz nem mindig elegendő, szappanra, esetleg mosószerre is szükség van. A szappanok zsírsavak és nátrion- vagy kálium-vegyi reakciója nyomán keletkező anyagok. Ezt az anyagot az-án szájítják vagy préselik, és többnyire szilárd állapotban, a már ismert formában kerül forgalomba. A mai gyári szappanok fehérek, vagy legkülönbözőbb színekkel színezettek, lúgtartalmuk korlátozott, illatosításuk különböző, többnyire illóolajjal történik.

A szappanok kétféle célból készülnek. Az egyik a tisztálkodást, a másik a gyógyítást szolgálja. A gyógy-szappanok közé tartoznak a kéntartalmú, a kátrányos, szalicil- és szalicil-szappanok. Bizonyos bőrbetegségeknél használnak alkalmazzuk. Hatásuk mindig felszínes, az írhában ülő folyamatokra már nem hatnak. Amennyiben fertőtlenítőszer tartalmaznak, hatásuk csekély. Mert igen rövid idő áll rendelkezésre, hogy azt kifejt-hessék. Alig hogy a szappan-habot felkentük, vízzel máris lemossuk, de ez elégtelen a várt hatás elérésére. A gyógyszappanok hatását csak úgy remélhetjük, ha a képződött habot a bőrre bedörzsöl-jük, és pár percig rajta hagy-juk (pl. a seborrhoeás fejbőr-gyors zsírosodása, korpásodá-sa, viszketése befolyásol-ható kénes szappanokkal ily módon).

A kultúra terjedésével a tisztaság igénye is mind szé-lesebb rétegeket hódított meg, növekedett a szappan-fogyasztás, divatba jöttek a tűlások, amelyek már kö-vetkezmenyekkel járnak. A bőr fagygyűrűgyei egyenként változó meny-nyiségű, zsírnemű anyagot termelnek. Ennek a célja a bőr puhán, rugalmasan tar-tásán kívül többek között az is, hogy a bőr felszínére ke-rülő baktériumok, gombaspó-rák helyhez kötve maradjá-nak, ill. a védőköpeny külön-böző zsírsav-komponensei gombagátló, ill. baktérium-gátló hatást fejtenek ki.

A bőr lipoid- és verejték-termelése nyáron fokozot-tabb, mint télen. A bőr télen szárazabb, mint nyáron, kü-lönösen az idősebb emberek bőre szárazabb a hideg év-szakban.

A szappanból szabaddá váló lúg a bőrfelszín lipoid-jait elszappanosítja, és így azok a vízben oldódván le-mosódnak. Különösen a me-leg víz és a sok szabad lúgot tartalmazó szappan szirtalan-ítja a bőrt. A mondottakból következik, hogy nem min-denkinél a bőre bírja el a napi meleg vizes és szappa-nos fürdőt. A tusolás kevésbé szirtalanítja a bőrt, mert al-talában rövid ideig tart. A fokozott szirtalanítás a bőr teljes kiszáradásához vezet-het, ami mikroszkopikus re-pedeztetést okozhat. A bőr apró repedése, a hámlás-nyak gyulladáshoz, fertőzés-hez vezethetnek.

Fentiek figyelembevétel-ével mindenki maga kell meg-ítélje, hogy foglalkozás, iz-zaletkötés, bőrtípusa mennyi meleg vizes szappa-nos fürdőt bír el, és tesz okvetlenül szükségessé.

A mosószeres — bár igen nagy segítséget nyújtanak a mosásban — többféle módon okozhatnak kellemetlensé-get. A por alakú mosószeres használatkor a helyiség leve-

gőjébe kerülnek, és onnan a bőre tapadnak, ahol változó fokú bőrgyulladást idézhet-nek elő. A légutakba kerülve hurutos megbetegedést is okozhatnak. A folyadék vagy kenőcszerű mosószeres ilyen ártalmat természetesen nem okoznak. Az összes forga-lomban levő mosószer közös sajátossága azonban, hogy erősen szirtalanít. A házi-asszonyok karján, kezén en-nek nyoma minden mosás után jól látható. Ezért fontos minden mosás után a megfe-lelő zsíros krémrel való kéz-ápolás. Az ultra típusú sze-rek használata kapcsán gya-kori a kezdetben enyhe, is-métlődőskor mind nagyobb fokú bőrgyulladást, amihez gyakran túlzékonyság, ek-céma csatlakozik. A túlzé-konyság az esetek túlnyomó részében nem a mosószer anyagával szemben jön létre, hanem a benne szennyezés-ként jelenlévő króm okozza.

A másik csoportba tartozó „bio” típusú enzimátikus mo-sószeres különös veszélyessé-gét az adja, hogy a bőrbé-mélyben hatolva enzimátikus (oldó) tulajdonságuknál fog-va nagyobb károsodást okoz-nak. Elkerülhetjük a kelte-metlenségeket, ha az áztató lébe csak gumikesztyűvel vagy facsipesszel nyúlunk, és ezeket a szereket kézi mo-sásnál nem alkalmazzuk. Ezeket főleg áztatási céllal hozzák forgalomba, hiszen jó tisztító hatásukat a textíliáknál csak 1-2 óra alatt tudják kifejteni. Nemcsak azoknak a bőre szenvedhet azonban ká-rosodást a mosószerektől, akik a mosást végzik, hanem azok is, akik a mosott textí-liákat hordják, ha azokat nem öblítették ki alaposan. Ha a pelenkát ultrában mos-sák, és nem öblítik kellően, a csecsemő a pelenka és a guminadrág fedte területen nagyfokú bőrgyulladást kap.

A vizelet ugyanis kioldja a pelenkában maradt mosó-szernyomokat, és a bőr mint-egy ázik a mosószerben. A következők magától érte-tődik.

Mindezek a problémák sokat segít az automata mo-sógép használatának terjedé-se és az elővigyázatos, szak-szerű (nem túladagolt) mosó-szer-alkalmazás.

A házikertekben egyre több intenzív — munkaiányos — növénykultúrával találkoznak. Örvendés látni a főlásátraktak, ahol értékes primör zöldségféléket: salátát, paprikát, paradicsomot természetesen nagy szorgalommal.

A szépen díszlő gyümölcsfák, a glédában álló szőlősorok szakszerű növényvédelmet igényelnek, mert csak a kiváló minőségű áru piacképes!

A mezőgazdasági termelés anyagi, mű-szaki ellátásának javítása, új kemikáliák alkalmazása elengedhetetlen feltétele a termelési célok elérésének. A szántóterület csökkenése, a terméseredmények előirány-zott növekedése megköveteli az okszeru-szerves, illetve műtrágyázást és növényvé-dő szer felhasználását.

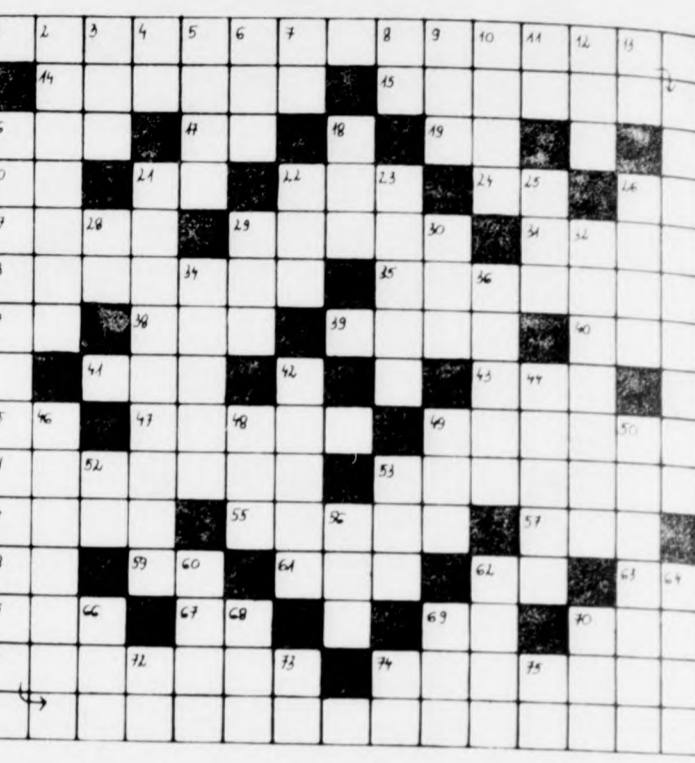
A győgszertárakban analitikai mérle-gen mérik — grammokban — a kis meny-nyiségben gyógyszerként ható készítmé-nyeket, a mezőgazdaságban a károsítók el-pusztítására viszont tonnákban kerülnek kiszórára a kifejezetten mérgező, +++-jelzésű növényvédők. Csak okszeru-s és szakszerű felhasználásuk, a munka-és balesetvédelmi övrendszabályok szigorú betartása teszi lehetővé, hogy ez az ember érdekében, és ne az ember ellen hasson.

Az új növényvédelmi kutatási eredmé-nyeket, gyakorlati tapasztalatokat követi hazánkban a növényvédelmi jogalkotás is.

A régi jogszabály — igen engedéke-nyen — még lehetővé tette, hogy: „A fel nem használható növényvédőszer-hulla-dékat, amennyiben annak mennyisége 2 kg-ot (2 liter) nem haladja meg, a kutak-tól, víztárolóktól, árkoktól, folyó- és álló-vizektől, lakott területektől, épületektől, is-tállóktól, állattartó helyektől, emberi táp-lálkozásra és állatok takarmányozására szolgáló növényektől legalább 100 méter

KERESZTREJTVÉNY

SZÜRET

VIZSZINTES: 1. Babits Mihály Szüret előtt című verséből idézünk. „Sötétzöld színű és tömött a tő, egy-egy vörös levéllel néha tarka” — Folytatás a vízszintes 1. és a függőleges 16. sz. sorokban (Zárt betűk: E, A, C, E.) 14 Mohamédán vallás. 15. Kiporolt. 16. Kar része. 17. Nyújt. 19. A nátrium jele. 29. Csokoládéfalat. 21. Üres pad! 22. Az emeletre. 24. Soha egynemű betűi. 26. Vég nélküli eső! 27. A francia kártya egyik színe. 29. Artó szellem. 31. Nyersszínű. 33. Jövőben. 35. Női név. 36. Lemázol. 42. Ártalmas. 44. Elébe vágó. 46. Kezdetét veszi. 48. Lakoma. 49. Hangosan zokog. 50. Európai nép. 52. Római. 53. Rágószerv. 56. Bánatos. 60. Egyik egyetemünk névjele. 62. A hét egyik napja. 64. Kétül állat. 66. Üdülőhely Opatija és Lovran között. 68. Verskellék. 69. Izomkötője. 70. Vég nélküli felró! 72. Lány fém. 73. Ecet közepe! 74. Igevégződés. 75. Ugyanaz röviden.

FÜGGŐLEGES: 2. Kímélő ételek fogyasztó. 3. Eresz része! 4. Kettős mássalhangzó. 5. Értékesít. 6. Víz növény. 7. Római 950. 8. Nagy-község rövidítése. 9. Fájdalom. 10. Miskolc hegye. 11. Azonban. 12. Korszak. 13. Cégtársulás. 16. Az idézet be-fejező része. (Zárt betűk: F, S.) 19. Lengyel sci-fi író. 21. Pontokba szedő. 22. Retteg. 23. Himbál. 25. A hélium és az ittrium jele. 26. Női név. 28. Szolmizációs hang. 29. Tombol. 30. N. O. L. 32. Be-csületes, kifogástalan. 34. Barangol. 37. Étélizésítő. 38. Telefon rövidítve. 39. Helység a Magas-Tátrában. 40. Nyelvtani fogalom. 41. A szőlő leve. 43. Városrész rövidítése. 45. Üzemi bizottság. 47. Andalóg. 49. Hozzájárul. 51. Ellenőr. 53. Női vezetők. 54. Nem enged. 55. Szárguld. 57. A zambiai és a togi autók jele. 58. A jód és a nitrogén jele. 59. Söder egyne-mű betűi. 61. Halkan mond. 62. Ásvány. 63. Folyó a Szov-jetunióban. 65. Három a kis-lány egyike. 67. Leró egyne-mű betűi. 69. Az olasz és a spanyol gépkocsik jele. 70. Névtű. 71. ...Dusán, jugo-szláv filmrendező, rajzfilmes. 74. Pattogó ütemű zenedara-bok.

BEKÜLDENDŐ: a vízszin-tes 1. és a függőleges 16. szá-mú sorok megfejtése.
Beküldési határidő: no-venber

OTT Resto ke

Ószi Béla kerámia mester a Balaton-kedvelt üdülőhelyen, helyen él, dolgozik. I-az országos népm-pályázaton helyezé-sel, s önálló kiállítás-közönségsikert arat-éves mester a Balat-zeum állandó lakó-mondja. „csalá-együtt jöhiszemű, jog-küli lakáshasználat, a múzeumnak immu-cadik esztendeje...”

— Hogyan lett a B-zeum lakója?
— 1970 tavaszán miakészítő szakr-bizonyítvánnyal b-mben elindultam S-helyről Keszthelyre-cset próbálni. Nem-tárt karokkal, így jó-k elhelyezkedtem a-m-nál ásatási munká-s-pár köbméter an-megmozgattam „szür-dobom kettő” veze-amíg a múzeum rest-lettem. Időközben el-v- a szilikát-szakrest-tanfolyamot, és ez-vegre azt csinálhatt-ny vágyódtam. Nagy-ság volt számomra a-sok során előkerült r-keket kézbe venni é-rzsolni. Egyik felej-t-élményem Kamand-megyében) fűz, ah-temetőt tártunk fel, restaurátor részt ve-r Kárpát-medence es-gazdagabb sírjának

1.

BÉLYEGGYŰJTŐKNEK

BÖLÖNI GYÖRGY

Író és újságíró, aki minden leírt betűjével a haladást segítette elő. Munkássága elő-készítette az 1918—19-es for-radalmat, a második világ-háború alatt a Függetlenségi Front keretén belül szervezte az ellenállást. Száz éve szü-lettet és 1959-ben, négy évvel azután, hogy életművét Kos-suth-díj koronázta, halt meg.

Október 29-én a jubileum alkalmából emléke előtt két forint névértékű bélyeggel adózik a Magyar Posta. Az új bélyeg Bölöni György arcké-pét ábrázolja. A budapesti Pénzjegynyomdában 1 800 300 fogazott és 5700 vágott bé-lyeg készül ofszetnyomással.

Most mutatjuk be a mű-egyetem fennállásának 200. évfordulója alkalmából októ-ber 13-án kiadott bélyeget is.

FILATÉLIAI UTÓSZÓ

A háború befejeződött, bár hivatalosan még nem kötöt-tek békét. Argentína falk-landi kalandozását bélyeg fe-lünyomásával örökítette meg. Anglia ésszerűbben jár el, a filatelistáktól több költséghozzájárulást kér. Falkland postája egy font névértékű (a díj elegendő egy-malomkó légi postai szállítá-sásoz) címetlet adnak ki, amelynek megvásárlásakor még egy font felárat is kell fizetni az újjáépítés céljára. A kapszolt részek (dependen-cies) nevében külön bélye-get bocsátanak ki hasonló névértékkel és felárral. A

HOLLANDIA

Bélyegpár jelent meg az amszterdami királyi palota képével díszítve. Mint a nyolcadik világsodával büszkélkednek a németalföldiek, mert építésekor mérete meghaladta az addigi épít-ményeket, és mert magában foglalta az akkori legnagyobb terület. Ezért az 50 c névértékű címetlet a homlokzatot, az alaprajzot és a kereszt-metszetet mutatja be. Az építés 60 évvel tovább tar-

HÁZUNKTÁJA — KISKERT

Környezetkímélő növényvédelem a kertekben

A házikertekben egyre több intenzív — munkaiányos — növénykultúrával találkoznak. Örvendés látni a főlásátraktak, ahol értékes primör zöldségféléket: salátát, paprikát, paradicsomot természetesen nagy szorgalommal.

A szépen díszlő gyümölcsfák, a glédában álló szőlősorok szakszerű növényvédelmet igényelnek, mert csak a kiváló minőségű áru piacképes!

A mezőgazdasági termelés anyagi, mű-szaki ellátásának javítása, új kemikáliák alkalmazása elengedhetetlen feltétele a termelési célok elérésének. A szántóterület csökkenése, a terméseredmények előirány-zott növekedése megköveteli az okszeru-szerves, illetve műtrágyázást és növényvé-dő szer felhasználását.

A győgszertárakban analitikai mérle-gen mérik — grammokban — a kis meny-nyiségben gyógyszerként ható készítmé-nyeket, a mezőgazdaságban a károsítók el-pusztítására viszont tonnákban kerülnek kiszórára a kifejezetten mérgező, +++-jelzésű növényvédők. Csak okszeru-s és szakszerű felhasználásuk, a munka-és balesetvédelmi övrendszabályok szigorú betartása teszi lehetővé, hogy ez az ember érdekében, és ne az ember ellen hasson.

Az új növényvédelmi kutatási eredmé-nyeket, gyakorlati tapasztalatokat követi hazánkban a növényvédelmi jogalkotás is.

Fej

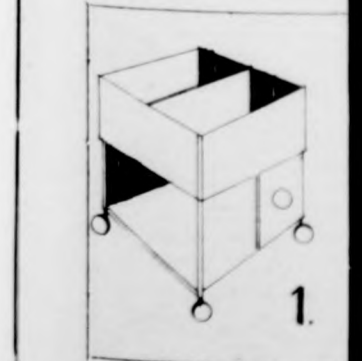
Akinek kerek arcú ni szokás „almaképe” se be a fejét, mert a hangsúlyozás.

Sokkal előnyösebb pusnak a sapka. Am-jól azoknak sem, aki-keny vagy evális. Ha bizonyára találnak a-illik hozzájuk.

BÁR

A kisbátorok közü kezelhető, guruló bá-is van igény.

Rajzunkon kétféle a bárszékny két re-szerű polc van; ide l-sős mogyoró, sós sü-t-zőbb magasságú itali. A második érdek-esztényítható bárszék-lén el is hagyható, h- A bárszéknyeket Felületkezelésre XYI

1.

FOLEGES: 2. Kímélő fogyasztó. 3. Ereszt. Kettős mássalhangzó. 4. Kétféle. 5. Víz. 6. Római 950. 8. Nagy-... rövidítése. 9. Fájda. 10. Miskolc hegye. 11. ... 12. Korszak. 13. ... 14. Az idézet be-... 15. Zárt betűk: F. 16. Lengyel sci-fi író. 21. ... szedő. 22. Retteg. 23. ... 24. A hélium és ... jele. 26. Női név. 27. ... 28. N. O. L. 32. Be-... kifogástalan. 34. ... 36. Lemázol. 42. Ár-... 44. Elébe vágó. 46. ... veszi. 48. Lakoma. 49. ... zokog. 50. ... Római 45. 51. ... 52. Római 50. 53. ... 54. Bánatos. 55. ... egyetemünk névje-... hét egyik napja. 64. ... állat. 66. Üdülőhely. 67. ... Lovran között. 68. ... 69. Izomkötője. 70. ... nélkül felró! 72. Lány. 73. ... Ecet közepe! 74. ... 75. Ugyanaz rö-

LENDŐ: a vízszin-... függőleges 16. szá-... megfejtése. ... határidő: no-

F-I.

delem

... állású helyen 50 ... földelni, mely eset-... le is kell döngöl-

... vézetvédelmi meg-... lényegesen szigo-... rt-tulajdonosok és ... gyaránt a növény-... ásását! Az új jog-... nyvédő szerekek ... munkafolyamat ... hogy minél ke-... zessen. A munka ... elszóródott, el-... gondosan, szeny-... kell gyűjteni, ere-... csomagolásban, ... feltétlenül fel-... zsalásra alkalmat-... „Növényvédőszer-... agolásban a nő-... kell elhelyezni!” ... a megyei nő-... iai állomások ad-... ást. Jelenleg ha-... en foglalkoznak a ... k megsemmisíté-... és költségé-

... nosoknál elfekvő ... dőszér-maradékok ... krol a növényvé-... mások laborató-... ta, majd vizsgálat ... rni. A szakvéle-... — az esetleges ... rmetezheti készit-

... növényvédelem ... emesebb értelmé- ... Széles Csaba

OTTHON - CSALÁD - OTTHON

Restaurátorból keramikus

Őszy Béla kerámiaalkotó-mester a Balaton-környék kedvelt üdülőhelyén. Keszthelyen él, dolgozik. Időnként az országos népművészeti pályázaton helyezéseket ér el, s önálló kiállításain nagy közönségsikert arat. A 33 éves mester a Balaton Múzeum állandó lakója, mint mondja: „családommal együtt jöhözsem, jogcím nélküli lakáshasználója vagyok a múzeumnak immár nyolcadik esztendeje...”

— Hogyan lett a kisiparos a múzeum lakója?

— 1970 tavaszán a kerámiaalkotó szakmunkás-bizonyítványommal a zsemben elindultam Szombathelyről Keszthelyre szerencsét próbálni. Nem vártak tárt karokkal, így jobb híján elhelyezkedtem a múzeumnál ásatási munkásnak. Jó pár köbméter anyaföldet megmozgattam „szürom egy dobom kettő” vezényszóra, amíg a múzeum restaurátora lettem. Időközben elvégeztem a szilikát-szakrestaurátori tanfolyamot, és ezek után végre azt csinálhattam, amire vágyódtam. Nagy boldogság volt számomra az ásatás során előkerült műremek-eket kézbe venni és újjávarázsolni. Egyik felejthetetlen élményem Kamandhoz (Vas megyében) fűz, ahol kelta temetőt tártunk fel, és mint restaurátor részt vehettem a Kárpát-medence egyik leg-gazdagabb sírjának feltárá-

sán. Egyébként a sírban talált egyik pompás edényt válsztottam restaurátori diplo-mamunkám tárgyául is, ami voltaképpen egy kismé-retű vázához hasonlít. A kér-désre válaszolva, mivel a múzeum dolgozója voltam, és munkámmal meg voltam elégedve, ugyanakkor látták égető lakásgondomat, beföl-tözhettem a múzeum gond-nokai lakásába.

— Mégis hátat fordított a múzeumnak?

— Inkább úgy mondanám, hogy előre léptem! A mű-zeumi restaurátori munka ar-ra inspirált, hogy ne csak reprodukáljak, hanem produ-káljak is. Hosszas vívódás után 1979 júniusában kivál-tottam az ipart, és azóta ön-álló kerámiaalkotó kisipar-rosként dolgozom.

— Alig használné népi motívumokat. Mi ennek az oka?

— Nem fazekas népmű-vész, hanem kerámiaalkotó-mester vagyok Nekem nin-csenek birtokomban a népi

motívumok, nem szívódtak fel bennem, ezért a kezem is görcsös hozzá. Viszont min-dig arra törekszem, hogy ke-rámiaimnak funkciójuk le-gyen és a mai ember igé-nyeinek is megfeleljenek. A kerámiaalkotás az éltető elemem, és legálisan ezt csak iparosként lehet folytatni. Viszont több figyelmet, meg-értést és támogatást igény-lünk a népművészeti vásárok szervező bizottságától, az ille-tékes szervektől, hogy a jö-vőben iparos kerámiaalkotó-k is részt vehessünk a nép-művészeti vásárokon.

Eles Árpád

Fejfedők - kerek archoz

Akinek kerek arca, vagy ahogyan monda-ni szokás „almaképe” van, ne kendővel kos-se be a fejét, mert a kendő még jobban ki-bangsúlyozza.

Sokkal előnyösebb és csinosabb ilyen tí-pusnak a sapka. Am nem minden sapka áll jól azoknak sem, akiknek az arca nem kes-kény vagy ovális. Három javaslatunk közül bizonyára találnak az érdekeltek olyant, am illik hozzájuk.

1. Az úgynevezett baszkapka féloldalasan az egyik fülre húzva viselhető.
2. A kötött sapka lehetőleg puha, habos fonalból készüljön, homlokba húzva viselhető, ha az arc kétoldalalt haj keretezi.
3. A horgolt kalapot sokféle módon lehet viselni, de kerekarcúknak akkor a legsik-keesebb, ha karimáját egyik oldalon fel, a másikon lefelé hajtják.

B. K.

GURULÓ BÁRSZEKRÉNY

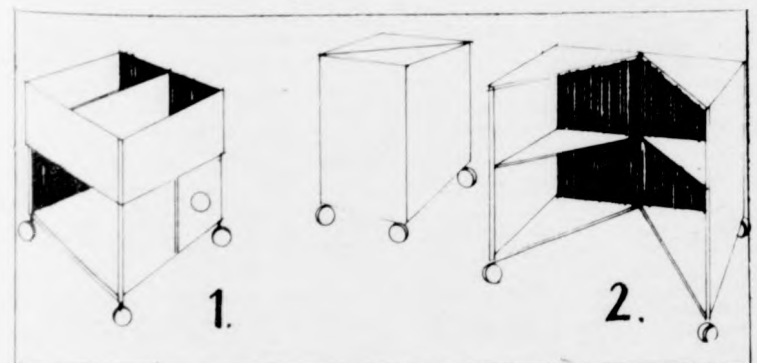
A kisbútorok közül alig találhatók az üzletekben könnyen kezelhető, guruló bárszekrények. Pedig az ilyen bútorfélére is van igény.

Rajzunkon kétféle megoldást mutatunk be. Az első ábrán a bárszekrény két részre tagolódik. Fölül egy rekeszes, fiók-szerű polc van; ide kerülhetnek a különféle rágszálnivalok: sós mogyoró, sós sütemény stb., alulra pedig a lekülönböz-bőbb magasságú italosüvegek.

A második érdekes megoldás, egy mozdulattal átlóban szétnyitható bárszekrény, közepén polccal. (Ez az egyik fe-lén el is hagyható, hogy a magasabb üvegek is elférjenek.)

A bárszekrényeket tetszés szerinti méretben készíthetjük. Felületkezelésre XYLADECOR-pácolást javasolunk.

(B. K.)

Kerti berendezések

Mindenki szereti a szép kertet. A kerttulajdonosok ezért mindig szépítik, díszítik az adott területet.

A család megszaporodásá-val új igények merülnek fel, a gyerekeknek hintát, homo-kozót, apró játszótérrel kell biztosítani, esetleg kis vízme-dencével lehet gazdagítani a kertet.

Kétféle anyagból készíthető növénytarólot mutatunk be. Az egyik betonelemekből, a másik falécekből készíthet. Utóbbi mérete: 100 centimé-ter hosszú, az emeletek 15 centiméterenként emelke-nek, a mélységük tetszőleges lehet, a rajzon 15 centimé-tert ábrázoltunk.

A homokozó mérete 120 x 120 centiméter, 20 centiméter mély. A két végén kialakít-ott ülőrések csak olyan széles legyen, hogy a gyerek súly-pontját megtámaszthassa. Mindkét fából készíthető kerti bútor anyaga 60x20 milliméter fenyőfa lécs. Xyla-decor páccal felülkezelve.

Hornicek Erika

Desszertek

Almás sütemény

Hozzávalók: 25 dkg liszt, 13 dkg vaj, fél kávéskanál só, 1 evőkanál cukor, 3 evőkanál tejföl, 4 alma.

A bevonathoz: 3 tojás sár-gaját, 5 dkg cukor, 1 csomag vaniliacukor, 1 dl tej.

A lisztből, vajból, tejfölből sóval és cukorral sima tész-tát keverünk. Legalább fél órát pihentetjük vagy eltesz-szük másnapra. Letakarva tároljuk. Ujjnyi vastag kerek formákat készítenk belőle, és kiszírozott tepsibe egymás mellé tesszük. Kerületét kis-sé vastagabbra hagyjuk. Az almát meghámozzuk, vékony szeletekre vágjuk és a tészta-ra tesszük. Bevajazott per-gamen papírral lefedjük és erős tűznél 10 percig elősüt-jük. Közben elkészítjük a be-vonatot. A tojás sárgáját hab-osra keverjük cukorral és vaniliacukorral, tejet keve-rünk hozzá és az almára öntjük. Kis lángon további 15 percig sűtjük. Hidegen és melegen is fo-gyasztható.

Vaníliafagyalt karamellel

Egy kávéskanál vaját fel-forrosítunk és egy evőkanál cukrot szórunk bele, és világ-os barnára pirítjuk. Bele-öntjük egy narancs levét, és állandó keverés mellett fel-forraljuk. A vaníliafagyaltra öntjük.

Borkrém

Hozzávalók: 2 csomag zse-latin, 4 tojás, 10 dkg cukor, 1,5 dl fehér bor, 1 kis pohár tejszín, szőlőszemek díszítő-ként.

A zselatint három evőka-nál hideg vízbe tesszük és felolvasztjuk. Két tojás sár-gáját és két egész tojást cu-korral és borral a gázon kis lángnál addig keverünk, amíg sűrű és habos krémet nem kapunk. Ne főzzük! Majd a feloldódott zselatint hozzákeverjük. A krémet ke-vergetjük, amíg kissé lehűl és hidegre tesszük. A mara-dék tojásfehérjét és a tejszín felverjük és külön-külön a krémet keverjük. A borkrém-t kiöblített tálba tölt-jük és hideg helyre tesszük. Legjobb ha a fogyasztás előtt egy nappal elkészítjük a krémet, és egy éjszakán át a hűtőszekrényben tartjuk.

Tálaláskor a tálal forró vízbe tesszük, és a krémet át-öntjük egy tányérba. Tetejét és oldalát szőlőszemmel dí-szítjük.

GYEREKEK KÖNYVESPOLCA

Hogyan laknak a pápuák, a muzguk, a dogonok?

Szép és érdekes könyv Urai Erika és Boglár Lajos Ho-gyan laknak? című munkája, amely a közelmúltban jelent meg a Móra Ferenc Könyvkiadó gondozásában. Természe-tes kíváncsiság él bennünk más népek élete iránt. Így az is izgalmas számunkra, hogyan, milyen körülmények kö-zött, milyen házakban laknak Afrika, Azsia, Amerika, Ausztrália egyes népcsoportjai.

A Mali Köztársaságban terül el például a dogon nép föld-je. „Az ő vidékükön nyáron igen nagy a hőség, meglehető-sen sziklás és kevés a megművelésre alkalmas talaj. A föld-művesek ültetvényeiket a mélyebb fekvésű területeken lé-tesítik, ahol felfogják az esővizet. Nem véletlen, hogy a dogonok a településeiket sziklás magaslatokra építik, hogy minél több művelésre alkalmas talaj maradjon szabadon. A házak belsejében zsámolyok, egyszerű fából összeállított fekhelyek, nagy víztároló edények találhatók.”

A Csád-tó partján él a muzgu nép, amely védelmi cél-ból fallal veszi körül településeit. Fából és agyagból ké-szült házaik szorosan egymáshoz simulnak. Magtárait festett mintákkal vagy állatbőrökkel díszítik. A könyv azt is elárulja, hogyan készítik ételüket, italaikat, berendezési tárgyaikat.

A sivatagos Algéria déli részén tuaregek élnek. Bepillant-hatnak házaikba, képzeletbeli utazást tehetnek a Nilus part-ján, és megismerkedhetnek a kenyai turkánakkal is.

Azsiában először a törökök építkezési szokásait mutatja be a szerzőpáros. Később Irak, Afganisztán, Kazahsztán, Szibéria, India, Kína és Japán egyes népcsoportjaihoz is el-látogatnak. A Fülöp-szigetek és a Tawitawi-szigetek épít-kezését bizonyára romantikusnak találjátok majd. Indoné-ziában, az ezer sziget országában a cölöpházak és a gazdag díszítés, faragás, festés szolgál majd meglepetéssel. Ameri-kában, a fiúk által különösen kedvelt indiánok, alaszka és észak-kanadai eskimók házaiba pillanthatunk be. Megtű-nthetjük, hogyan készül a brazilai pálmakunyó, az ausztráliai fűkunyó, de azt is, hogyan készítik fegyverei-keket, harci szerszámaikat a pápuák.

E könyvet leginkább iskolás fiúknak ajánlom, mert amel-lett, hogy érdekes ismereteket nyújt, izgalmas, kalandos al-kotás.

Fazekas Valéria

Blúz mindenkinek

Évek óta főszerephez ju-tott a ruhatárunkban a blúz. Sokáig a jellegzetes, férfing-re emlékeztető ingblúz volt az uralkodó. Olykor a kockás flanelblúz ugyan-olyan stílusú volt, mint a tisztá selyemből készült. Ma is hasonlítanak ehhez a for-mához a blúzok.

Az őszi divatújítások között azonban nagyon érde-kes blúzmegoldásokat is talá-lunk. Ezekből mutatunk be rajzaikon néhányat.

1. Egyszínű vagy egészen apró mintás selyemből készűl-het az elegáns blúz. Nagyon mutatós a vállfodor, amely az eleje mellvarrásban és hátul az oldalvarrásban van elhelyezve, megköthető nyák-kal készült és rejtett gombo-lással. Erdemes megfigyelni a „mellényszerű” övmegold-ást, mely szépen hangsú-lyozza a derék karcsúságát.

2. Könnyű szövetsből vagy jerseyből a legszebb. Hamis raglanszabású megoldásába csipkés zsebkendőt helyezhe-

3. Ime a festőköpeny-stílus. Régi nagymesterek öl-keztői formáiból merített, igen bő szabású blúz, min-denféle jól mosható anyag-ból praktikus kiegészítő is lehet: nadrághoz, szoknyá-hoz, de még a ruhához is.

4. Leánykának a nagyon divatos szoknyanadrághoz az angolos ingblúz a legcsino-sabb.

5. Serdülő leánykának terveztek a könnyen mosha-tó, apró mintás jersey rag-lánblúzt, amely a nyaknál körben húzott. Elöl a nyak-pántra finom kis kézimunka csipke-applikáció kerül.

Nádor Vera

HÁZ

Kertes családi ház eladó, vagy albérletbe kiadó. Debrecen. Erős Lajos u. 14.

Józsan, fűtő, buszhoz közeli, készítmény, 120 négyzetméteres családi házamat telextel debreceni tanács lakására cserélem. „Ráfizetést kérek 106 565” jellegre a kiadóba.

Beregyújfalu 100 négyzetméteres, összkomfortos, készítmény ház eladó. „Tavaszi” jellegre a kiadóba.

Kinizsi u. 65. számú ház eladó.

Hérvég házát vennék kis telextel Tokajban vagy a Bokaikert lakott területén. Címeket „Irányár” jellegre a kiadóba.

Hajdúszoboszló, Vasvári P. u. 3. alatti családi ház eladó. Erdéklődni lehet a Damjanich u. 25. sz. alatt.

Azonnal beköltözéssel eladó szoba, konyha, fürdőszoba, mellékhelyiségekkel álló kertes ház. Szabóék, Ruyter u. 18.

2 szobás, fürdőszobás családi ház 220 négyzetméteres eladó a Konzervgyár közelében. Kopja u. 4/A.

Házrés eladó. Marx Károly u. 64. Erdéklődni: Csapó u. 74. IX. emelet 2., délután 5 óráig.

LAKÁS

Nagyerdő övezetben készítmény, hallos, összkomfortos örökös eladó. Azonnal beköltözhető. Erdéklődni: Gyárdányi u. 1. II. 7.

Két és fél szobás, OTP-örökös azonnal átadással eladó, készpénz + OTP-átvállalással. Erdéklődni: Poroszlai út 63. III. 7. Telefon: 13-287.

Töcséskerti háromszobás tanács lakást ükerti használatra cserélném. Ajánlatokat „December” jellegre a kiadóba kérem.

APRÓHIRDETÉSEK

INGATLAN

Martinkán 1200 négyzetméteres terület betelepítve egyben vagy megosztva átadó. „Víz, villany van” jellegre a kiadóba.

Hársinkertben 3. dízló, 3. kert, 310 négyzetméteres, hétvégi ház eladó. Erdéklődni az esti órákban a 13-985-ös telefonon.

Bokaikertben eladó hétvégi szőlő-gyümölcsös kert, szoba-konyha kis ház, 300 négyzetméteres, 200 négyzetméter uyanott. Erdéklődni: Dimitrov u. 38/A II. 2.

ALBÉRLET

Osszkomfortos albérlet kiadó. Erdéklődni szombat, vasárnap: Lefkóvíz V. u. 86/B. I. 8.

Erdélyi fiatalok részére egy nagy szoba fürdőszobával, konyhával, nappallal kiadó. „1982. november” jellegre a kiadóba.

Férfi albérlet felvevők. Erdéklődni: 26-374.

Akadémia utcán szoba, konyha, előszoba albérletben azonnal kiadó. Erdéklődni: Bekéssy Béla u. 3. II. 7.

ÁLLÁS

Középképzés korrepetálás fizikából és elektrotechnikából vállalom. „Demémernök” jellegre a kiadóba.

KULTÚRCIKK

Grundig színes tévéműtő, négy képernyős tv és Brother 10/100-as, lyukkártyás kotegőp, új, művezetelt igényesnek eladó. Debrecen, Micsurin u. 126. I. 3.

JÁRMŰ

10 éves Polski 1983-ig érvényes műszakkal eladó. Lehel u. 6. fszt. 3.

Polski Fiat és Wartburg 353-as bontva eladó.

Erdéklődni: Józsa, virágbolt.

MZ TS 250/1 motor-kerékpár eladó. Debrecen. Csapó u. 70. VIII. em. 1. Erdéklődni 14 óra után.

BÚTOR

Székrenyörök, reka-médek, egyéb bútorok vétele, eladása. Pásti u. 8.

Mindenféle szép bútor vétele és eladása. Arany János u. 13. Telefon: 20-019.

2 db ruhásszekrény és egy tükör eladó. Pósa u. 11.

Eredeti antik, egyajtós szekrény és egy antik polcállvány, kijavított állapotban eladó. Megekinthető 14-17 óra között: Szeremlei utca 11/A.

GÉP ÉS SZERSZÁM

MTZ árokás tolláppal üzemképes állapotban eladó. Endre u. 27.

Új, összerakható, 14 LE-s kistraktör pótkocsival eladó. „Osz 82” jellegre a kiadóba.

EGYÉB

Veszek gyűjtemény fejlesztésére festményt és herendi színes dísz tárgyakat, délután 11-ig, délután 17 óráig. Telefon: 25-129.

Új szolgáltatás! Tisztelt Uras! Vegye igénybe magántaxi-szolgáltatunkat! Pontos és biztonságos utazás, előzetes kiszámlálás, Rendkívül kedvezményes. Kiflítás a város területén. Telefon: CB és személyes rendelésre alárúdíjtól 10 Ft. Távolági utakra 10 százalékos engedmény. Esküvők és egyéb rendezvények utaztatását vállaljuk. Kérjük az utazni kívánó magánszemélyek és közlekedési cégek megismerését. Telefon: 16-588. CB 2-es csatorna.

Elvesztett október 21-én, csütörtökön 18.30 órakor a Klapéda utcai bérházak belső udvarában, a gépkocsiparkolóban drapp kézi táskám, benne fekete válltáska fontos személyes tárgyakkal. Kérem a becsülettel megtalálót, hogy adja le a II. ker. tanács irodájához vagy a 11-606-os telefonszámú ideiglenes lakcímetre, magas jutalom ellenében.

2 db olajkályha eladó. Erdéklődni 4 óra után: Építők u. 14. (Kishegyesi útból).

Olajkályha eladó. Thury András u. 5.

Pözmételevények, I. osztályú, eladó. Achim A. u. 41.

Eladó építkezésből kimaradt parketta, ablakok, ajtók, villanybójler, fürdőkád. Erdéklődni szombat, vasárnap: Kard u. 41.

Török irhabunda, barna, hosszú és egy valszínű bőrdzseki eladó. Erdéklődni egész nap. Telefon: 24-530.

Építkezők! Legjobb minőségű, éret, oltott mésztuészt. TUEZP-i áron eladó. Erdéklődni: Debrecen, Lánzsza u. 11.

Fogorvosi magánrendelőmet Hajdúnánás, Kiss Ernő u. 6. szám alatt megnyitottam. Rendelési idő: kedden és pénteken délután 6-7-ig. Bődiné dr. Matuz Mária fogszakorvos.

Dolgozókat alkalmaznak

Az Alföldi Nyomda alkalmaz férfi anyagmozgató segédmunkásokat, több nyugdíjas is. Jelentkezés: Debrecen, Bőszerényi út 6.

A Debreceni Közlekedési Vállalat azonnali belépéssel felvevő nyújtóparkolóhelyi díszbenedőnek és egy irodaitakariót. Jelentkezés: Debrecen, Blaháné u. 2. I. em 12.

Az OTP, Debrecen, Vörös Hadsereg útja 16. szám alatti közösen fiókja négyrészes takarékpótló felvevő. Jelentkezés: Bőszerényi út 68. sz., termelési osztály.

A H-B. m-i Ruházati Kiskereskedelmi Vállalat azonnali belépéssel alkalmaz gyors- és gépirót, asztalos szakmunkást és segédmunkást. Jelentkezés: H-B. m-i Ruházati Kisker. Vállalat, Debrecen, Vörös Hadsereg útja 54., munkaugy.

Elektromostargonca-vezető, malmi segédmunkásokat, valamint öröket vesz fel a Gabonaforgalmi és Malomipari Vállalat malomüzeme, Debrecen, Apafi u. 42. Jelentkezés az üzemvezetőnél.

Az Erzsébet Mihály Általános Iskola bentlakó hivatalszolgálati alkalmazottak kátszerűvel. Debrecen, Simonffy u. 21.

Az Ingatlankezelő és -közvetítő Vállalat felvevő kőműves, ács, állványozó, asztalos, tetőfedő, szigetelő, bádogos szakmunkásokat, segédmunkásokat, brigádokat is. Jelentkezés: Bőszerényi út 68. sz., termelési osztály.

Felvétele keresünk esztályos szakmunkást, 10 éves gyakorlattal revolveresztályos gépbőlítő csoportvezető munkakörbe. TANTÉRT I. sz. mechanikai gyáregység. Debrecen, Háman Kató út 76. szám.

A TITASZ V. debreceni üzemigazgatóság erőműve felvevő 18 éves betöltött szakmunkás-bizonyítvánnyal rendelkező kazánkezelőt és kazán-építési munkásokot beöltésére, változó munkakörben. A szükséges képzését megszerzését a vállalat munkaidőben, díjmentesen biztosítja. Jelentkezni lehet: Debrecen, Miképereszt út 1., erőmű.

A TITASZ V. debreceni üzemigazgatóság felvevő egy fő festő szakmunkást. Jelentkezni lehet: Debrecen, Miképereszt út 1. szám, term., munkaugyi csoport.

Gépezéstechnikus gyártás-előkészítő, programozói gyakorlat azonnali belépéssel felvevünk. Jelentkezés: Szabadság útja 92., személyzeti osztály.

A Hegyháti Mgtsz debreceni kirendeltsége felvevő kőműves, hidegburkoló, üveges, asztalos, tetőfedő, bádogos, festő szakmunkásokat és építőipari segédmunkásokat. Berezés teljesítmény alapján. Jelentkezés személyesen: Debrecen, Poroszlai út 51., üveges műhelyben, Czibere ipari fő-ágazatvezetőnél.

Gyakorlatlanul rendelkező vagy kezdő elemző közgazdászt, felsőfokú végzettséggel és kereskedelmi gyakorlattal rendelkező számlaelőíró, egy fő gépirót felvevő a Tiszántúli Csepkeskerkedelmi Vállalat (Debrecen, Rigó u. 1.). Jelentkezés a közgazdászt, illetve a pénzügyi osztályvezetőnél.

A Hajdúszoboszló Állami Gazdaság felvevő keres autószerelő, mezőgazdasági-szerelő, villanyszerelő, takarmánykeverő-üzemi gépész, traktoros, gépkocsitakarító, kőműves, ács és állványozó munkásokat. Jelentkezés a munkaugyi előadónál: 4200 Hajdúszoboszló.

A Hajdú-Bihar megyei Tanács Építőipari Vállalat FELVÉTELRE KERES kőműves munkásokat kemencekőműves munkakörbe kiemelt béréssel. Alapkereset 6000-8000 Ft. JELENTKEZÉS: H-B. m-i Tanács Építőipari Vállalat munkaugyi osztályán. Debrecen, Simonffy u. 34-36.

A LEGMAGASABB NAPI ÁRON, HÍVÁSRA HÁZHOZ MEGYÜNK. TELEFON: 21-632.

A HAJDÚ MEGYEI ÁLLAMI ÉPÍTŐIPARI VÁLLALAT szervez az alábbi munkakörökre:

- ÉPÜLETASZTALOS
- HEGESZTŐ
- TAPÉTAZÓ-MAZOLO
- GÉPÉSZETI HŐSZIGETELŐ ÉS BÁDOGOS.

A tanfolyamra 18. életévüket betöltött férfiak és nők jelentkezhetnek. Betanítási idő: 3-6 hónap (munkakörtől függően). A betanítás idejére megállapodás szerinti órabért, a tanfolyam elvégzése után teljesítménybérben történő foglalkoztatást biztosítunk.

Étkezést, és csak férfiak részére, munkásszállást biztosítunk. Ötnapos munkahét. Jelentkezés a munkaerő-gazdálkodáson, Debrecen, Kálvin tér 11. fszt. 48.

Háziipari Szövetkezet, Debrecen, Görbe u. 4. sz. (Mester u.-i lakótelep) felvevő kőműves szakos varrónőket, egy hónapra betanítással bért fizet.

A Hajdúszoboszló Tanács Útépítő Vállalat hajdúszoboszlói telephelyére azonnali belépéssel felvevő keres egy fő nehézszerelőt és egy fő autómotor-szerelőt. Berezés megvezetés szerinti. Jelentkezés: Hajdúszoboszló, Höförrás u. 164. szám alatt.

A DEASZ felvevő nyomatüzemébe a konyak- és szőlő-nyomatüzemébe munkásokat két munkos foglalkoztatással. Jelentkezés: Debrecen, Két malom u. 4. sz. alatt, az üzemvezetőnél.

A VASVILL. Kereskedelmi Vállalat azonnali belépéssel raktári munkavégzésre értszített fiatalokat, vas-műszaki eladói végzettséggel rendelkező férfi és nődolgozókat, áruki-szerőket, targonca-vezetőket, mázsaszemest és takarítókat alkalmaz. Jelentkezés a III. emeleten, Debrecen, Vagóhid u. 7/B.

Szaképesítéssel rendelkező műszaki és hentes eladót felvevő a Debrecen Szövetkezet Áruház Vállalat, Csapó u. 28-32. Jelentkezés a személyzeti vezetőnél.

A kahal Vörös Csillag Mgtsz debreceni építőüzleze felvevő asztalosok és ácsokat. Jelentkezés: Debrecen, Faiskola u. 34. sz.

A KEMIKAL építési műanyaggyára azonnali belépéssel, gyakorlatlanul rendelkező lakatos szakmunkást alkalmaz. Jelentkezés: Debrecen, Monostoripályi út 5.

Műszaki adminisztrátor munkakörbe közgazdasági technikumot végzett

Debreceni Szövetkezet, Debrecen, Hatvan utca 43. sz., személyzeti vezető

Debreceni Konzervgyár

GÉPKOCSIELADÓT, TARGONCAVEZETŐT, GYAKORLÓT GÉPIRÓT, FERFI ÉS NŐI SEGÉDMUNKÁSOKAT.

JELENTKEZÉS a gyár munkaugyi osztályán. Ne jelentkezzen azok, akik egy éven belül kétszer vagy annál többször változtattak munkahelyet!

Táplálkozzon ésszerűen, változatosan, egészségesen

széles áruválasztékot kínálnak a felsorolt ABC-áruházak, szaküzletek

- 95. sz. ABC, Dózsa Gy. u. 11/A
 - 99. sz. ABC, Doberdó u.
 - 188. sz. ABC-áruház, Árpád tér
 - 189. sz. ABC, Petőfi tér 8/A
 - 246. sz. Hűsolt, Kossuth u. 13.
- HAJDÚ-BIHAR MEGYEI ÉLELMISZER-KISKERESKEDELMI VÁLLALAT, DEBRECEN**

árkedvezményrel, rövid határidőre lakosságnak, közületeknek

DEBRECENI FESTŐ-KÁLYHÁS ÉS SZAKIPARI SZÖVETKEZET
Debrecen, Dimitrov u. 49. sz.

A DEASZ elpögyártó üzemébe azonnali belépéssel felvevő szűz női tuzelőző kázházó vízszóró fűtőket, folyamatos foglalkoztatással, továbbá egy fő udvarost. Jelentkezés: Debrecen, Monostoripályi út 11. sz. alatt, az üzemvezetőnél.

A Hajdúszoboszló Állami Gazdaság felvevő keres az ebelt üzemelésbe megüzemelt gépek üzemeltetésében jártas gépészmérnököt, üzemeltetőt, valamint nyomontermelési brigádfővezetőket. Jelentkezés írásban részletes önéletrajz leadása mellett a személyzeti vezetőnél. 4200 Hajdúszoboszló, pf. 20.

Felvétele keresünk varri tudó szakmunkásokat, női betanított munkásokat. Jelentkezni lehet: Debrecen, Hatvan u. 55. szám.

A Debreceni Baromfi-feldolgozó Vállalat felvevő középiskolai végzettséggel adminisztrátorokat, könyvelőket. Jelentkezés: Debrecen, Diószegi út, számviteli osztály.

A H-B. m-i Fűtőtechnikai Szolgáltató Vállalat felvevő Hajdúszoboszlóban lakó gépkocsivezetőt. Jelentkezés: Hajdúszoboszló, Domb u. 13. sz. alatt.

A Hajdú megyei Állami Építőipari Vállalat háziáru felvevő vasbetonszerelő, karbantartó villanyszerelő, lakatos, asztalos, esztályos, marós, szerelő, fűtőszerelő, gépjármű-elektromos szerelő, fűtőszerelő, gumijavító szakmunkásokat, valamint segédmunkásokat, betonozókat, takarítókat, és vagon-öröket. Főtekezés és férfiak részére munkásszálló biztosítva. Ne jelentkezzen azok, akik két éven belül többször változtattak munkahelyet. Jelentkezés a háziáruosztályban, Debrecen, Balmazújvárosi út 10.

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy MENES LASZLÓ Sípós Mária a Gyógyászati Központ dolgozója, 63 éves korában váratlanul elhunyt. Szeretett halottunk temetése 1982. november 1-én, du. 3 órakor lesz a Köztemető I. sz. ravatalozó termékből polgári szertartás szerint. Lakás: Debrecen, Baross u. 1. A gyászoló család.

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy POSA SANDOR 88 éves korában, rövid szenvedés után váratlanul elhunyt. Szeretett halottunk temetése 1982. november 2-án, kedden de. 11 órakor lesz a Köztemető I. sz. ravatalozó termékből egyházi szertartás szerint. Lakás: Debrecen, Ferikó u. 15. Lakók: Csapóék. A gyászoló család.

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy BIRÓ ANDRAS, a Debreceni Ruhagyár ördi gyár-egységének műszaki vezetője 60 éves korában hosszan tartó súlyos szenvedés után elhunyt. Szeretett halottunk temetése 1982. november 2-án, fél 11 órakor lesz a Köztemető I. sz. ravatalozó termékből polgári szertartás szerint. Lakás: Debrecen, Micsurin u. 132. A gyászoló család.

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy MIHALKA TIBOR, a Hajdú-Bihar megyei Rendőrfőkapitányság nyugdíjas, 53 éves korában hosszú, súlyos szenvedés után elhunyt. Szeretett halottunk temetése 1982. november 2-án, 14 órakor lesz a Köztemető I. sz. ravatalozójából. Emléket kegyelettel megőriztük.

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy SZILAGYI GEZA, a Hajdú-Bihar megyei Rendőrfőkapitányság nyugdíjas, 53 éves korában hosszú, súlyos szenvedés után elhunyt. Szeretett halottunk temetése 1982. november 2-án, 14 órakor lesz a Köztemető I. sz. ravatalozójából. Emléket kegyelettel megőriztük.

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy FÁJÓ SZIVVEL tudatjuk, hogy BIRÓ ANDRAS, a Debreceni Ruhagyár ördi gyár-egységének műszaki vezetője 60 éves korában hosszan tartó súlyos szenvedés után elhunyt. Szeretett halottunk temetése 1982. november 2-án, fél 11 órakor lesz a Köztemető I. sz. ravatalozó termékből polgári szertartás szerint. Lakás: Debrecen, Micsurin u. 132. A gyászoló család.

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy POSA SANDOR 88 éves korában, rövid szenvedés után váratlanul elhunyt. Szeretett halottunk temetése 1982. november 2-án, kedden de. 11 órakor lesz a Köztemető I. sz. ravatalozó termékből egyházi szertartás szerint. Lakás: Debrecen, Ferikó u. 15. Lakók: Csapóék. A gyászoló család.

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy MIHALKA TIBOR, a Hajdú-Bihar megyei Rendőrfőkapitányság nyugdíjas, 53 éves korában hosszú, súlyos szenvedés után elhunyt. Szeretett halottunk temetése 1982. november 2-án, 14 órakor lesz a Köztemető I. sz. ravatalozójából. Emléket kegyelettel megőriztük.

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy MIHALKA TIBOR, a Hajdú-Bihar megyei Rendőrfőkapitányság nyugdíjas, 53 éves korában hosszú, súlyos szenvedés után elhunyt. Szeretett halottunk temetése 1982. november 2-án, 14 órakor lesz a Köztemető I. sz. ravatalozójából. Emléket kegyelettel megőriztük.

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy MIHALKA TIBOR, a Hajdú-Bihar megyei Rendőrfőkapitányság nyugdíjas, 53 éves korában hosszú, súlyos szenvedés után elhunyt. Szeretett halottunk temetése 1982. november 2-án, 14 órakor lesz a Köztemető I. sz. ravatalozójából. Emléket kegyelettel megőriztük.

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy MIHALKA TIBOR, a Hajdú-Bihar megyei Rendőrfőkapitányság nyugdíjas, 53 éves korában hosszú, súlyos szenvedés után elhunyt. Szeretett halottunk temetése 1982. november 2-án, 14 órakor lesz a Köztemető I. sz. ravatalozójából. Emléket kegyelettel megőriztük.

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy MIHALKA TIBOR, a Hajdú-Bihar megyei Rendőrfőkapitányság nyugdíjas, 53 éves korában hosszú, súlyos szenvedés után elhunyt. Szeretett halottunk temetése 1982. november 2-án, 14 órakor lesz a Köztemető I. sz. ravatalozójából. Emléket kegyelettel megőriztük.

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy MIHALKA TIBOR, a Hajdú-Bihar megyei Rendőrfőkapitányság nyugdíjas, 53 éves korában hosszú, súlyos szenvedés után elhunyt. Szeretett halottunk temetése 1982. november 2-án, 14 órakor lesz a Köztemető I. sz. ravatalozójából. Emléket kegyelettel megőriztük.

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy MIHALKA TIBOR, a Hajdú-Bihar megyei Rendőrfőkapitányság nyugdíjas, 53 éves korában hosszú, súlyos szenvedés után elhunyt. Szeretett halottunk temetése 1982. november 2-án, 14 órakor lesz a Köztemető I. sz. ravatalozójából. Emléket kegyelettel megőriztük.

GYÁSZHÍREK

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy MENES LASZLÓ Sípós Mária a Gyógyászati Központ dolgozója, 63 éves korában váratlanul elhunyt. Szeretett halottunk temetése 1982. november 1-én, du. 3 órakor lesz a Köztemető I. sz. ravatalozó termékből polgári szertartás szerint. Lakás: Debrecen, Baross u. 1. A gyászoló család.

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy POSA SANDOR 88 éves korában, rövid szenvedés után váratlanul elhunyt. Szeretett halottunk temetése 1982. november 2-án, kedden de. 11 órakor lesz a Köztemető I. sz. ravatalozó termékből egyházi szertartás szerint. Lakás: Debrecen, Ferikó u. 15. Lakók: Csapóék. A gyászoló család.

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy BIRÓ ANDRAS, a Debreceni Ruhagyár ördi gyár-egységének műszaki vezetője 60 éves korában hosszan tartó súlyos szenvedés után elhunyt. Szeretett halottunk temetése 1982. november 2-án, fél 11 órakor lesz a Köztemető I. sz. ravatalozó termékből polgári szertartás szerint. Lakás: Debrecen, Micsurin u. 132. A gyászoló család.

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy MIHALKA TIBOR, a Hajdú-Bihar megyei Rendőrfőkapitányság nyugdíjas, 53 éves korában hosszú, súlyos szenvedés után elhunyt. Szeretett halottunk temetése 1982. november 2-án, 14 órakor lesz a Köztemető I. sz. ravatalozójából. Emléket kegyelettel megőriztük.

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy SZILAGYI GEZA, a Hajdú-Bihar megyei Rendőrfőkapitányság nyugdíjas, 53 éves korában hosszú, súlyos szenvedés után elhunyt. Szeretett halottunk temetése 1982. november 2-án, 14 órakor lesz a Köztemető I. sz. ravatalozójából. Emléket kegyelettel megőriztük.

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy FÁJÓ SZIVVEL tudatjuk, hogy BIRÓ ANDRAS, a Debreceni Ruhagyár ördi gyár-egységének műszaki vezetője 60 éves korában hosszan tartó súlyos szenvedés után elhunyt. Szeretett halottunk temetése 1982. november 2-án, fél 11 órakor lesz a Köztemető I. sz. ravatalozó termékből polgári szertartás szerint. Lakás: Debrecen, Micsurin u. 132. A gyászoló család.

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy MIHALKA TIBOR, a Hajdú-Bihar megyei Rendőrfőkapitányság nyugdíjas, 53 éves korában hosszú, súlyos szenvedés után elhunyt. Szeretett halottunk temetése 1982. november 2-án, 14 órakor lesz a Köztemető I. sz. ravatalozójából. Emléket kegyelettel megőriztük.

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy MIHALKA TIBOR, a Hajdú-Bihar megyei Rendőrfőkapitányság nyugdíjas, 53 éves korában hosszú, súlyos szenvedés után elhunyt. Szeretett halottunk temetése 1982. november 2-án, 14 órakor lesz a Köztemető I. sz. ravatalozójából. Emléket kegyelettel megőriztük.

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy MIHALKA TIBOR, a Hajdú-Bihar megyei Rendőrfőkapitányság nyugdíjas, 53 éves korában hosszú, súlyos szenvedés után elhunyt. Szeretett halottunk temetése 1982. november 2-án, 14 órakor lesz a Köztemető I. sz. ravatalozójából. Emléket kegyelettel megőriztük.

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy MIHALKA TIBOR, a Hajdú-Bihar megyei Rendőrfőkapitányság nyugdíjas, 53 éves korában hosszú, súlyos szenvedés után elhunyt. Szeretett halottunk temetése 1982. november 2-án, 14 órakor lesz a Köztemető I. sz. ravatalozójából. Emléket kegyelettel megőriztük.

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy MIHALKA TIBOR, a Hajdú-Bihar megyei Rendőrfőkapitányság nyugdíjas, 53 éves korában hosszú, súlyos szenvedés után elhunyt. Szeretett halottunk temetése 1982. november 2-án, 14 órakor lesz a Köztemető I. sz. ravatalozójából. Emléket kegyelettel megőriztük.

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy MIHALKA TIBOR, a Hajdú-Bihar megyei Rendőrfőkapitányság nyugdíjas, 53 éves korában hosszú

Tudományos felolvasó ülés
Hajdúszoboszlón és Hajdúnánáson

Az idén immár ötödik alkalommal megrendezett megyei tudományos rendezvény sorozat keretében október 27-én délután Hajdúszoboszlón, a művelődési központ TIT-előadótermében rendeztek tudományos felolvasó ülést a város pedagógusai, vezető propagandistái részére. Az ülés dr. Onosi Lászlónak, a megyei pártbizottság igazgatóság vezetőjének a *Szocialista munkásmozgalmunk alapjai* című előadását tartotta. A rendezvényen részt vett a városi pártbizottság elnöke, dr. Bajnok Lászlóné, a debreceni Tanítóképző Főiskola doctore tartott előadást a *Hajdú-Bihar megyében az ellenforradalom után* címmel. Ezt Illyés Lászlónak, a Hajdúnánás városi pártbizottság munkatársának előadása követte. Az *ipar fejlődése Hajdúnánáson (1948-1962)* címmel, majd Balogh Béla gimnáziumi igazgatónak a *Mezőgazdaság szocialista átalakítása Hajdúnánáson* című előadása zárta az előadások sorát.

Állami bérlakások összeírása

Az 1983. január 1-ével hatályba lépő lakásrendelet kimondja, hogy „a bérlőadók az 1983. január 1. napján fennálló lakásbérleti jogviszonyok esetében kötelesek a fizetendő új lakbért — az 1988. július 1-ig terjedő időre évenkénti bontásban — megállapítani, és azt legkésőbb 1983. március 31. napjáig a bérlőkkel írásban közölni.”

A lakbérköltségi kötelezettség teljesítése érdekében a bérlakásokról megfelelő információkkal kell rendelkeznie az ingatlankezelő szervezeteknek. A szükséges adatok összeírására országosan egységes adatlap-garnitúra került kiadásra. Az összeírás alapján — a rendelkezésre álló rövid idő miatt — több nagyvárosban számítógépes segítséggel készítik el a bérlők listáját.

Debreceben közel 23 ezer lakásbérleményt érint a felmérés. A feladatot ez év végére kell végrehajtani. Ez azt jelenti, hogy a Debreceni Ingatlankezelő és -közvetítő Vállalatnak naponta 460 lakást kell felmérnie.

Az adatlapok helyszínen kerülnek kitöltésre. A bennük szereplő adatok helyességét a bérlők aláírásukkal igazolják. A nem IKV-kezelésben levő lakások (személyi tulajdonú, vállalati bérlakások stb.) felmérését és a lakbérköltséget is vállalja a vállalat megbízás alapján, a felmerülő költségek megtérítése ellenében.

Klubtalálkozó

A Debrecen megyei városi Tanács V. B. művelődési osztálya és a KISZ Debrecen városi Bizottsága által működtetett Városi Ifjúságkultúratanács október 31-én, vasár-

nap 13 órától klubtalálkozót rendez a Debrecenben működő ifjúsági klubok részére. A rendezvénynek a Kossuth utca 1. szám alatti ifjúságpolitikai klub ad otthont. A klubtalálkozó programjában szellemi vetélkedő is szerepel. Ezen a versenyen öttucatnyi csapatot képviselnek a városi klubok. Vasárnap délután és este gazdag kulturális program várja a szórakozni vágyó fiatalokat. A sakkzóna tudók Deák Sándor mesterjelölttel sakkszimultán keretében mérhetik fel felkészültségüket. A Folk '81 együttes countrykoncertje, Lipcsei Tibor, Szarvas József és Gedai Mária színművészek előadást, valamint a Fortuna dzsesszbanda fellépése további érdekességet és látványosságot ígér. Zorán Szevanovity saját dalaival szórakoztatja majd a klubtagokat. A klubtalálkozót a fiatal Etna együttes és diszkóműsor zárja.

1982. október 30., szombat
Alfonz napja
A Nap két 6.24 órakor — nyugszik 16.31 órakor
(Debreceni adatok: 6.14 és 16.20)

VÁRHATÓ IDŐJÁRÁS: Folytatódik a csöndes, ködös idő. A köd napközben még többfelé főlisszál, és helyenként a nap is kislát. Eső nem várható, de ködszítalás előfordul nem egy helyen. A szél legfeljebb mérsékelt lesz. A legmagasabb nappali hőmérséklet általában 9 és 14 fok között várható. Az egész nap ködös helyeken 9 fok alatt valószínű.

EGÉSZSÉGÜGYI HÓNAP. A püspökladányi járási 13 községében november 2-től december 1-ig egészségügyi hónapot rendeznek. Kedden este 6 órától Püspökladányban, a művelődési központban, szerdán este 6 órakor a nagyrábéi művelődési központban dr. Bágyoni Attila orvos írta előadást „Szenvedélyek rabságában” címmel.

SIKERES FELLÉPÉSEK. A Debreceni úti hangszerecsenyő október 25-26-27-én Heves megyében vendégszerepelt. Fellepett Heves közszégyen, Eger, Gyöngyös és Hatvan városokban.

HAJDÚSAMONSBAN rövidesen elkészül az újonnan kialakított állami temető és ravatalozó. A létesítmény a nagyközségi tanács beruházásában kétféle-hétszáz ezer forint beruházási költséggel épült. A ravatalozó környéke, az új temető területe tereprendezés, parkosítási munkálatok elvégzéséhez a községi tanács október 30-ára, szombatra társadalmi munkát szervez.

ELFELEJTETT NYEREMÉNYEK. A honvédelmi napok tombolajátékainak ki nem váltott nyereményeiért november 1-ig lehet jelentkezni a Kőlcsey Művelődési Központ pénztárában.

SAKKOZÓKNAK. Október 31-én, vasárnap délelőtt 10 órától a Kőlcsey Művelődési Központ Irinyi termében várják a sakkozás iránt érdeklődőket.

BABSZÍNHÁZ. A Jancsi és Juliska, Kóro és kismadár, Ithok és Mohók, Lánca, lánca... című bábjátékokat látják a gyerekek Szolnok megyei bábjátékos előadásában október 31-én, vasárnap délelőtt 10 és 11 órától a Kőlcsey Művelődési Központ babszínházában.

SZÖRMEAUKCIO. Először rendeznek szörmeaukcio-t a fővárosban december 12-én. A megrendező az árverésre már megkezdte a szörmek felvásárlását. V. Néphadsereg útja 21. szám alatt. Különleges bóróket, vadbóróket, értékes szörmeket, szörmebundákat november 25-ig vesznek át.

KECSKENYÁJ TAKARÍT. Kecskenyájai tisztítják, takarítják a villamos vezetékek alatti térségeket Nógrádban. Ezt a munkát eddig dözerekkel, kéziszerszámokkal és lombtalánító vegyszerekkel végezték, ami évente másfél millió forintba került. A kecskéket alkalmazása ezt a kiadást előreláthatólag az egyharmadára csökkenti.

AZ ÜGYELETES HÍRSZERKESZTŐ
Tatár Éva
Telefon: 12-144

A lottó nyerőszámai:
18, 45, 49, 50, 75

Az október havi tárgynyeremény-sorsoláson, november 2-án a 41. játékhetel szelvényei vesznek részt.

IFJÚ NYELVBARÁTOK. Az ifjú nyelvbarátok köre november 1-én délután 3 órakor tartja következő foglalkozását a TIT Csokonai klubjában (Vörös Hadsereg útja 45-47.). A kör vendége dr. Fülöp Lajos, az Eötvös Loránd Tudományegyetem docense. Előadásának címe: Karinyth Frigyes nyelvi humora.

KISFILMEK GYERMEKEKNEK. A nyúl és a marabu, Stop, közlekedj okosan!, A cirkusz tolvaja, Csepeté című filmeket vetítik október 31-én, vasárnap 15 órától a Kőlcsey Művelődési Központ Hatvani termében.

GYERMEKTÁNCBÁZ. Jászkon táncokat bemutató foglalkozást tartanak a Kőlcsey Művelődési Központ tánctermében október 31-én, vasárnap 10 órától.

HALÁLOS BALESET. Október 28-án 16 órakor Biharkeresztes belterületén Jámber Sándor 61 éves nyugdíjas, Biharkeresztes, Nyugadulási utca 48. szám alatti lakos a járdáról kerékpárjával a Jászai utcába kanyarodó tehergépkocsinak hajtott. Az ütközés következtében a kerékpáros súlyos sérülést szenvedett, és a helyszínen életét veszítette. A baleset ügyében a rendőrség folytatja a vizsgálatot.

BESZÉLGETÉS A KÉPZŐMŰVÉSZETROL. Ma, október 30-án délután 5 órakor a debreceni Városi Könyvtár és a Medgyessy Ferenc Képzőművészeti Stúdió szervezésében dr. Legósa József beszélget Szolnoki Kálmánnal a fiatal házasok otthona klubjában kiállított képeiről. (Kartács utca 2.)

Rejtvényfejtők
figyelmébe!

A Napló 1982. október 16-17-én megjelent keresztjérvény helyes megfejtése: Tünyomási levelező - nívógenbuborékok kerülnek a vertékbe - szilipkamában varakoztatják. 50-50 forintos könyvváltványt nyertek: Aggod Sándorné Debrecen, Marx K. u. 47.; Bartha Gyuláné Debrecen, Burgundia u. 8.; Egyé Józsefné Debrecen, Mondó ezredes u. 1.; Rónai Gyuláné Debrecen, Vörös Hadsereg útja 43.B.; Gönczy Gyula - Debrecen, Csap u. 18.; Szűcs Lajos Debrecen, Lahner u. 53.; Bangó Ilona Derecske, Somogyi B. u. 8.; Molnár Sándor Sáp, Vörös Hadsereg u. 48.; Jók Istvánné Hajdúszoboszló, Vörös Hadsereg u. 44.; Újvári István Püspökladány, Kossuth u. 14/B.

a III. o

A magyar nőktől a nő- és tanácskozik a III. o. baton a Parlament munkáját. Nőmozgalmunk Magyar Nők Országos állami szervek, képviselői. Jelen Nőszövetség és az vezetőknek képvisel. Az elnökségben foglalkoztatottak: Mirjam Vire Tuoni Nőszövetség főtársa.

DUSCHEK LAJOS
Kiteljesedik

Dusчек Lajosné, Magyar Nők Országos Tanácsának elnöke beszédet mondott a II. női kongresszuson a női munkaértéseiért szóló beszédet. Hangsúlyozta: az öt évben társadalmi mértékű haladást kíván a nők megvalósítására.

Dusček Lajosné, elnöke beszámolóját a tele — Telefón — KS

Telkek
LAKÁS

Hajdúszoboszlón a éves tervidőszakban, si tanács elképzelésel 938 lakás épül, jórészt gánerőből — a tanácsvezetkezeti lakások 90 lesz. Az állami beruházás megvalósulása, a többszintes épületek 2-es lakókörzetének szén készülnék el. A tanács az OTP Bihar megyei Igazgatóval kötött megállapodás alapján 450 lakás méhész telekről gond Ennek megfelelően el a beépítési terv is. A teletszervező társaság építésközül a Lakásépítő Szövetkezet ruházásában épül. Kossuth temető területén, melyből huszár már át is adott. Egyedi társasházai sere a II A területi és az állami

TAKARÉKOSSÁGI HÉT

Ma, szombaton kerül sor a takarékosági hét utolsó rendezvényére. *Gazdálkodj okosan!* című vidám vetélkedőt rendez az OTP Hajdú-Bihar megyei Igazgatósága a közép- és felsőfokú tanintézetek hallgatói részére az ifjúságkultúránapi keretben. A vetélkedő résztvevői számot adhatnak arról milyen ismeretek vannak a takarékoságról. A játékot Rózsavölgyi Gábor, a művelődési központ munkatársa vezeti.

TAKARÉKOSSÁGI VILÁGNAP (Csáth Attila rajza)

Piaci jelentés

Október 29-én, pénteken reggel változatlanul gazdag volt az őszi-téli áruk kínálata a debreceni piacon. Az elmúlt hetekhez képest lényeges változások nincsenek az árkészletben. A torma és a fokhagyma drágább, a kapor és a kaporcsomó 2, a petrezselyemzöld csomója 1,20 forint. A gomba kilója fajtától függően 30-100, a száraz bab 32 forint.

A jónatánalma 5-10, a delectesz 10, a birsalma 6,50. A körte 12-16, illetve 20-25, az oltószőlő 16, az egyéb fajta 32. A kubai grape fruit 18. A tojás darabja 2,30-2,50 forint.

Burgonya 5-6, vöröshagyma 11, lila étkezési hagyma 15, fokhagyma 70-80. A fejes káposzta 4-6, a kelkáposzta 8-10, a vöröskáposzta 6, a karfiol 14-18, a gyökér 14-16, a sárgarépa 7-10, a zeller 10, a karalábé 3-8, a tv-paprika 12-20, a csemegepaprika 24-30, a lecsónak való 5-8, a paradicsompaprika 8-16, a paradicsom 12-35 forint, a sóska és a spenót egyaránt 20, a főzötök 8, a fekete retek 6, a cékla 12, az uborka 25-30.

ZALAI BÚTOROK NORVEGIÁBA. Norvégia felé szállították a zalai bútorgyártók által készített bútorterméket. Saját tervezésű gyártmányok közül a Trója nevű termék nyerte meg a vevő tetszését.

KÖZLEMÉNYEK

Ertesítjük vendégeinket, hogy a Nagyerdő Gyógyfürdő 1982. november 1-én hibaelhárítási munkák miatt zárva tart. Kérjük vendégeink megértését és türelmét. Debreceni Víz- és Gyógyfürdő Vállalat. (x)

Ertesítjük vásárlóinkat, hogy november 1-től átléteztük az alábbiak szerint tartjuk nyitva: hétfő: 9-18-ig, kedd, szerda: 10-19 óráig, csütörtökönként 10-19 óráig, szombaton 9-13 óráig. OFOTÉRT Fótóárúház, Vörös Hadsereg útja 24. (x)

A debreceni Béke Műtszék elhárítást tart, hogy a hortobágy-pentész legelőn levő juhok hazaszállításáról 1982. október 31-ig gondoskodjanak. A legeltetés 1982. november 1-vel megszűnik. (x)

Ifjúságkultúra és szakmunkástanuló-napok

A mai program: Ki minek mestere? címmel szerveztek szakmai vetélkedőt lakatos szakmában a debreceni MEDICOR-ban, illetőleg szerzőkésztő iskoláknak a Hajdúszoboszló Iparművekben október 30-án, szombaton. Debrecenben, a Kőlcsey Művelődési Központ konferenciatermében középiskolások KISZ-szervezetek csapatversenyére kerül sor, az OTP a családban című rendezvény-sorozat egyik alkalmaként —

MOZI • SZÍNHÁZ • TV

MOZI
Központi Filmklub műsora: Agónia I-II (szovjet). Vetítés: Művész 5 óra, 7-től anket a konferenciateremben.
Agónia I-II (szovjet.) Apolló 10, n. 10, Delta f. 6, Vig 6.
Montiel özvegye (mexikói-kubai). Művész 1. 8.
Szuperzaru (olasz). Apolló 6, 8, Meteor 3. n. 6, n. 8, Vig hn. 4.
A tirnovói cárnó (bolgár). Vig hn. 2.
Biztosan ő a sárkánylady (japan). Vig n. 10, n. 12.
Az első tanító (szovjet). Híradó f. 10, hn. 8.
Legyőző (dengyel). Vig kamara f. 5, f. 7.
Nagy balhé (amerikai). Apolló hn. 2.
Nevem: Senki (olasz). Meteor mese 3. n. 6.
Piedone Afrikában (olasz). Apolló 4.
Ripacsok (magyar). Híradó f. 12, hn. 2, hn. 4, hn. 6.
Művelődési Központ tánctermében: diszkó 19-24 óráig, közben rövidfilmvetítés.

SZÍNHÁZ
Műv. Központ: Ma 7 órakor: Egy, kettő három — Lendvay-b.
CSOKONAI SZÍNHÁZ MŰSORA
1982. november 1-től 8-ig
Műv. Központ: Nov. 1., hétfő, nincs előadás. Nov. 2., kedd, 7 óra: Hunyadi László — Erkel-b.
Nov. 3., szerda, 7 óra: Egy, kettő, három — Csontos-b.

MOZI
Nov. 4., csütörtök, fél 3 óra: Egy, kettő három, — 108.sz. Szakmunkáskezdő Int. Nov. 5., péntek, 7 óra: Egy, kettő, három — Somlay-b.
Nov. 6., szombat, 6 óra: Egy, kettő, három — Hevesi-b.
Nov. 7., vasárnap, nincs előadás.
Nov. 8., hétfő, nincs előadás.
Csokonai Színház: Nov. 6., szombat, 4 óra: Disznóünnep (Jegyek nem válthatók).

MOZI
Nov. 4., csütörtök, fél 3 óra: Egy, kettő három, — 108.sz. Szakmunkáskezdő Int. Nov. 5., péntek, 7 óra: Egy, kettő, három — Somlay-b.
Nov. 6., szombat, 6 óra: Egy, kettő, három — Hevesi-b.
Nov. 7., vasárnap, nincs előadás.
Nov. 8., hétfő, nincs előadás.
Csokonai Színház: Nov. 6., szombat, 4 óra: Disznóünnep (Jegyek nem válthatók).

MOZI
Nov. 4., csütörtök, fél 3 óra: Egy, kettő három, — 108.sz. Szakmunkáskezdő Int. Nov. 5., péntek, 7 óra: Egy, kettő, három — Somlay-b.
Nov. 6., szombat, 6 óra: Egy, kettő, három — Hevesi-b.
Nov. 7., vasárnap, nincs előadás.
Nov. 8., hétfő, nincs előadás.
Csokonai Színház: Nov. 6., szombat, 4 óra: Disznóünnep (Jegyek nem válthatók).

MOZI
Nov. 4., csütörtök, fél 3 óra: Egy, kettő három, — 108.sz. Szakmunkáskezdő Int. Nov. 5., péntek, 7 óra: Egy, kettő, három — Somlay-b.
Nov. 6., szombat, 6 óra: Egy, kettő, három — Hevesi-b.
Nov. 7., vasárnap, nincs előadás.
Nov. 8., hétfő, nincs előadás.
Csokonai Színház: Nov. 6., szombat, 4 óra: Disznóünnep (Jegyek nem válthatók).